

ستبران ۱۱۹

- پیش شماره دوم -

سرمقاله

پشت به فرصت ها، در تقابل با تهدیدها ۴

پرونده

آفت های
سرمایه گذاری

- ۶ مواجهه آمار با فرصت ها
- ۸ تحریم و راه دشوار سرمایه گذاری خارجی در ایران
- ۱۰ وقتی موتور اقتصاد روشن نمی شود
- ۱۱ چراغ برق، بی پول روشن نخواهد شد
- ۱۸ شانس اقتصاد ایران بدون نفت چقدر است؟
- ۲۱ تهدیدها و فرصت های رمزارزها برای صنعت برق
- ۲۲ آفت سرمایه گذاری در صنعت برق زیر سایه سنگین تحریم ها
- ۲۴ بیت کوین غیررئیتی، فرصتی برای جذب سرمایه
- ۲۶ از راه اندازی سامانه حامی تا ساماندهی شعب تخصصی امور اقتصادی
- ۲۸ بسترهای آماده سرمایه گذاری در بخش انرژی
- ۲۹ بی برنامه گی دولت و مجلس در جذب سرمایه
- ۳۰ بورس؛ شاه راه سرمایه گذاری
- ۳۱ فساد، سدی در مقابل سرمایه گذاری
- ۳۲ بخش خصوصی واقعی؛ اصلی ترین قربانی اقتصاد ناکارآمد
- ۳۴ برق؛ واجب تراز نان
- ۳۷ امنیت؛ آهن ربای جذب سرمایه گذاری در صنعت برق
- ۳۹ راهبرد اندوختی برای جهش اقتصادی

صاحب امتیاز | سندیکای صنعت برق ایران

مدیر مسئول | غلامرضا ناصح

سر دبیر | سپهر بزی مهر

اعضای شورای سیاست گذاری | علی بخشی، محمد بهزاد، ولی الله بیات، محمد صادق جنان صفت، عباس خالدنژاد، منصور سعیدی،

سید علیرضا سیاسی راد، حمیدرضا صالحی، علیرضا کلاهی، حامد گرشاسبی، سعید مهذب ترابی، غلامرضا ناصح

دبیر تحریریه | سمیه کاظم زاده دهکردی

تحریریه | طیبه سادات میرحسینی، زینب حدادی، مرجان نظری فرد، سارا خالقی، نفیسه زارع کهن، علیرضا حسینی

طراحی گرافیک | ایمان جلالی

سایت | طیبه سادات میرحسینی

توزیع | سپیده گرجی

امور آگهی ها | بهارک باقرپور

امور اداری | نهضت زعفرانی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی | فارابی

گفت و گو

- ۴۱ عزم افاق تهران برای حل مشکلات بیمه‌ای فعالان صنعت برق
۴۳ هر قرارداد نیمه تمام به مثابه جان یک انسان است

یادداشت

- ۴۶ گفت و گوی اجتماعی دولت و بخش خصوصی

اخبار

- ۴۹ هیات مدیره سندیکا
۵۳ کمیته‌های سندیکا
۵۷ کارگروه‌ها
۵۷ شعب
۶۰ شرکت‌های عضو
۶۲ سندیکا+
۶۵ رویدادها

ستبران ۱۱۹

نشریه سراسری سندیکای صنعت برق ایران، سال نوزدهم، شماره ۱۱۹، پیش شماره دوم، تابستان ۹۸

ستبران، ارگان سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می‌کند به منظور معرفی پتانسیل‌های حقیقی بخش خصوصی صنعت برق، به ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت‌های مهندسی بازرگانی، تصویرروشنی از توانمندی‌های این بخش نشان دهد. به علاوه شناسایی و بررسی چالش‌ها و گلوگاه‌های صنعت با هدف طرح دیدگاه‌های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست‌های این نشریه است.

نشانی تهران، خیابان فاطمی غربی، خیابان سین دخت شمالی، پلاک ۱۵

تلفکس ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶

فکس ۶۶۹۴۴۹۶۷

سازمان آگهی‌ها ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶

سایت www.ieis.ir

ایمیل setabran@ieis.ir

اوضاع نابسامان سرمایه گذاری در صنعت برق

پشت به فرصت‌ها، در تقابل با تهدیدها

یکی از مهمترین بنیان‌های توسعه در تمام کشورها، زمینه‌سازی برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی است. در حقیقت دولت‌ها تلاش می‌کنند میزان ریسک اقتصادی را برای سرمایه‌هایی که می‌تواند بستر ساز پیشرفت صنعتی و اقتصادی آنها باشد، کاهش دهد.

اما ایران همواره در مسیر ریسک‌های متعدد، اقتصادی غیرقابل پیش‌بینی داشته که علیرغم پتانسیل‌های بسیار به‌ویژه در حوزه انرژی، پتروشیمی، صنایع معدنی و حتی تجدیدپذیرها، نتوانسته در جذب سرمایه‌های خارجی به توفیق قابل توجهی دست یابد.

بی‌توجهی به الزامات و ضرورت‌های جذب سرمایه‌های خارجی البته در کنار فرصت‌سوزی‌ها بسیاری که در این حوزه رخ می‌دهد هم در خارج شدن قطار اقتصاد ایران از ریل توسعه نقشی بسزا داشته است. نگاهی به فرصت‌های اقتصادی در کشورمان نشان می‌دهد که حوزه انرژی ایران علاوه بر صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، در برق هم بسیار مستعد جذب سرمایه‌گذاری است.

علیرغم این پتانسیل اما دولت نه تنها در جذب سرمایه‌های خارجی و حتی داخلی در صنعت برق ناموفق بوده، بلکه به عنوان اصلی‌ترین متولی این صنعت هم از تأمین سرمایه‌های پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سالانه و قوانین توسعه پنج ساله کشور بازمانده به طوری که امروز صنعت برق رقمی بالغ بر ۲۵ هزار میلیارد تومان کسری سرمایه‌گذاری دارد.

کافی است این مساله را مد نظر قرار دهیم که وزارت نیرو برای افزایش ظرفیت سالانه تولید برق به میزان ۵ هزار مگاوات، به سرمایه‌ای بالغ بر ۳ میلیارد دلار نیاز دارد. این مساله به درستی نشان می‌دهد که صنعت برق با وجود توانمندی‌های مثال‌زدنی‌اش تا چه حد از جایگاه حقیقی خود در حوزه توسعه و سرمایه‌گذاری فاصله دارد.

واقعیت این است که تأمین این میزان سرمایه با توجه به کمبود منابع تأمین مالی در وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آن، همچنین عدم تمایل بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در این نوع پروژه‌ها و از طرف دیگر تحریم‌های اقتصادی و عدم دسترسی به منابع مالی خارجی و بین‌المللی بسیار سخت به نظر می‌رسد. چرا که این عوامل روند سرمایه‌گذاری در صنعت برق را در طول سال‌های اخیر کاهنده کرده است.

بر اساس برنامه‌ها و پیش‌بینی‌ها، ذخایر و اندوخته‌ها، ودیعه حق‌انشعاب، درآمد عمومی و تسهیلات مالی بانکی (داخلی و خارجی) مهم‌ترین منابع جریان سرمایه‌ای صنعت برق محسوب می‌شوند که تسهیلات مالی بانکی با ۷۰ درصد بیشترین سهم را در این جریان ایفا می‌کند. با این حال نتایج بررسی ادوار گذشته بودجه صنعت و محاسبه میزان تحقق‌پذیری منابع سرمایه‌ای، نشان می‌دهد که تنها ۳ درصد از منابع سرمایه‌ای از محل تسهیلات مالی و بانکی قابلیت تحقق‌پذیری داشته و در سطح کلان، میزان تحقق‌پذیری کل منابع سرمایه‌ای برابر ۳۳ درصد است.

البته هنوز هم می‌توان برای توسعه صنعت برق زمینه‌های قابل توجهی را فراهم کرد. رمازرها که تا پیش از این یکی از آفت‌های مصرفی صنعت برق بودند در قالب ساختار قانونی تدوین شده می‌توانند به فرصتی برای سرمایه‌گذاری و حتی افزایش تولید برق بدل شوند.

اگر دولت برای صدور برق به وسیله بخش خصوصی چاره‌اندیشی کند، صنعت برق حتی می‌تواند جایگزینی صدور برق به جای گاز را به دلیل نیاز گسترده کشورهای منطقه به برق و همچنین ارزش افزوده بالای این کالای استراتژیک کلید زده و زمینه ایجاد فرصت‌های سرمایه‌گذاری‌های جدیدی را برای این صنعت فراهم آورد.

گسترش صادرات خدمات فنی و مهندسی با اتکا به دیپلماسی سیاسی و اقتصادی دولت، بهینه‌سازی شبکه‌های توزیع و کاهش تلفات با اتکا به توانمندی‌های بخش خصوصی و در قالب یک ساختار قانونمدار مالی که بازگشت سرمایه آنها را به درستی مشخص کند هم می‌تواند زمینه‌های بسیار مستعدی برای جذب سرمایه‌های بخش خصوصی باشند.

در شرایط کنونی کاهش چشمگیر میزان صادرات نفت ایران، اگر چه می‌تواند روزه‌های دشواری را برای اقتصاد کشور رقم بزند اما شاید تمرین سختی هم برای سوق دادن اقتصاد کشور به سمت آزادی از بند درآمدهای نفتی باشد. در شرایط تحریم، دشواری مبادلات پولی بین‌المللی و البته رکود گسترده، تنها کسب و کارهای بخش خصوصی می‌توانند اقتصاد کشور را از بحران کنونی خارج کنند. ■

آفت های سرمایه گذاری

(پرونده)

۵

پرونده

آفت های
سرمایه گذاری

سرمایه گذاری در صنعت برق؛

مواجهه آمار با فرصت ها

سرمایه گذاری در صنعت برق بی شک با چالش ها و مشکلات عدیده و پرشماری مواجه است که برآیند همه آنها در نهایت به افت شدید سرمایه گذاری ها و در نهایت تضعیف زیرساخت های صنعت برق کشور منجر شده است.

برهمین اساس و با توجه به اینکه در بند ت ماده ۴۸ پیش بینی شده است در پایان برنامه ۲۵ هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق اضافه شود، لازم است که سالانه حدود ۵ هزار مگاوات به شبکه برق اضافه شود. از آنجا که برای افزایش ظرفیت تولید و انتقال و توزیع برق، بطور متوسط به ازای هر کیلووات ساعت، حداقل ۱۰۰۰ دلار نیاز می باشد، بنابراین برای افزایش ۵۰۰۰ هزار مگاوات برق در سال، به ۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری نیاز است و اگر نرخ تسعیر را حدود ۸ هزار تومان در نظر بگیریم، در سال بالغ بر ۴۰ هزار میلیارد تومان نیاز است. این در حالی است که در بودجه سنواتی دولت، در سال ۱۳۹۸ مجموعاً ۲۴ هزار میلیارد تومان برای بخش سرمایه ای پیش بینی شده است که در ادامه روند

سال های گذشته بخش عمده ای از منابع آن (۴۶ درصد) از محل فاینانس، و تسهیلات بانکی برآورد شده است و انتظار می رود حداکثر ۳۰ درصد این بودجه معادل ۸ هزار میلیارد تومان (۱ میلیارد دلار) محقق شود (شکل ۱).

همانطور که در نمودار شکل ۲ دیده می شود، میزان سرمایه گذاری انجام شده در بخش برق، متوسط رشد سالانه در طول برنامه پنجم ۱۶ درصد بوده است و در سال ۱۳۹۶ به میزان ۷۶۲۷ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری شده است.

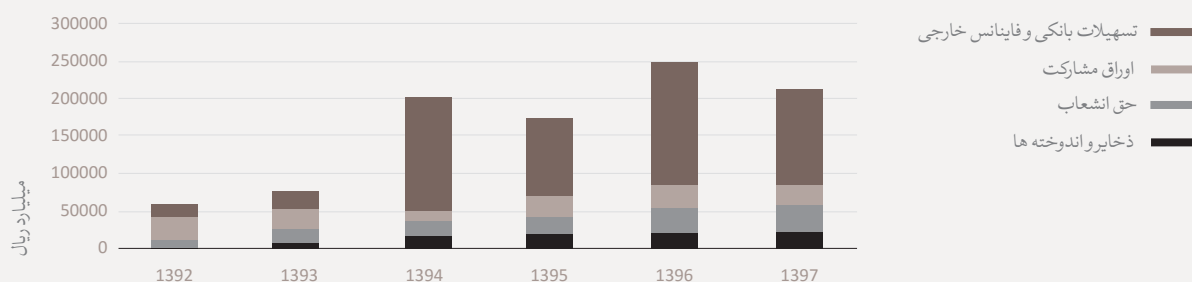
اگرچه میزان ریالی سرمایه گذاری در صنعت برق، تا حدودی رشد داشته است اما عمده این رشد با در نظر داشتن جهش نرخ ارز و تورم در صنعت برق، منجر به افزایش ظرفیت قابل توجهی نشده است به نحوی که می توان مشاهده کرد عملاسرمایه گذاری حقیقی در صنعت برق نسبت به دهه ۸۰ روند نزولی داشته است و از ۶،۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۸۷ به ۱،۶ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۶ کاهش یافته است. این کاهش در میزان سرمایه گذاری را می توان

در میزان افزایش ظرفیت نیروگاه های کشور به خوبی مشاهده کرد. همانطور که در نمودار شکل ۱۸ دیده می شود متوسط رشد سالانه در برنامه چهارم ۸،۶ درصد، در برنامه پنجم ۳،۶ درصد و در سال ۱۳۹۶ (سال اول برنامه ششم) نسبت به سال قبل ۲۳۶۶ مگاوات به ظرفیت نیروگاهی کشور اضافه شده است که رشدی ۳،۱ درصدی داشته است. این در حالی است که مطابق برنامه ریزی های انجام شده، برای پاسخ به رشد تقاضای برق، رشد ۶ درصدی نیاز است.

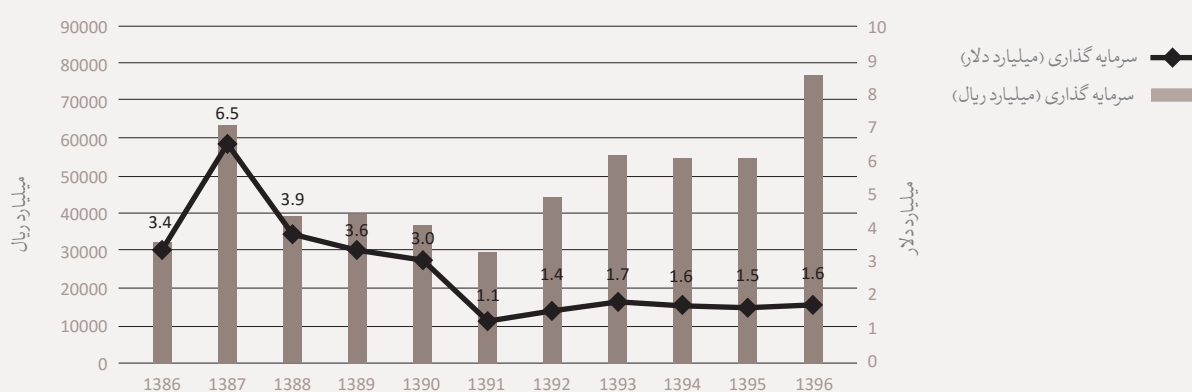
با توجه به شرایط اقتصادی کشور و محدودیت سرمایه گذاران خارجی برای ورود به ایران به دلیل تحریم های اقتصادی و عدم تمایل بخش خصوصی برای سرمایه گذاری در صنعت برق به دلیل غیراقتصادی بودن طرح های این صنعت، عملابار سرمایه گذاری در این صنعت عمدتاً توسط شرکت های تابعه وزارت نیرو و از محل منابع داخلی (درآمدهای حاصل از حق انشعاب و کمک های مالی دولت) صورت پذیرد. ■

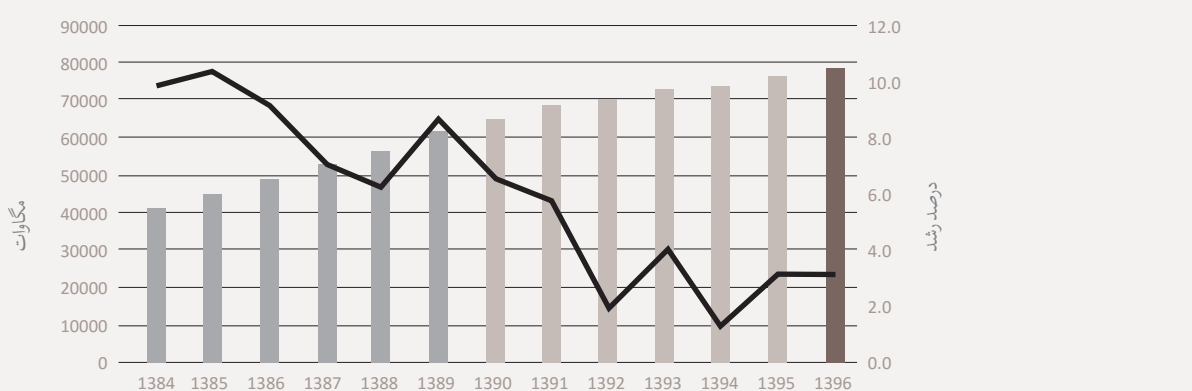
شکل ۱ - روند منابع سرمایه‌ای به تفکیک منابع (میلیارد ریال)

شکل ۲- روند سرمایه‌گذاری در صنعت برق از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۶

روند افزایش ظرفیت نیروگاه‌های کشور - ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۶

اهداف کمی برنامه ششم در بخش برق

ماده	شاخص	کل بخش‌ها	بخش برق
۳	متوسط رشد سالانه ارزش افزوده	۸ (درصد)	۹ (درصد)
۳	متوسط رشد سالانه اشتغال	۳,۹ (درصد)	۶,۶ (درصد)
۳	متوسط رشد سالانه سرمایه گذاری	۳۱,۵ (درصد)	۳۰,۳ (درصد)

/ پری شاکرین / روزنامه نگار

تحریم و راه دشوار سرمایه گذاری خارجی در ایران

امروزه سرمایه گذاری خارجی در اقتصاد جهان اهمیت قابل توجهی دارد چرا که عامل مهمی در ایجاد تحولات وسیع اقتصادی است و در این میان کمکی بزرگ است برای تمام کشورها به خصوص کشورهای در حال توسعه. سرمایه گذاری خارجی می تواند عامل و ابزاری برای رشد و توسعه باشد و اغلب کشورها، به ویژه کشورهای در حال توسعه که نقدینگی پایین تری دارند، برای اجرای طرح های اقتصادی و صنعتی خود، به دنبال جذب سرمایه های خارجی هستند و به این دلیل سرمایه گذاری خارجی دارای ابعاد سیاسی و اقتصادی وسیعی است.

از همین روست که اولین گام ها برای محدود کردن و تحت فشار قراردادن هر کشوری تحریم است و این گونه با محروم کردن کشور مورد نظر از دستیابی به بازار جهانی کالا و خدمات و سرمایه و منزوی کردن کشور مورد نظر باعث عدم

دستیابی به سرمایه خارجی می شوند. چنینی است که به نظرمی رسد امریکا هم دست بر همین نقطه گذاشته و می خواهد بر سر راه ایران در راه توسعه سنگ بیندازد و مانع تراشی کند.

آن طور که سازمان جهانی سرمایه گذاری (آنکتاد) در آخرین گزارش خود آورده است، میزان سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ایران در سال ۲۰۱۷ به ۵ میلیارد و ۱۹ میلیون دلار رسیده بود؛ یعنی میزان سرمایه گذاری خارجی در ایران در سال ۲۰۱۸ با کاهش ۶۹.۳۳ درصدی مواجه شده است.

این نهاد بین المللی در بخشی از گزارش قبلی خود آورده بود، میزان جذب سرمایه گذاری خارجی ایران در سال ۲۰۱۷ نزدیک به ۵۰ درصد افزایش داشته که به علت مشارکت شرکت های خارجی در اکتشاف و تولید بخش نفت و گاز و البته تصویب برجام و شرایط مساعدی بود که

در کشور ایجاد شد.

اما متأسفانه پس از خروج ترامپ از برجام در دوم اردیبهشت ۱۳۹۷ (۸ می ۲۰۱۸) و بازگشت دوباره تحریم های ایران، شرکت های بزرگ سرمایه گذار نظیر توتال و خودروسازان اروپایی از ایران خارج شدند و شرکت های مانند بوئینگ و ایرباس قراردادهای خود با ایران را فسخ کردند و همین باعث شد که میزان سرمایه گذاری خارجی در ایران نزول پیدا کند.

ایران در سال ۲۰۱۴ بالغ بر ۲ میلیارد و ۱۰۵ میلیون دلار سرمایه گذاری مستقیم خارجی جذب کرده بود که این رقم در سال ۲۰۱۵ به ۲ میلیارد و ۵۰ میلیون دلار کاهش یافته بود.

میزان سرمایه مستقیم خارجی جذب شده در سال ۲۰۱۳ نیز ۳ میلیارد و ۵۰ میلیون دلار بوده است. این رقم در سال ۲۰۱۲ برابر با ۴ میلیارد و ۶۶۲ میلیون دلار برآورد شده بود.

۸

پرونده

**اجرائی کردن تعهدات بین‌المللی
از جمله FATF و پیوستن به
کنوانسیون‌های بین‌المللی، می
تواند در شرایط تحریم، امنیت
سرمایه‌گذاری بهبود بخشد و از
این طریق به جذب سرمایه‌گذاری
خارجی کمک کند**

بحران قرار دارند؛ این شرایط بحرانی یکی از موانع اصلی عدم ارتباط با بانک‌های بین‌المللی دنیاست ضمن این که عدم برگشت تسهیلات به بانک‌ها از دیگر مشکلات حائز توجه در این خصوص است.

به گفته وی برای آنکه یک سرمایه‌گذار تصمیم بگیرد که آیا باید در یک فعالیت خاص وارد شود یا در خصوص سرمایه‌گذاری از قبل انجام شده چه تصمیمات جدیدی اتخاذ کند، باید قادر باشد از عوامل مهم تأثیرگذار بر کسب و کار، اطلاع دقیق یا اطلاعاتی با حداکثر اطمینان کسب کند. این امر موجب می‌شود ریسک سرمایه‌گذاری کاهش یابد یا لاقبل قابل کنترل و مدیریت باشد. اطلاع در خصوص روندهای آینده سیاست‌های پولی، مالی، ارزی، تجاری و مالیاتی از جمله عوامل مهم و مؤثر بر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران و از شاخص‌های ارزیابی امنیت اقتصادی برای ورود به بازار ایران محسوب می‌گردد. سرمایه‌گذار باید قادر باشد تا چشم‌انداز سرمایه‌گذاری خود را پیش‌بینی کرده و احتمالات لازم را مدیریت کند.

چه باید کرد؟

به نظر می‌رسد با توجه به شرایط فعلی کشور باید برنامه‌هایی اتخاذ کرد تا از این تهدید به فرصت رسید هرچند که صد در صد نتواند جواب بدهد. به باور عضو اتاق بازرگانی عامل مهمی که لازم است تا دولت در برنامه‌ریزی‌های کلان خود به آن توجه داشته باشد، برنامه‌ریزی برای مشوق‌های سرمایه‌گذاری است. عدم مدیریت صحیح شرکت‌های ایرانی عامل دیگری است که باید برای بهبودی آن توجه شود.

همکاری مؤثر بخش خصوصی و دولت در قانون‌گذاری و اجرای قوانین و تربیت نیروی انسانی نیز مهم است که دولت در این زمینه قدم‌های خوبی برداشته است.

به اعتقاد مستوفی یکی دیگر از اقدامات بایسته‌ای که دولت در برنامه‌های توسعه‌ای خود باید مدنظر قرار دهد، شناسایی صحیح پتانسیل‌های استانی و اولویت‌بندی بخش‌های اقتصادی است.

یکی دیگر از عوامل اثرگذار در موفقیت کشور برای جذب منابع خارجی، رتبه اعتباری کشور در مراودات بین‌المللی است. هرچند که این رقم کاهش پیدا کرده بود به نظر می‌رسد دوباره رشد کرده باشد.

از طرف دیگر اجرائی کردن تعهدات بین‌المللی از جمله FATF و پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی، امنیت سرمایه‌گذاری را در شرایط تحریم می‌تواند بهبود بخشد و از این طریق به جذب سرمایه‌گذاری خارجی کمک کرد. ■

سهم ایران از جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در جهان

براساس گزارش آنکتاد، در سال ۲۰۱۸ در جهان ۱۲۹۷ میلیارد دلار جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده است که سهم ایران از این میزان برابر با ۰.۲۶ درصد است و ایران جایگاه ۵۵ در میان کشورهای مورد بررسی را دارد که نسبت به گزارش سال گذشته ۱۰ پله نزول داشته است. جایگاه ایران در سال ۲۰۱۷ برابر با ۴۵ بود. طبق همین گزارش آمریکا با ۲۵۲ میلیارد دلار، چین با ۱۳۹ میلیارد دلار و هنگ‌کنگ با ۱۱۶ میلیارد دلار به ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم به لحاظ جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی قرار داشته‌اند.

و این‌ها همه نشان از این دارد که میزان تحریم‌ها تا چه حد در رشد یا کاهش سرمایه‌گذاری مؤثر است و چه راه سختی پیش پای کشور است. براساس پژوهشی که از سوی مسعود سعادت مهر استاد دانشگاه و با استفاده از داده‌های سری زمانی ۱۳۹۳-۱۳۶۸ انجام گرفته است مشخص شده که تحریم‌ها تأثیر منفی و معناداری بر کاهش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران داشته است. براساس این پژوهش تحریم‌های خیلی شدید که شامل تحریم‌های شدید آمریکا، اتحادیه اروپا و سازمان ملل است، سالانه ۷۱۶ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی را در ایران کاهش داده است. همچنین، تحریم‌های شدید که شامل تحریم‌های شدید آمریکا و تحریم‌های متوسط و ضعیف اتحادیه اروپا و سازمان ملل است، سالانه ۱۱۶ میلیون دلار FDI را در ایران کاهش داده‌اند. تحریم‌های متوسط آمریکا بدون تحریم از جانب اروپا و سازمان ملل نیز سالانه ۵/۲ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در ایران را کاهش داده است. ضمن این که پژوهش‌ها نشان داده که علاوه بر تحریم‌ها، متغیرهای نرخ تورم و بی‌ثباتی نرخ ارز تأثیر منفی و زیرساخت‌ها تأثیر مثبت بر جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران دارند.

این‌ها اما درحالی است که از نوسانات نرخ ارز، رشد نقدینگی بیش از ۲۵ درصد، افزایش سطح تنش‌های داخلی و منطقه‌ای، عدم اجرای صحیح قوانین و... به عنوان موانع دیگر بر سر راه سرمایه‌گذاری خارجی نمی‌توان غافل شد.

آیا فقط تحریم‌ها مانع هستند؟

آن طور که خانم فریال مستوفی عضو اتاق بازرگانی ایران گفته است تحریم‌ها تنها یک بعد قضیه است، ضریب کفایت سرمایه پایین بانک‌های کشور که ریسک شبکه بانکی را نشان می‌دهد، براساس استاندارد جهانی ۱۲ درصد است حال آنکه در ۱۰ بانک ایران این رقم ۸ درصد است. بانک‌های کشور در شرایط

وقتی موتور اقتصاد روشن نمی شود

سرمایه‌گذاری مهمترین متغیر اقتصادی برای رسیدن به رشد و توسعه هر جامعه‌ای با هر گرایش سیاسی است و سطح رفاه شهروندان و همچنین موثرترین ابزار برای کاهش نرخ بیکاری به حساب می‌آید. سرمایه‌گذاری همان موتور رشد اقتصادی است و اگر در جامعه‌ای این موتور روشن نشود باید انتظار همه انواع کاستی‌ها در اقتصاد را داشت. به همین دلایل است که دولت‌های مدرن و کارآمد همه راه‌ها را برای سرمایه‌گذاری هموار می‌کنند و هر سد و راه‌بندانی را از سر راه این متغیر اصلی در اقتصاد ملی برمی‌دارند.

تلاش دولت‌ها این است که سرمایه‌گذاران فعلی را با استفاده از اهرم‌های تشویقی واقعی در مسیر توسعه واحد اقتصادی خود قرار دهند و همچنین راه‌هایی را برای سرمایه‌گذاران تازه باز کرده و در نهایت همه شهروندان درون و بیرون سرزمینی را در مسیر اقدام سرمایه‌گذاری قرار دهند. اما این آرزوی دولت‌ها در دورانی و در سرزمین‌ها و جامعه‌هایی با ناکامی روبرو شده و متغیر سرمایه‌گذاری در روند کاهنده قرار می‌گیرد. دقت در برخی آمارها نشان می‌دهد موتور سرمایه‌گذاری در ایران متأسفانه خاموش است و بدتر از خاموش شدن این متغیر اصلی اقتصاد این است که این درد در جسم و جان ایران نهاده می‌شود.

آمارهای در دسترس نشان می‌دهد از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۸ طی ۲۴ فصل رشد سرمایه‌گذاری در ۱۴ فصل منفی و میانگین رشد سرمایه‌گذاری منفی ۳٫۸ درصد بوده است. تحلیل عملکرد سرمایه‌گذاری از جهات مختلف حائز اهمیت است از جمله آن که تا حدی نشان‌دهنده عملکرد تولید در فصل‌های آینده است. در سال ۱۳۹۷، سرمایه‌گذاری در اقتصاد بیش از تولید با رکود مواجه شده بود. براساس محاسبات مرکز آمار ایران، تشکیل سرمایه ناخالص در سال ۱۳۹۷ رشدی برابر با منفی ۵٫۶ درصد داشته است. در این بین رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ماشین‌آلات برابر با منفی ۶٫۹ درصد و در ساختمان برابر با منفی ۴۰۵ درصد بوده است.

میزان اثرگذاری تشکیل سرمایه در ماشین‌آلات بر مسیر رشد اقتصادی دوره‌های بعد بیش از بخش ساختمان است و لذا افت شدید تشکیل سرمایه ماشین‌آلات و روند نزولی آن در فصل آخر سال، به نوعی نشان‌دهنده مسیر رشد اقتصادی

سال جاری خواهد بود. روند تغییرات تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در طی سال به گونه‌ای بوده که به تدریج از میزان تشکیل سرمایه کاسته شده است. نرخ تغییرات تشکیل سرمایه در فصل آخر سال نسبت به زمان مشابه سال قبل برابر با منفی ۱۰۰٫۷ درصد بوده است.

رکود سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات در فصل آخر سال به بیشترین حد خود طی سال رسید به طوری که نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت در ماشین‌آلات در فصل چهارم سال برابر با منفی ۱۷۰۳ درصد بود. افت شدید سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۹۷ ناشی از عواملی مانند کاهش واردات ماشین‌آلات، نااطمینانی در اقتصاد، نوسانات نرخ ارز، تغییرات سیاست‌ها و مقررات، افزایش ریسک سرمایه‌گذاری و تنگنای مالی بوده است. این عده‌های دهشتناک اما گویی کسی را نمی‌رنجاند و مدیران را آزار نمی‌دهد.

اگر این عده‌های ناراحت‌کننده را در پازل اقتصاد ایران قرار دهیم و به طور مثال به این اعداد نیز توجه کنیم، وخامت اوضاع بیشتر نمایان می‌شود. آمارها نشان می‌دهد رشد مصرف از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ در ۲۴ فصل، تنها در ۹ فصل مثبت بوده و میانگین آن در تمام فصول منفی ۲٫۲ درصد بوده است. آخرین آمار اعلام شده توسط مرکز آمار ایران برای سال ۹۷ نشان می‌دهد نرخ تورم ۲۶٫۹ درصد و رشد اقتصادی منفی ۴٫۹ درصد بوده است. این رشد منفی به زودی اثرات خود را در بخش‌هایی مانند اشتغال نمایان می‌سازد.

این درحالی است که طی سه سال گذشته موضوع اشتغال و کاهش نرخ بیکاری یکی از اولویت‌های مهم دولت بوده، ولی در عمل فرآیندهای اجرایی به سمتی پیش رفته که بر میزان بیکاری افزوده شده است. این شرایط غم‌انگیز در شاخص‌های اقتصادی درحالی رخ می‌دهد که سالانه ۸۰۰ هزار میلیارد تومان یارانه پنهان پرداخت می‌شود و در شرایطی اتفاق می‌افتد که که کل وابستگی اقتصاد کشور به نفت حدود ۲۰۰ هزار میلیارد تومان است.

صنعت برق و گرفتاری‌های بنیادین

بدیهی است در شرایطی که اقتصاد ایران در شرایط سرازیری از نظر سرمایه‌گذاری قرار دارد، بیشتر صنایع نیز در همین وضعیت قرار می‌گیرند و میزان تولید کاهش را تجربه می‌کند. صنعت برق ایران در کلیت خود کالایی تولید

می‌کند که مصرف آن همگانی است و نمی‌توان آن را برای یک دوره کوتاه هم که شده متوقف کرد. از طرف دیگر این محصول به دلایل گوناگون کالای حساس و استراتژیک تشخیص داده شده و بنابراین باید مشمول قیمت‌گذاری دولتی شود و همچنین خریدار انحصاری یکی دیگر از ویژگی‌های این صنعت به حساب می‌آید.

سوال این است که در شرایطی که بنگاه‌های فعال و سرمایه‌گذاری در صنعت برق در بدترین موقعیت قرار دارند، آیا سطح و میزان تاب‌آوری بنگاه‌های فعال در صنعت برق اجازه می‌دهد این وضعیت ادامه یابد؟ به نظر می‌رسد باید درباره این پرسش به صورت بنیادی اندیشید و همه جوانب کار را سنجید و اندازه‌گیری کرد. واقعیت این است که راه‌های جذب سرمایه برای صنعت برق و البته بیشتر صنایع صعب‌العبورتر شده است.

به طور مثال راه دسترسی بنگاه‌های صنعتی به پس‌انداز شهروندان که حالا در اختیار بانکداران است، به دلیل سیاست‌های پولی و بانکی ناکارآمد مسدود است و این راه به نظر نمی‌رسد به زودی باز شود. یک راه دیگر رشد سرمایه‌گذاری در صنعت برق اجرای طرح‌های زیربنایی در این صنعت از سوی دولت است که این راه نیز چشم‌اندازی روشن ندارد. براساس پیش‌بینی‌های البته دردناک دولت در سال ۱۳۹۸ بودجه عمرانی و اجرایی در هیچ بخش مهم از جمله برق ندارد و این راه نیز مسدود است. با توجه به سیاست خارجی امروز ایران به نظر می‌رسد جذب سرمایه از خارج نیز به این زودی باز نمی‌شود.

چه باید کرد؟

در حالی که بازار داخلی ایران برای صنعت برق کشتی لازم را ندارد و نمی‌توان با توجه به مجموعه شرایط کلان سیاسی و اقتصادی به بهبود وضعیت سرمایه‌گذاری در داخل امیدوار بود، به نظر می‌رسد رویکرد به بازارهای منطقه‌ای امید آفر است. صنعت برق ایران می‌تواند در بازارهای منطقه فروش مناسبی داشته باشد و اگر مقررات دست و پاگیر صادرات برداشته شده و چشم‌اندازی روشن از آینده ترسیم شود، می‌توان به رشد سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت‌های خارجی در بازار منطقه امید داشت. ■

/ علیرضا حسینی / روزنامه نگار

درباره ضرورت جذب سرمایه‌های خارجی و داخلی در صنعت برق:

چراغ برق، بی پول روشن نخواهد شد

و جذب آن را بسیار پیچیده‌تر از پیش ساخته است. اما چگونه می‌توان بر این مشکل چیره شد؟ در این گزارش به بررسی شرایط و امکانات سرمایه خارجی برای حضور در ایران و به ویژه در صنعت برق این کشور و همچنین آثار تحریم‌های وضع شده علیه ایران بر این عامل مهم اقتصادی خواهیم پرداخت.

قوانین جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و عوامل و شرایط اثرگذار بر آن

نخستین اصل در جذب سرمایه، آگاهی به این موضوع است، که سرمایه‌گذاری در یک صنعت تنها زمانی انجام می‌پذیرد که منافع مورد انتظار حاصل از سرمایه‌گذاری در آن صنعت دست کم برابر بازدهی سایر فعالیت‌ها باشد.

با توجه به اینکه هم‌اکنون طرح‌های عمرانی، زیرساختی کلان بسیاری بر زمین مانده و نیازهای شدید برای گسترش صنایع در بخش‌های گوناگون ایجاد شده است، که اجرا و به سرانجام رساندن حتی بخش کوچکی از آنها نیز از توان دولت و سرمایه‌گذاران بومی بیرون است، نیاز به یک نیروی محرکه بیرونی به شدت احساس می‌شود.

از دیگر سوتحریم‌های شدید و بی‌منطقی که پس از خروج ایالات متحده از توافق برجام بر کشورمان تحمیل شد و فشار بی‌سابقه‌ای که بر پیکره اقتصاد ایران وارد آمده است، در کنار پرهیز بسیاری سرمایه‌گذاران از مشارکت در طرح‌های توسعه ایران به دلیل هراس از تنبیه‌های شدید امریکا و حتی پا پس کشیدن بسیاری از شرکای نزدیک صنایع ایرانی، وضعیت سرمایه خارجی

یکی از عواملی که می‌تواند در رشد توسعه و شکوفایی اقتصادی یک کشور اثری تعیین کننده داشته باشد، سرمایه‌گذاری در بخش‌های گوناگون اقتصادی آن کشور و به ویژه سرمایه‌های خارجی است که امکان جذب آن را داشته یا می‌تواند آن امکان را ایجاد کند.

امروزه مساله سرمایه‌گذاری خارجی یکی از بحث‌های اساسی میان اقتصاددانان و سیاست‌مداران ایرانی را برپا کرده است و همواره درباره آثار، پیامدها، پیش‌نیازها و حتی باید و نباید آن بحث و اختلاف نظرهای اساسی وجود دارد. سیاست‌گذاران همواره سرمایه‌گذاری‌های کلان در طرح‌های زیربنایی را یکی از نیازهای اساسی کشورهای در حال توسعه می‌دانند. اما دولت‌ها قادر نیستند به تنهایی سرمایه لازم برای تامین مالی این پروژه‌ها را تامین کنند.

افزایش رشد اقتصادی و تولید سبب افزایش نرخ جذب سرمایه‌گذاری خواهد شد، که حمایت دولت از سرمایه‌گذاران، فراهم ساختن زیرساخت‌ها، دادن تسهیلات بانکی به بخش تولید، کاهش بوروکراسی اداری و ... مهم‌ترین عامل‌های اثرگذار بر این ۲ مورد هستند.

بی‌ثباتی اقتصادی و نرخ تورم - که موجب افزایش بی‌اعتمادی نسبت به آینده و کاهش انگیزه سرمایه‌گذاران می‌شود و همچنین نوسانات ارزی که فرصت برنامه‌ریزی و محاسبه را از آنان می‌گیرد، از جمله دیگر مشکلات کلان اقتصادی است که برطرف کردن در جذب سرمایه خارجی و تشویق سرمایه داخلی به فعالیت در کشور اثرگذار است.

برای نمونه هنگامی که یک سرمایه‌گذار خارجی دارایی خود را به ایران آورده و کار خود را آغاز می‌کند، چشم‌اندازی از سود و نقطه بازگشت سرمایه خویش دارد، لیکن پس از مدتی که زمان محاسبه سود فرا می‌رسد چند برابر شدن نرخ ارز موجب می‌شود که سود وی نیز به نسبت کاهش یافته و کسری از سود پیش‌بینی شده باشد که به هیچ رو برای سرمایه‌گذار قابل پذیرش نیست.

امنیت و ثبات اقتصادی و اساساً در یک سطح امنیت کشور نیز عامل بسیار مهمی است، جمله بسیار آشنای «سرمایه همیشه هراسان است»، گویای اهمیت امنیت است، کوچک‌ترین تنش و نوسانی درون یک کشور یا در روابط آن با دیگر کشورها برای گریزان کردن سرمایه کافی است. در این میان احساس امنیت از خود آن اهمیت بیشتری دارد، با اینکه در ایران امنیت عمومی در سطح قابل قبول و حتی بسیار فراتر از دیگر کشورهای مدعی در منطقه است، اما احساس ناامنی عاملی است که می‌توان همه این دست‌آوردها و امتیازات را بر باد دهد.

از دیگر زمینه‌های اساسی برای جذب سرمایه خارجی، تقویت و گسترش سرمایه داخلی یا به بیان ساده‌تر، حمایت از گسترش بخش خصوصی کشور است. در صورت رشد بخش خصوصی و ایجاد فرصت برای تنفس و بالندگی آن، خود سرمایه‌گذاران داخلی، همکارانشان را از سراسر جهان یافته و به کشور خواهند آورد که از قضا چنین سرمایه‌گذاری هم‌هنگی و کارآمدی بیشتری با شرایط و برای برطرف کردن نیازهای کشور دارند، زیرا بخش خصوصی هیچ سودی در انجام کارهای بیهوده و بی‌فرجام نخواهد داشت.

از سوی دیگر محدودیت‌های قانونی که در شرایط کنونی برای سرمایه‌گذاران خارجی در کشورمان وجود دارد، حضور یک شریک و همکار بومی را در کنار آنها ضروری می‌سازد، در این

صورت، بی‌تردید، اندازه سرمایه وارد شده به کشور وابسته به توان شرکای بومی خواهد بود، پس اگر شرکای وطنی گنجایش بالایی برای وارد کردن سهم شراکت نداشته باشند، شرکت‌های خارجی نیز نمی‌توانند در سطوح کلان وارد فعالیت شوند.

بنابراین این یک ضرورت است که بخش خصوصی رشد یافته و دارای حجم سرمایه کلان در کشور پرورش یابد تا بتوانند سرمایه‌گذاران بزرگ و توانمند جهانی را به کشورمان جذب کنند.

افزایش هزینه‌های عمومی به میانجی دولت نیز می‌تواند در جذب سرمایه‌گذاری اثری مثبت برجای بگذارد، زیرا این هزینه‌ها بیشتر در بخش زیرساخت‌ها متمرکز هستند که موجب به‌ترو آسان‌تر شدن شرایط برای فعالیت‌های اقتصادی خواهد شد و از سوی دیگر خود این هزینه سبب بالا رفتن تقاضا برای انجام کار و افزایش شمار طرح‌های کلانی می‌شود که برای سرمایه‌گذاران به ویژه خارجی جذابیت دارد، زیرا پروژه‌های زیرساختی ارائه شده توسط دولت، بیشتر طرح‌های کلانی هستند که تضمین بسیار خوبی برای سود و بازگشت سرمایه داشته و حمایت‌های دولتی را نیز به همراه خود دارند که بسیاری از موانع را از میان برمی‌دارد.

پس نیازی نیست که یک دولت، حتماً برای جذب سرمایه و گسترش زیرساخت‌ها پولی هزینه کند، همین که طرح‌های زیرساختی را بدون محدودیت و گزینش، ارائه داده و اجازه ورود همه سرمایه‌گذاران، به ویژه خارجی را بدون استثنا بدهد و از سوی دیگر آنان را از امنیت فعالیت در درون کشور آسوده‌خاطر سازد، سرمایه خارجی در بخش زیرساخت‌ها و در پی آن دیگر بخش‌های اقتصادی رشد چشمگیری خواهد داشت.

لیکن وجود یک دید مشکوک به صاحبان سرمایه خارجی و وجود رویکرد امنیتی به اقتصاد که واگذاری طرح‌های زیرساختی به شرکت‌های بیگانه تهدیدآمیز است، موجب وارد نشدن سرمایه به کشور خواهد شد.

هیچ شرکتی به پیشواز چنین وضعیتی نخواهد رفت، که پول کلان و امکانات فن‌آوری پیشرفته خود را در کشوری مستقر سازد که به آنان بدبین است و سیاستمداران و مسئولان بخش‌های گوناگون آن، هر لحظه علیه شرکت‌های خارجی سخنی گفته یا ایراد و اتهامی وارد و سنگ از پی سنگ و چوب از پی چوب به زیر پای و لای چرخشان روانه می‌سازند.

افزون بر سیاست‌های اقتصادی، اصلاح ساختارهای تجاری و بازرگانی نیز اهمیت فراوانی دارد، باید پذیرفت که تنها زنجیره پیوند

سرمایه‌های خارجی با کشوری به جز کشور خودشان، منافع اقتصادی و سود است، آن هم سودی، که بتوانند آن را برداشت کرده و به هرجایی که تمایل دارند، انتقال دهند، بر این پایه باید روندها، ساختارها و قوانین تجاری، بازرگانی و به ویژه گمرکی و مالیاتی به گونه اصلاح شود که در مهم‌ترین موارد، نخست با فرایندهای به‌هنگار جهانی هماهنگ و سازگار باشند، دوم امکان ورود و خروج بدون دشواری سرمایه و سود از کشور را فراهم سازند و سوم اینکه از تبعیض و تفاوت میان داخلی و خارجی به دور باشند.

در شرایطی که کشوری، زیر رهبری انسان‌های بی‌منطق و به دور از عقلانیت که تنها زبان زور را می‌شناسند، دست به تحریم ظالمانه و ناعادلانه کشورمان زده است، کمینه کنش سردمداران کشور باید این باشد که خود از تحریم کردن کشورمان خودداری کنیم، چرا که چنین روندها و ساختارهای جداکننده‌ای، مانند تعرفه‌های گمرکی و قوانین مالکیت سرمایه که در ایران نسبت به جهان حاکم است، چیزی کم از یک تحریم خودخواسته و داوطلبانه ندارد. فعالیت و حضور در مجامع گوناگون بین‌المللی و تبلیغات درخور برای نمایش شایستگی‌ها و فرصت‌های ناب سرمایه‌گذاری در ایران، می‌تواند تا اندازه چشمگیری اثرات منفی تبلیغات و تحریم‌های غرب علیه کشور را بکاهد. همانگونه که در جریان توافق برجام نیز دیده شد، کنش‌ها، اندرکنش‌ها و همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی مثبت ایران، توانست، تا پیش از انجام اقدامات بیرون از عقلانیت دولت نوایالات متحده، ثبات بسزایی را در کشور برپا سازد که آثار ورود و رشد تدریجی سرمایه خارجی نیز در پی آن در حال پدیدار شدن بود.

حال اینکه یک اقدام نابخردانه از سوی بیگانه‌ای، سبب ایجاد دشواری برای کشورمان شده است نباید موجب گسترش این اندیشه شود که همکاری و کنش مثبت بین‌المللی سودی برای کشور ندارد و ما باید با جهان رابطه‌ای سرد و بدون داد و ستد را در پیش بگیریم، بلکه می‌باید با فعال شدن هرچه بیشتر در عرصه‌های گوناگون جهانی، همراه با دفاع از منافع ملی زمینه فشار هرچه بیشتر بر منطق شُست مخالفان کشورمان را فراهم آوریم.

از دیگر مواردی که در حوزه سرمایه‌گذاری خارجی کار را پیچیده می‌کند، قوانین پرشمار و دارای جزئیات بی‌پایانی است که در پیوند با این موضوع وجود دارد، قوانینی همچون قانون تشکیل و اداره شرکتها (قانون تجارت)، ثبت شرکت، شعب و نمایندگی‌های خارجی، مقررات صادرات و واردات، مالیات، حمایت از مالکیت معنوی و صنعتی، مقررات مربوط

به اتباع خارجی (ورود، اقامت و پروانه کار)، بانکداری و بیمه، مقررات مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، که هرکدام جزییات بسیار وابسته به خود را دارا هستند. اما هسته بنیادین این قوانین چیست؟

چارچوب قوانین حوزه سرمایه‌گذاری خارجی در ایران از سال ۱۳۳۴، «قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی» بوده است که سرانجام، مجلس شورای اسلامی در راستای انجام اصلاحات در ساختار اقتصادی کشور، طرح قانون جدید سرمایه‌گذاری خارجی را با عنوان «قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی» پیشنهاد و در سال ۱۳۸۱ تصویب کرد، تا جانشین قانون مصوب در سال ۱۳۳۴ شود. هدف از این جایگزینی توسعه چارچوب قانونی و محیط فعالیت سرمایه‌گذاران خارجی در ایران بود.

مهم‌ترین این دگرگونی‌ها در قانون کهنه، مواردی زیر را در برمی‌گیرد:

گسترش حوزه فعالیت سرمایه‌گذاران خارجی به بخش‌هایی مانند زیرساخت‌ها و به رسمیت شناختن روش‌های جدید سرمایه‌گذاری افزون بر سرمایه‌گذاری مستقیم که دربردارنده مواردی چون تامین مالی پروژه‌ای، بیع متقابل (Buy Back) و انواع روش‌های ساخت، بهره‌برداری و واگذاری (BOT) از جمله ویراست‌های مهم قانون نوین است.

کوتاه و سریع کردن فرایند درخواست پذیرش و تصویب سرمایه‌گذاری خارجی، بنیان نهادن تشکیلاتی یگانه با نام «مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی» در سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران به منظور حمایت متمرکز و موثر از سرمایه‌گذاران خارجی، معرفی گزینه‌های حقوقی جدید ناظر بر رابطه میان دولت و سرمایه‌گذاران خارجی و همچنین آزادسازی سازوکارهای ارزی برای بهره‌برداری هرچه بیشتر سرمایه‌گذاران خارجی نیز از دیگر موارد مهم بهبود این قانون به شمار می‌رود.

لیکن درباره بخش دوم دگرگونی قانون که بیشتر در پیوند با رویه‌ها و دستورکارهای پیچیده و دست و پاگیر هستند، باید گفت که عملی شدن آنها وابسته به تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی و خواست بخش اجرایی حاکمیت است که می‌تواند در پیچ و خم بی‌پایان دیوان‌سالاری اداری این قانون را از معنا تهی سازد و به حالت پیشین خود بازگرداند.

افزون بر مجموعه قوانین در پیوند با سرمایه‌گذاری خارجی که با وجود ویرایش‌ها و کارآمدسازی‌های اخیر همچنان سخت و پیچیده هستند، نوع رویکردی که در فضای حکومتی کشور نسبت به بیگانگان و سرمایه آنها وجود دارد، نیز چندان مثبت نبوده و به

جرات می‌توان گفت، کمتر کشوری در جهان یافت می‌شود که، تا این اندازه کار را برای سرمایه‌گذاران غیربومی پیچیده و دشوار ساخته باشد.

اما اگر از موارد یاد شده بگذریم قانون جدید شرایط مثبتی نیز فراهم کرده است که در صورت برداشته شدن سایر موانع از جمله تحریم‌های ناعادلانه و مشکل ثبات اقتصادی و ایجاد احساس امنیت و... می‌تواند در جذب سرمایه خارجی بسیار اثرگذار باشد.

برای نمونه در این قانون کلیه حقوق و منافع سرمایه‌گذاران خارجی به رسمیت شناخته شده و آن را در برابر ریسک‌های غیرتجاری مصون نموده است و افزون بر این، دولت ایران را نه تنها برای تسهیل جریان آزادانه بازگشت سرمایه بلکه برای جبران خسارت کامل و عادلانه آن دسته از اعمال خود که منجر به سلب مالکیت و یا ایجاد وقفه در فعالیت‌های سرمایه‌گذار خارجی گردند متعهد و مسئول می‌شناسد.

همچنین مرکز خدمات سرمایه‌گذاری خارجی با پاسخگویی به نیازهای سرمایه‌گذاران، در مراحل تصمیم‌گیری و اجرای پروژه، از مطالعات اولیه درخصوص توجیه پذیری طرح، گردآوری اطلاعات درباره چارچوب‌های قانونی و کارهای مقدماتی دریافت مجوز سرمایه‌گذاری گرفته تا مراحل عملیاتی پروژه که ممکن است نیاز به هماهنگی و پیگیری‌های ویژه‌ای داشته باشد، در زمان و انرژی آنان صرفه جویی خواهد کرد.

از سوی دیگر این قانون سرمایه‌گذاران خارجی را از رفتار مشابه و برابر با سرمایه‌گذاران داخلی برخوردار می‌کند و بدون هیچ تبعیضی کلیه تسهیلات، مزایا و معافیت‌ها به صورت یکسان به سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی تعلق خواهد گرفت. از جمله موارد برابری این است که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کلیه حوزه‌های مجاز برای بخش خصوصی ایرانی مجاز است و درصد سهم سرمایه‌گذاران خارجی در اشخاص حقوقی ایرانی نیز، برخلاف آنچه شایع بود که سرمایه‌گذاران خارجی قادر به حفظ بیش از ۴۹٪ سهام در ایران نیستند، محدود نشده است. چیزی که در گذشته سخت‌گیری بالایی درباره آن وجود داشت.

به جز آنچه که در پیوند مستقیم با سرمایه‌گذاری در قانون وجود دارد، مجموعه‌ای از تسهیلات نیز در حوزه صدور روادید ورود و خروج، پروانه اقامت و اشتغال برای سرمایه‌گذاران، مدیران و روسا، کارشناسان و بستگان درجه یک آنها پیش‌بینی شده است که به صورت بلندمدت ارائه داده می‌شوند و با امکان پذیر ساختن حضور و نظارت پیوسته سرمایه‌گذاران خارجی بردارایی هایشان، سبب آرامش و اطمینان خاطر

آنان می‌شود.

هرچند که قوانین یاد شده بسیار مثبت هستند اما همانگونه که گفته شد، این قوانین تنها در کنار فراهم بودن دیگر عوامل ضروری است که کارایی خواهد داشت، برای نمونه هرچند تضمین پرداخت خسارت در هنگام مصادره اموال یا وارد آمدن زیان‌های ناشی از تصمیمات حکومتی برای سرمایه‌گذاران خارجی دلگرمی به شمار می‌آید، لیکن این ضمانت باید برای استثنائات باشد نه اینکه به قاعده بدل شود. به بیان ساده‌تر سرمایه‌گذاران نه برای گرفتن خسارت، بلکه برای به دست آوردن سود پای به کشور ما گذاشتند و اگر شرایط به گونه‌ای باشد که هر روز نوسانی یا تصمیم و سخنی زبانی به آنها وارد سازد، ترجیح می‌دهند که اصلاً وارد این حوزه نشوند تا اینکه به دنبال خسارت باشند.

یا اینکه اگر این قانون بسیار گشاده‌دست‌تر از این نیز می‌بود ولی بدنه حاکمیت در مورد سرمایه‌گذاری دیدگاهی یکسان نداشته باشد، فرجام چندان دلچسب نخواهد بود، شاهد این مدعا آن است که این قانون از سال ۱۳۸۴ تصویب شده است، لیکن در این ۱۴ سال آثار چندان از خود به نمایش نگذاشته است، یکی از موارد بارز و روشن این مشکل جنجالی بود که هنگام بسته شدن قرارداد نفتی پارس جنوبی با شرکت پراوآزه توتال فرانسه، در سطوح گوناگون حاکمیت به راه افتاد، بدیهی است که در آن تاریخ نیز این قانون مصوب و موجود بود، پس باید پذیرفت که قانون به تنهایی بازده چندان نخواهد داشت.

فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت برق

یکی از بخش‌های زیرساختی مهم کشور که توسعه و سرمایه‌گذاری بر روی آن اهمیتی راهبردی داشته و افزون بر آن که برای بخش‌های دیگر اقتصادی یک پیش‌نیاز رشد و شکوفایی به شمار می‌آید، خود نیز به صورت مستقیم در بازار قابلیت داد و ستد و سودآوری دارد، صنعت برق و صنایع وابسته به آن از جمله انتقال و کنترل است، که با توجه به گنجایش‌های ویژه و یگانه ایران در این حوزه، می‌توان گفت که برق این کشور نیز مانند نفت آن، از شرایط و مزایایی بی‌همتا برخوردار است.

پس از یک دید کلی به عوامل اثرگذار بر سرمایه‌گذاری خارجی در یک کشور و بررسی شرایط و قوانین موجود در این حوزه برای ایران، اکنون می‌توان، نگاهی نیز به شرایط و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنایع بخش انرژی و به ویژه صنعت برق ایران داشت. در یک نگاه کلی، فرصت‌های پرشماری برای

سرمایه‌گذاری در صنعت برق ایران وجود دارد. ارزیابی‌های کارشناسی در سال ۱۳۹۷ هجری خورشیدی نشان می‌داد که توسعه صنعت برق کشور در این سال به بیش از ۲۱۴ هزار میلیارد ریال منابع برای سرمایه‌گذاری نیاز دارد و این در حالی بود که کل منابع قابل تحقق سال ۹۷ چیزی کم‌تر از نیمی از این رقم بوده است. با توجه به وخامت بیشتر اوضاع اقتصادی کشور از نظر مالی به نظر می‌رسد که این وضعیت در ۱۳۹۸ پیچیده‌تر نیز شده باشد.

بر پایه برآوردهای وزارت نیرو برای هر هزار مگاواتی که به ظرفیت نیروگاهی کشور اضافه می‌شود، به طور متوسط ۳۲۰۰ میلیارد تومان برای احداث نیروگاه و شبکه انتقال و توزیع سرمایه‌گذاری نیاز است و بر این پایه توسعه صنعت برق به طور متوسط نیازمند ۸ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در سال است، در حالی که به روشنی قابل درک است که نمی‌توان از دولت انتظاری در این زمینه داشت، تنها راه ممکن ترغیب سرمایه‌گذاران و به ویژه خارجی‌ها برای پای گزاردن به این میدان است.

افزون بر این ساخت خطوط انتقال با ولتاژ بالا، دستیابی به فناوری نسل جدید نیروگاه‌های خورشیدی و ساخت توربین‌های دارای بازده بالا از مهمترین فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت برق ایران به شمار می‌رود.

«هوشنگ فلاحتیان»، معاون وزیر نیرو در دولت یازدهم، در زمان زاده شدن برج‌ها و هنگامی که امیدهای بسیاری برای آمدن سرمایه‌های کلان خارجی به کشور در همه حوزه‌ها و در پی آن صنعت برق ایجاد شده بود، در توضیح فرصت‌های سرمایه‌گذاری این بخش از انرژی کشور، گفته بود که با اجرای یک برنامه پنج ساله به طور متوسط سالانه باید حدود پنج هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی در ایران احداث شود که سهم تولید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک حدود پنج هزار مگاوات پیش‌بینی شده و می‌تواند نقش قابل توجهی در کاهش مصرف سوخت و انرژی‌های فسیلی داشته باشد.

وی همچنین به وجود پتانسیل احداث ۱۵ هزار مگاوات نیروگاه بادی و حدود ۶۰ هزار مگاوات نیروگاه حرارتی خورشیدی و همچنین شناسایی ۱۵ منطقه در کشور به منظور تولید برق با استفاده از انرژی زمین گرمایی نیز اشاره کرده و گفته بود که یکی از مهمترین برنامه‌های صنعت برق کاهش وابستگی به مصرف انرژی‌های فسیلی به ویژه انواع سوخت مایع، نفت کوره و گازوئیل است و کاهش مصرف سوخت مایع در نیروگاه‌ها افزون بر بهره‌برداری بهینه از انرژی‌های فسیلی در زنجیره ارزش، منجر

به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و صیانت بیشتر از محیط زیست می‌شود. البته روشن است که تصمیم کلان دولت برای توسعه بخش‌هایی که فلاتحیان برشمرده بود، کار ساده‌ای نبوده و نیست، زیرا این شاخه از صنعت برق نیاز به فن‌آوری‌های پیشرفته‌ای دارد که حتی در صورت دستیابی به آنها در پژوهشگاه‌های داخلی باز هم برای تجاری و انبوه ساختن آنها به سرمایه کلانی نیاز است که تامین آن از توان دولت و بخش خصوصی داخلی خارج است.

همچنین صنعت برق، به صورت کلی و به جز بخش انرژی‌های نوین، در زمینه سرمایه با بحران منابع دست به گریبان است. به باور کارشناسان، با توجه به میانگین ۶ درصدی رشد سالیانه پیک بار در دهه گذشته، کشور به بیش از ۱۶ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری در هر سال نیاز دارد که در تامین این میزان سرمایه با چالش‌های بسیاری روبرو است.

یکی از راه حل‌های دولت برای این مشکل، این است که سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای توسعه ظرفیت نیروگاهی، توسط بخش خصوصی انجام شود، لیکن مشارکت بخش خصوصی بسیار اندک بوده و در صورت ادامه این روند، تامین برق مشترکان با دشواری‌های جدی روبرو خواهد بود، اگر ازماسال که بازندگی‌های سیل‌آسا با لبریز کردن سدهای بزرگ، توربین‌های برق آبی را به چرخش درآورد تا کشور از خاموشی‌هایی یابد، بگذریم، بی تردید در سال آینده آتش همان آتش خواهد بود و کاسه همان کاسه، زیرا هر سال چنین بازندگی‌هایی رخ نخواهد داد، و همین نیز تنها به بهای گزاف ویرانی چند استان کشورمان به کف آمده است. پس نیاز به جذب سرمایه خارجی به شدت احساس می‌شود.

اما پرسش اینجاست که برای ترغیب سرمایه‌گذاران چه باید کرد و چه محدودیت‌ها و مزیت‌هایی برای سرمایه‌گذاری وجود دارد؟

یکی از روش‌های معمول در پروژه‌های زیرساختی، روش سرمایه‌گذاری مشترک عمومی - خصوصی یا دولت و بخش خصوصی است. این نوع قراردادها میان بخش خصوصی داخلی و خارجی و دولت بسته و با تامین مالی بخش خصوصی و تضمین بازگشت اصل و فرع سرمایه از سوی دولت‌ها اجرا می‌شود و از همین رو معمولاً ریسک تجاری کمی دارد.

اما همانگونه که در بخش نخست گزارش نیز اشاره شد تنها تضمین بازگشت سرمایه نمی‌تواند آن را به فعالیت وادارد. ریسک‌های غیرتجاری در تصمیم‌گیری سرمایه به ویژه خارجی برای مشارکت عمیقاً تأثیرگذار است. این مخاطرات عموماً ناشی از عدم ثبات سیاست‌های دولت و دگرگونی‌های آتی در مقررات حاکم بر این نوع

قراردادها است. موضوعی که در ایران پیشینه‌ای بلند و ناخوشایند دارد.

در واقع فضای سیاسی حاکم بر کشور میزبان، از جمله عوامل کلیدی تأثیرگذار بر توجیه‌پذیری مشارکت سرمایه در یک پروژه زیرساختی مانند صنعت برق است و سرمایه‌گذاران نسبت به آن حساس بوده و در تجزیه و تحلیل شرایط سیاسی کشور، امنیت سیاسی و درجه دخالت دولت در اقتصاد و سیاست‌های خصوصی‌سازی و در نهایت قوانین و مقررات عمومی و تخصصی موجود در ایران را مورد توجه و ارزیابی قرار می‌دهند.

از یک زاویه دیگر با توجه به رقابتی که در بازارهای مالی برای جذب سرمایه‌گذاران وجود دارد، جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زیرساخت‌ها جز با حمایت‌های دولت و برقراری تسهیلات، مشوق‌ها و اطمینان‌های لازم توسعه نمی‌یابد و «برقراری تسهیلات اعتباری لازم اعم از ارزی و ریالی»، «ثبات اقتصادی - اجتماعی»، «تضمین خرید»، «ایجاد سود مناسب برای سرمایه‌گذار» و «کمک‌های بلاعوض و دولتی» از جمله مهم‌ترین نکاتی است که برای جذب سرمایه به ویژه در صنعت برق باید به آن توجه داشت.

یکی از دیدگاه‌های کلی و کلان در این زمینه اظهارات «بهمن مسعودی»، قائم مقام مدیرعامل شرکت «ماهتاب گستر» است که در دومین «کنگره راهبردی نفت و نیرو»، پیرامون ویژگی‌ها و شرایط صنعت برق ایران برای سرمایه‌گذاری خاطرنشان کرد که ریسک این صنعت و مخاطره فناوری‌های آن در ایران پایین است که این موضوع بیانگر امنیت سرمایه‌گذاری در صنعت برق ایران است و افزون بر آن صنعت برق، در ایران صنعتی راهبردی به شمار می‌رود که منابع انرژی اولیه آن مانند گاز طبیعی در دسترس است.

اما نکته جالب و مهم در اظهارات وی، که اهمیتی تعیین کننده در سرنوشت صنعت برق ایران دارد، اشاره مسعودی به محدودیت‌های این بخش از صنایع انرژی کشور است، وی اظهار می‌کند که در ایران نگاه به برق هنوز ابزاری است و به عنوان یک کالای اقتصادی به آن نگاه نمی‌شود و این نوع نگرش نیازمند اصلاح است.

مسعودی نقش دو گانه وزارت نیرو را نیز از دیگر محدودیت‌های موجود در این زمینه دانست و گفت که اشکال این وزارتخانه آن است که هم به عنوان بخش حاکمیتی عمل کرده و هم بازیگر اصلی بازار این محصول است.

البته این فعال حوزه انرژی نیز مانند دیگران به آثار منفی تحریم‌ها بر اقتصاد کشور و به پیروی از آن صنعت برق اشاره کرد و بهره‌برداری

از گنجایش‌ها و مزایای این صنعت برای سرمایه‌گذاری را وابسته به حل مشکلات ناشی از تحریم‌ها دانست.

باید گفت که درباره مزایای یاد شده برای صنعت برق ایران در اظهارات بالا هیچ تردیدی وجود ندارد، اما همانگونه که گفته شد محدودیت‌های مورد اشاره بسیار مهم‌تر هستند، نبود یک نگاه کالایی به برق در کشورمان بنیان و ریشه بسیاری از مشکلات است، اینکه چرا همه کارخانه‌ها و صنایع کشور در شرایط کنونی اقتصادی، امکان افزایش قیمت فرآورده‌های خود را داشته‌اند، اما این فرصت چندان برای صنعت برق به وجود نیامده است، خود دلیلی بر نگاه دولت ایران به برق است. تا هنگامی که برق به عنوان یک ابزار کنترلی سیاسی و با اثرات سیاسی شناخته می‌شود، جذب سرمایه‌گذاری به ویژه خارجی در این حوزه چندان توفیق نخواهد داشت، چرا که هیچ سرمایه‌گذار بیگانه‌ای حاضر به ریختن دارایی خود به پای چیزی که اختیار کنترل و فروش آزادانه محصول آن را ندارد، نخواهد شد. و به این ترتیب حضور خارجی‌ها در صنایع برق ایران تنها به فروش جزیره‌ای تجهیزات و خدمات و یا دانش فنی آن هم به صورت کاملاً کنترل شده، کران‌مند خواهد شد. البته این تنها یکی از پیامدهای منفی این نگاه است و پرداختن به دیگر سویه‌های آن در چارچوب این گزارش نیست.

محدودیت و مانع دوم که به وزارت نیرو و عملکرد دوگانه آن بازمی‌گردد نیز به نوعی از همان مشکل نخست سرچشمه می‌گیرد، زیرا دولت به برق نه به عنوان کالا که به مثابه ابزاری حاکمیتی می‌نگرد و از همین رو حضور وزارت در حوزه تولید و توزیع برق را نیز وظیفه خود قلمداد می‌کند.

روی هم رفته باید به این نکته توجه داشت که هنگامی که کشوری به صورت روشن و رسمی سیاست و رویکرد خود را در شاخه خاصی، خودکفایی کامل اعلام می‌کند، در واقع به فعالان شاغل در آن شاخه از اقتصاد یا صنایع، پیام رقابت می‌دهد و بدیهی است که هیچ کس با رقیب خود همکاری سودمندی نخواهد داشت.

با توجه به هرآنچه گفته شد و راهکارها و محدودیت‌های یاد شده، باید به هر صورت به یاد داشت که برای توسعه در صنعت برق، لازم است از ابزارهای نوین تامین مالی، از بازار سرمایه با مشوق‌ها و ضمانت‌های دولتی استفاده شود. ارائه یک مدل تامین مالی پروژه‌های صنعت برق یکی از مهم‌ترین موضوعات راهبردی است که نیازمند طراحی ابزار و مدل مالی متناسب با شرایط اقتصادی و فنی صنعت

برق باشد. از سوی دیگر، صنعت برق نیازمند افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی با هدف انتقال فناوری و تامین مالی مورد نیاز توسعه کسب و کارهای این صنعت است. در واقع صنعت برق ایران این ظرفیت را دارد که با جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انتقال فناوری‌های ساخت تجهیزات برقی در بازارهای منطقه و آسیا در صنعت برق حضور پیدا کند و صادرات این صنعت را افزایش دهد. به اعتقاد سیاست‌گذاران این صنعت، اجرای تدابیری برای جذب سرمایه‌گذار مستقیم خارجی یکی از راهبردهای اصلی برای بالا بردن ظرفیت رقابت‌پذیری صنعت برق در بلندمدت است.

تاثیر تحریم‌ها بر میزان سرمایه‌گذاری خارجی

بر پایه آمارهای موجود سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سال ۱۳۶۷ هجری خورشیدی مبلغ ۶۱ میلیون دلار آمریکا بوده است که این رقم تا سال ۱۳۹۱ که تقریباً آخرین سال پیش از پدیدار شدن آثار دور نخست تحریم‌های بین‌المللی بود به ۴ هزار و ۸۷۰ میلیون دلار رسیده بود، لیکن با آغاز شدن اثر تحریم‌ها در سال پس از آن، میزان سرمایه‌گذاری خارجی به ۳ هزار ۵۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۲ و سپس به ۲ هزار ۱۰۵ میلیون دلار در سال ۹۳ کاهش یافت.

در این باره نخست روشن می‌شود، که میزان سرمایه‌گذاری خارجی در ایران به صورت کلی مبلغی ناچیز بوده که نسبت به کل تولید ناخالص ملی عدد بسیار کوچکی به شمار می‌آید.

اما نکته دوم آثار تحریم‌های جهانی علیه ایران بر میزان سرمایه‌گذاری خارجی در این کشور

است، که کاهش نزدیک به ۶۰ درصدی این سرمایه‌ها در یک بازه زمانی دو ساله، ژرفای اثر آن را به خوبی نشان می‌دهد. این رقم پس از برقراری توافق هسته‌ای میان ایران و شش قدرت جهانی بار دیگر رو به رشدی آهسته گذاشته بود که با خروج ایالات متحده از برجام و برقراری موج دوم تحریم‌ها متوقف شد.

با توجه به آنچه از کنار یکدیگر گذاشتن این ارقام و تاریخ برقراری یا برداشتن تحریم‌ها به دست می‌آید، می‌توان گفت که نرخ سرمایه‌گذاری خارجی با تحریم‌های بین‌المللی رابطه نزدیک داشته و به شدت از آن اثر می‌پذیرد.

افزون بر تنبیه‌های سنگینی که ایالات متحده برای شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خاطی که بر خلاف خواست آن کشور عمل کرده و با ایران وارد داد و ستد شده‌اند، در نظر گرفته و موجب هراس این بنگاه‌های اقتصادی از ارتباط با ایران می‌شود. دسته‌ای دیگر از عوامل نیز در این حوزه اثر دارند.

از جمله این عوامل دشوار بودن انتقال سرمایه و دیگر امکانات و تجهیزات به درون ایران و در پی آن بیرون بردن سرمایه و یا سود به دست آمده از سرمایه‌گذاری، پس از پایان مدت سرمایه‌گذاری یا تعهدات توافق است که، گرایش سرمایه‌گذار به حضور در ایران را بسیار پایین می‌آورد. زیرا چنین محدودیتی نخستین و مهم‌ترین انگیزه یک سرمایه‌گذار که همانا حفظ سرمایه و به دست آوردن سود است را در شرایطی مبهم و پرریسک قرار می‌دهد.

بی تردید دستیابی به رشد بلند مدت و مداوم اقتصادی در هر کشوری با تجهیز بهینه منابع سرمایه‌گذاری در اقتصاد آن کشور به دست

خواهد آمد و یکی از راهکارهای تجهیز منابع نیز استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی است و می‌توان با یک برنامه درست و اصولی در استفاده از این منابع، به رشد و توسعه اقتصادی رسید و بدیهی است که در شرایط تحریم وضعف سرمایه‌گذاری، کشور با مشکلات فراوانی دست به گریبان خواهد بود.

اقتصاد ایران بدون درآمدهای نفتی در شرایط تحریم

یکی از مولفه‌های اصلی استقلال اقتصادی در مورد اقتصاد ایران، مسئله وابستگی به نفت و درآمد های نفتی است که سالیان زیادی مشکلاتی برای کشور ایجاد کرده است، لیکن برخی بر این باورند که مشکلاتی که تحریم بر سر راه صادرات نفت ایران ایجاد کرده و موجب کاهش چشم‌گیر آن شده است، می‌تواند فرصتی برای تقویت دیگر بخش‌های اقتصادی کشور به ویژه تولیدات غیر نفتی و صادرات آن ایجاد کرده و با کاهش وابستگی کشور به نفت راه را برای رسیدن به یک اقتصاد بدون نفت هموار سازد.

از این رو تمرکز بر بخش‌هایی مانند انرژی و افزایش تولید و صادرات برق نیز می‌تواند در همین راستا مورد توجه قرار گیرد، هر چند که خود این حوزه نیز نیاز به سرمایه‌گذاری خارجی دارد و در این شرایط توسعه آن دشوار است، اما تکیه بر توان داخلی و تلاش در این زمینه می‌تواند مفید باشد.

در کل وابستگی بیش از حد اقتصاد ایران به درآمدهای نفتی منجر به ضعف اقتصاد کشور گردیده است که راه خروج از این بحران اداره

کشور با اقتصاد دانش بنیان است که خود مسیر رسیدن به اقتصاد مقاومتی و تاکید بر خوداتکایی می باشد و منجر به کاهش وابستگی به کشورهای بیگانه و در نتیجه کاهش تأثیرات منفی ناشی از تحریم ها و جلوگیری از رکود اقتصادی می گردد. اما مساله ای که باید روی آن بیش از این تاکید شود این موضوع است که آیا اقتصاد کشور به این سطح از بالندگی رسیده است که بتواند در مقابل تحریم ها ایستادگی کند یا خیر. پیشنهاد می شود جهت شناسایی نقاط ضعف و قوت اقتصاد کشور تمام صنعت ها به تفکیک مورد بررسی قرار گیرند و میزان اتکا بر هر یک به طور جداگانه بررسی شود.

در بخش انرژی نیز هر چند می توان گفت که یکی از فرصت های خوب سرمایه گذاری صنعت برق و صنایع وابسته به آن است، اما نمی توان انکار کرد تحریم های موجود کار در این حوزه را نیز دشوار کرده است، لذا شاید یکی از راهکارها این باشد که نخست سرمایه گذاران داخلی برای حضور در این عرصه تشویق شوند تا در گام های آینده بتوان نگاهی نیز به خارج داشت.

فرصت های ایجاد شده توسط ارزهای دیجیتال برای سرمایه گذاری خارجی

از دیگر مسائلی که این روزها بحث بر سر آن شدت گرفته و به عنوان یکی از تجارت های نوپا که از قضا، ظاهراً امکان دور زدن تحریم های ناعادلانه را نیز برای کشورمان فراهم ساخته است، استخراج ارزهای دیجیتال بوده که مشهورترین آنها بیت کوین است. در هفته های اخیر نیز پس از بحث های فراوان

سرانجام دولت نیز فعالیت شرکت ها در این حوزه را به رسمیت شناخت.

گفته می شود که ارزهای دیجیتال به دلیل نامشخص بودن مبداء و مقصد انتقال وجوه، امکان ردیابی نداشته و در نتیجه می تواند در گریز از کمندهای تحریم مالی امریکا علیه کشورمان راهگشا باشد.

نکته دیگر اینکه استخراج این ارزهای دیجیتال بیش از هر چیز به برق نیاز دارد و دستگاه های استخراج آن برق بالایی مصرف می کنند، از این رو پیش از رسمی شدن فعالیت استخراج کنندگان بیت کوین، بسیاری ادعا داشتند که استخراج بیت کوین با برق ارزان قیمت و یارانه ای مسکونی، کشاورزی یا صنعتی عادلانه نبوده و حتی شماری از منتقدان خاموشی های تابستان را نیز به گردن معدن چیان بیت کوین می انداختند.

اما واقعیت چیست؟ چند نکته درباره ارزهای دیجیتال وجود دارد، نخست اینکه هر چند مبادلات این ارزها قابل ردیابی نخواهد بود، اما مساله اینجاست که هنوز درصد کسانی که حاضر به مبادله با این ارزها هستند ناچیز بوده و بر همین اساس امکان زیادی برای تبادل با آنها وجود ندارد. به دیگر سخن هنوز راهی طولانی تا همه گیر شدن این سکه های دیجیتال در پیش است. پس حتی اگر بپذیریم که ارزهای دیجیتال امکان دور زدن تحریم ها را دارند، دست کم در کوتاه مدت دردی از مشکل تحریم کشورمان دوا نمی کنند.

نکته دیگر این است که ارزهای دیجیتال استخراج شده در جهان چندان رقم بزرگی را نسبت به کل اقتصاد جهان در اختیار ندارد و

در واقع نزدیک به هیچ است، پس مبادلات چندان بزرگی نیز نمی توان با آن انجام داد. و سوم اینکه بزرگترین استخراج کننده های ارزهای دیجیتال در کشورهای روسیه و چین و کره شمالی هستند؛ این در حالی است که کشورهای غربی و به ویژه امریکا به عنوان بنیان گذاران این رمزارز، سهم چندان در استخراج ندارند.

به دور از هرگونه توهم توطئه و پافشاری برو جود رمز و رازی در این واقعیت، پیشنهاد می شود که درباره این حقیقت تحقیقات بیشتری صورت بگیرد، تا دلیل این عدم استقبال کشورهای غربی از رمزارزها روشن شود.

هر چند که تحقیقات نشان می دهد که میزان برق مصرفی برای استخراج رمزارزها نه در سراسر ایران، بلکه در همه جهان نیز، درصد کمی از ظرفیت تولید برق ایران را تشکیل می دهد، لیکن حال ماینرهای بیت کوین و دیگر رمزارزها به رسمیت شناخته شده و تعرفه برق مصرفی آنها نیز مشخص شده است، برای صنعت برق بد نیست که مشتریان تازه ای بیابد به ویژه اینکه معدن چیان در فصول سرد سال و یا در ساعات کم باری می توانند برق شبکه را مصرف کرده و از هدر رفت آن جلوگیری کنند، تا منبع درآمدی تازه نیز برای تولید کنندگان برق ایجاد شود.

درکل استخراج رمزارز به شرط زیرزمینی نبودن در شرایط کنونی برای کشور زیانی نداشته و حتی در پاره ای از موارد سودمند نیز هست، اما اینکه در آینده تا چه اندازه می تواند مشکلات کشورمان و داستانمان با تحریم ها را حل کند، چندان روشن نیست و نباید درباره توانایی های آن مبالغه کرد. ■

شانس اقتصاد ایران بدون نفت چقدر است؟

چند وقتی هست که خروج آمریکا از برجام و عدم تمدید معافیت‌های ۸ کشور از خرید نفت ایران نگرانی‌هایی را دامن زده است و این گزینه را در مجامع اقتصادی مطرح کرده است که شرایط سخت و پیچیده‌ای در انتظار اقتصاد ایران است و در این میان این سؤال مطرح می‌شود که آیا اقتصاد ایران در شرایط تحریمی شانس برای حیات بدون نفت دارد؟ و این سؤال که ۶۶ سال است در ایران مطرح بوده حالا دارد رنگ و بوی واقعی به خودش می‌گیرد. آن‌طور که صاحب‌نظران می‌گویند بودجه ایران و اقتصاد ایران به‌طور کلی به شدت به درآمد نفت بستگی دارند. قطع درآمد نفت از یک سو درآمد دولت را به شدت کاهش می‌دهد و از سوی دیگر اقتصاد ایران که هم‌اکنون دچار بحران است، آسیب بسیار خواهد دید. بر اساس قانون بودجه سال ۹۸، ۱۴۸ هزار میلیارد تومان از درآمد دولت از محل صادرات و فروش نفت است. اگر این درآمد قطع شود با کاهش باید دولت در تأمین هزینه‌های خود می‌ماند. از طرف دیگر مالیات‌ها در ایران به حدی نیست که پاسخ خرج گران دولت را بدهد. از طرفی می‌دانیم که بسیاری از نهادها و تولیدکنندگان از پرداخت مالیات معافند. نرخ بیکاری بالا است

و مگر تا چه میزان می‌توان از حقوق‌بگیران مالیات گرفت. افزون بر این کاهش درآمد ارزی نفت، واردات و در نتیجه درآمد گمرک را کاهش می‌دهد. در این حالت دولت با کسری شدید بودجه مواجه می‌شود.

بنابراین به نظر می‌رسد که تحریم نفتی و همان اقتصاد بدون نفت شرایط نامساعدتری را در پی خواهد داشت.

در همین حال اما به باور بسیاری از کارشناسان، اقتصاد ایران دارای ظرفیت‌های بی‌شماری است که یقیناً با یک برنامه‌ریزی دقیق و در عین حال کارآمد می‌توان شرایط اقتصادی را به نقطه‌ای رساند که به کاهش و در گام بعدی عدم وابستگی به صنعت نفت را منجر شود و این تصمیم ایالات متحده آمریکا می‌تواند یک فرصت بسیار مغتنم را در اختیار ایران قرار دهد تا به صورت جدی از وابستگی به فروش نفت رهایی پیدا کند. اگر ایران به این نقطه برسد، آمریکا و دیگر کشورها دیگر نمی‌توانند مسئله فروش نفت را به عنوان اهرم فشار به کار ببرند. ولی نکته اینجاست که چگونه در کوتاه مدت می‌توان وابستگی به فروش نفت را کاهش داد و یا حتی آن را نادیده گرفت؟ به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران این کاهش وابستگی سال‌هاست

به‌طور نامحسوسی صورت پذیرفته است چراکه براساس آمار موجود در سال‌های قبل از انقلاب در شرایطی که جمعیت ایران به ۳۶ میلیون نفر می‌رسید میزان صادرات نفتی ایران حدود ۴ میلیون بشکه نفت بود و این میزان در سال ۱۳۹۷ با جمعیتی نزدیک ۸۲ میلیون نفر تنها به یک تا یک و نیم میلیون بشکه نفت رسیده است. بنابراین به باور کارشناسان کاهش فروش ۳ میلیون بشکه، آن‌هم در شرایطی که جمعیت کشور هم بیش از دو برابر شده در طول این سال‌ها روی واقعیت به خود گرفته است.

از دیگر سو اما بسیاری معتقدند ضربه سختی به اقتصاد خورده و به این سادگی‌ها نمی‌توان خلاص شد. چندی قبل کامران دادخواه، اقتصاددان در این زمینه به تجارت فردا گفته بود: «افت صادرات و درآمد نفتی دولت، ام‌المصائب است. چراکه اقتصاد ایران بر محور نفت می‌گردد و اگر نفت نباشد هم بودجه با کسری شدید مواجه می‌شود، هم درآمدهای ارزی محدود می‌شود و هم سرمایه‌گذاری اقتصادی.» به گفته این اقتصاددان از آنجاکه مالیات‌ها در ایران نمی‌تواند خرج گران دولت را بپردازد، دولت در تأمین

هزینه‌های خود با مشکل مواجه می‌شود و تنها چاره پیش‌رو را در انتشار اسکناس و چاپ پول می‌بیند. چنین اقدامی نه تنها مشکل را حل نمی‌کند، بلکه می‌تواند اقتصاد ایران را گرفتار ابرتورم کند.

به گفته این اقتصاددان همبستگی زیادی میان تحریم‌ها و کاهش رشد اقتصادی در ایران وجود دارد. او می‌گوید کاهش سه درصدی رشد می‌تواند ۵۰ هزار میلیارد تومان از سطح درآمد اقتصاد ایران کم کند و معنی‌اش این است که همراه ۵۰ هزار تومان از درآمد هریارانی کاسته شود. در این شرایط متضرر اصلی تحریم‌ها نه دولت که مردم کم‌درآمد جامعه‌اند که از یک سو اسیر تورم می‌شوند و از سوی دیگر تحت تأثیر کاهش سطح درآمد اقتصاد ملی قرار خواهند گرفت.

دولت چه باید بکند؟

برخی اقتصاددانان خوش‌بین می‌گویند اگر دولت فقط در حوزه ارشادی و نه حوزه حمایت ریالی برنامه‌های جدی در خصوص تولید صنعتی اجرایی کند می‌توان تنها با دریافت مالیات از گروه صنعتی و تولیدی خلأ درآمد حاصل از فروش نفت را پر کرد. اگرما بتوانیم زیرساخت‌ها را فعال کنیم بخش خصوصی خواهد توانست شرایط را برای گشایش اقتصادی شکل دهد و تنها تغییر در نگاه دولت کافی است تا با حمایت جدی از این ظرفیت نهفته، مسئله رونق تولید را محقق کرد.

به گفته مهدی کهندل استاد اقتصاد: «ما باید کاری بکنیم که دولت به سمت تبدیل درآمدهای ارزی خود به درآمدهای ریالی برود. البته در مقاطعی نباید بازی دولت با دلار را هم فراموش کرد. از طرف دیگر ما باید بخش خصوصی را در خصوص مسئله فروش نفت دخیل کنیم. یعنی اکنون شرایطی بر کشور حاکم است که اگر حتی به‌طور ذره‌ای بخش خصوصی بتواند پتانسیل صادرات و فروش نفت

داشته باشد باید از آن استفاده کرد.

پیشنهادهای مرکز پژوهش‌های مجلس

بازوی پژوهشی مجلس یعنی مرکز پژوهش‌های مجلس معتقد است خلع سلاح تحریم‌کنندگان ایران از بازی تسلیحاتی سازی نفت علیه ایران، راه اصلی پیروزی درنبرد تحریمی است که می‌تواند به فرصتی بزرگ برای اصلاح ساختاری اقتصادی منجر شود. به باور این مرکز در گزارشی که همین یک ماه قبل تهیه و منتشر شده با توجه به محتمل بودن کسری بودجه بدون نفت انتظار رفع ریشه مشکلات تنها از طریق خلع سلاح طرف مقابل میسر می‌شود که این مهم نیز به معنای به صفر رساندن خرج کردن درآمدهای نفتی است ضمن این‌که باید برنامه لازم برای خنثی کردن طرف مقابل تنظیم شود.

در این گزارش برنامه عملیاتی صفر کردن فعالانه و ارادی منابع نفت در بودجه که البته به معنای کاهش و صفر کردن صادرات نیست، با هدف خنثی کردن استفاده از نفت به عنوان اهرم تهدید علیه کشور بررسی شده است. برنامه عملیات پیشنهاد شده در این بخش گزارش با ملاحظه قابل اجرا بودن کار از لحاظ عملیات بودجه‌ای، حداقل کردن زمان اجرا، قابل اجرا بودن کار از لحاظ ملاحظات اجتماعی و سیاسی، کمترین تلاطم غیرقابل اجتناب در محیط اقتصاد کلان و کمترین فشار و بیشترین حمایت از اقشار آسیب‌پذیر تدوین شده است. به صفر رساندن نفت در بودجه از لحظه شروع برنامه پیشنهادی اعمال شده و در جریان پیاده‌سازی برنامه که مدت آن یک سال است حفظ شده و انتظار می‌رود در پایان مدت یک سال پیاده‌سازی آن بودجه در مقابل تهدید نفت مستحکم شود. پس‌از این مدت و در جریان بودجه‌های آتی، منابع نفتی قابل حصول در هر میزان برای توسعه غیر بودجه‌ای و متنوع کردن اقتصاد کشور استفاده شود.

بر همین اساس هم در نهایت مرکز پژوهش‌های مجلس ۱۰ مرحله درآمدزایی که برای جبران

کسری بودجه بدون نفت پیشنهاد کرده که اغلب در حوزه مالیاتی است. مواردی مانند کاهش معافیت مالیاتی در حوزه صادرات مواد خام و ارزش افزوده پایین، حذف برخی از معافیت‌ها در سایر بخش‌ها، جلوگیری از فرار مالیاتی، افزایش نرخ برخی از پایه‌های مالیاتی و از سوی دیگر حذف سالانه یک دهک از یارانه بگیران تا سال ۱۴۰۰، فروش بخشی از سهام و دارایی‌های دولتی، اصلاح حداقلی قیمت حامل‌های انرژی و صادرات فرآورده‌ها، علاوه بر این معرفی پایه‌های مالیاتی جدید و مولدسازی دارایی‌های دولت یا فروش بخشی از آن‌ها مواردی است که این مرکز پیشنهاد داده است. هم‌چنین گفته شده بسته به ظرفیت اجرایی برنامه‌های پاک‌سازی اقتصادی ۳۰ تا ۴۰ هزار میلیارد تومان اوراق پاک‌سازی اقتصاد از نفت منتشر و در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ از محل اجرای برنامه‌ها تسویه خواهد شد. این اوراق می‌تواند توسط مردم و یا بانک‌ها خریداری شود.

قابل ذکر است در برنامه ۱۰گانه سالم‌سازی اقتصاد به هیچ‌وجه صادرات نفت متوقف یا کاهش نخواهد یافت، بلکه هدف این است که میزان اتکای بودجه به نفت کاهش یابد و منابع نفتی برای استفاده نسل‌های آتی و توسعه کشور در صندوق توسعه ملی حفظ شود.

اگرچه آنچه مرکز پژوهش‌های مجلس داده حذف نفت از چرخه اقتصادی کشور نیست اما خوب می‌تواند گامی مؤثر در رسیدن به رویای ۶۶ ساله ایرانیان باشد.

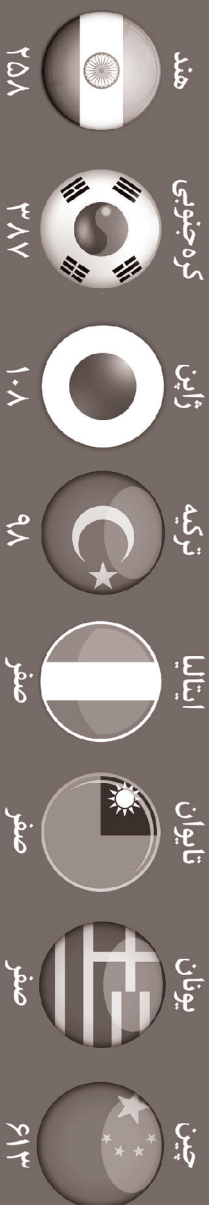
کاهش اتکا به درآمدهای نفتی می‌تواند برای اقتصاد ایران فرصت ایجاد کند و دولت نباید فرصت اصلاحات اقتصادی را از دست بدهد. برای تصمیمات بزرگ هیچ زمانی بهتر از روزهای سخت نیست. حالا که اقتصاد ایران تحریم شده بهترین زمان است که دولت دست به اصلاحات واقعی بزند و اقتصاد را از تله مشکلات و گرفتاری‌های مزمن مانند همین اقتصاد نفتی رهایی بخشد. ■

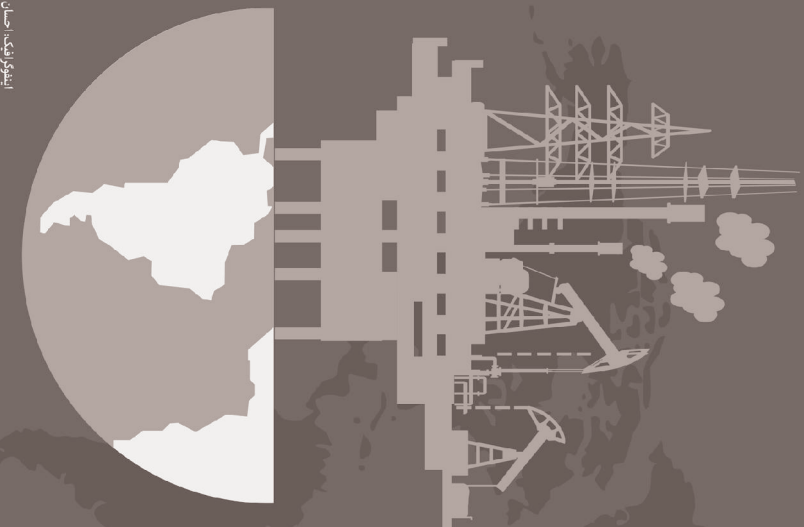

وضعیت خرید روزانه ۸ کشور معاف از تحریم نفتی فروردین ۹۸ (هزار بشکه)

تبعات افت فروش نفت

- تشدید کسری بودجه دولت
- ناتوانی دولت در پرداخت هزینه‌های جاری
- کاهش نرخ رشد اقتصادی کشور
- تعمیق رکود اقتصادی
- عدم تحقق درآمدهای مالیاتی
- کاهش قابل توجه سطح زندگی مردم
- تشدید تورم در صورت تأمین کسری
- درآمد نفت از طریق استقراض از بانک مرکزی

میزان درآمد نفتی ایران

* معادل ۷۰ هزار میلیارد تومان که میانگین کسری ۷۰ هزار میلیارد تومانی در مقایسه با بودجه ۱۴۷ هزار میلیارد تومانی پیش‌بینی شده است

تهدیدها و فرصت‌های رمزارزها برای صنعت برق

لذا تعریف تعرفه‌های برق به شکلی که تولید ارزهای دیجیتال در کشور بدون آسیب رساندن به زیرساخت‌های صنعت برق و بهره‌مندی از یارانه پنهان، همچنان دارای مزیت اقتصادی باشد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. شاید تعرفه‌گذاری برق مورد استفاده توسط ماینرها با قیمت‌های متفاوت در پیک مصرف که در تابستان اتفاق می‌افتد با سایر ماه‌های کم مصرف‌تر که حدود ۳۵ درصد ظرفیت تولید برق کشور بدون استفاده باقی می‌ماند، راهکاری اجرایی و قابل پیگیری باشد.

با فراهم کردن شرایط قانونی برای بهره‌مندی ماینرها از ظرفیت خالی برق کشور، بی شک صنعت برق به عنوان یک صنعت زیرساختی که سالهاست به دلیل کاهش روند

نگریست، بدون تردید ارز دیجیتال برای کشوری مانند ایران که از همه طرف تحت فشار تحریم‌های بین‌المللی است و مبادله پول برای فعالان اقتصادی‌اش به یک چالش جدی بدل شده، می‌تواند فرصتی برای دور زدن تحریم‌ها باشد. همچنین ایجاد ظرفیت‌های قانونی و شفاف در این زمینه می‌تواند به یک راهکار کلیدی برای افزایش سرمایه‌گذاری در همه صنایع به ویژه صنعت برق که پیش نیاز اصلی تولید ارزهای دیجیتال است، تبدیل شود. فراموش نکنیم که حتی سرمایه‌گذاران بزرگ دنیا به سه سوگیری سرمایه‌گذاری‌ها به سمت ارز دیجیتال در طول سال‌های آینده تاکید و باور دارند.

برآوردها حاکی از آن است که میزان مصرف برق برای تولید ارزهای دیجیتال در کشور بین ۵۰۰ تا هزار مگاوات است. سازماندهی این سطح از مصرف که در مقایسه با ظرفیت تولید برق و فاصله آن با پیک مصرف عدد قابل توجهی نیست، نیازمند تعریف یک ساختار قانونی است.

لذا تسهیل مقررات سرمایه‌گذاری در شرایطی که صنعت برق با رکود و روند کاهشی سرمایه‌گذاری مواجه است و تحت فشار ناشی از تحریم‌ها، شرایط کسب و کار نامساعدی دارد، فرصتی ارزشمند و قابل توجه برای کشور است. ایران با تدوین یک ساختار مشخص می‌تواند از ارزهای دیجیتال برای تامین سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی یا حتی جذب سرمایه‌گذاران خارجی استفاده کند. ایجاد ظرفیت‌های اشتغال‌زایی برای راه‌اندازی و تعمیر و نگهداری تجهیزات استخراج ارزهای دیجیتال، تاثیر بر رونق بخشی زنجیره تامین و حتی امکان بومی‌سازی تجهیزات این صنعت از دیگر فرصت‌های ارزشمندی است که باید در شرایط کنونی اقتصاد کشور مورد توجه قرار گیرد.

این امر مستلزم ارائه مجوز به ماینرها و تعیین تعرفه برق با نرخ واقعی و حاشیه سود مناسب و منطقی برای سرمایه‌گذاران است. فعالیت ماینرها در اقتصاد ایران و در قالب یک چارچوب قانونی و قابل رصد می‌تواند گشایش‌های قابل توجهی را برای فعالان صنعتی ایجاد کند.

ارزهای دیجیتال یا ارزرمزها، این روزها یکی از رایج‌ترین مباحث مطرح شده در رسانه‌هاست. استفاده معدنکاران یا همان ماینرهای بیت کوین از برق ارزان و یارانه‌ای آن هم بدون مجوزهای لازم، به یک دغدغه اساسی بدل شده است.

پیش از هر چیز باید به این نکته توجه کرد که قیمت یارانه‌ای برق تنها منافع ماینرها را تامین نمی‌کند، بلکه صنایع بزرگ انرژی بر متعددی را از محل یارانه قابل توجه قیمت برق منتفع می‌کند.

اینکه امروز مصرف برق برای تولید ارزهای دیجیتال، توجه و نگاه کشور را به ارزانی قیمت برق جلب کرده، رخداد مثبتی است اما مهم‌تر آن است که بپذیریم که تعدد صنایع بهره‌بردار از برق ارزان قیمت بسیار بیشتر از تولیدکنندگان ارز دیجیتال است. صناعی که علیرغم بهره‌گیری از یارانه انرژی، محصولات خود را با بهای بین‌المللی به فعالان صنایع پایین دستی در داخل کشور می‌فروشند. لذا توجه به میزان مصرف برق یارانه‌ای نه تنها در ارزهای دیجیتال بلکه در همه صنایع امری الزامی و نیازمند ساختارسازی‌های جدی و تدوین تعرفه‌های منطقی و عقلانی است.

ایران سالانه رقمی بالغ بر ۹۰ هزار میلیارد تومان یارانه پنهان انرژی. شامل نفت، گاز، بنزین، برق و آب. به مشترکینش می‌دهد که سهم صنایع انرژی‌بر از این یارانه غیرقابل چشم‌پوشی است. لذا به نظر می‌رسد تعیین تکلیف قیمت انرژی و حذف یا سازماندهی یارانه این بخش، یک الزام جدی برای بهبود شرایط اقتصادی کشور است.

در خصوص ارزهای دیجیتال هم باید بپذیریم که ماینرهای بیت‌کوین در ایران تاکنون از نرخ برق یارانه‌ای استفاده کرده و حتی گاهی از مراکز که از برق رایگان برخوردارند، سوء استفاده می‌کنند. برق ارزان آنقدر میزان سودآوری در ارزهای دیجیتال را افزایش داده که سرمایه‌گذاران خارجی نیز در ایران مزارع بیت کوین راه‌اندازی کرده‌اند.

نکته اینجاست که علیرغم همه این چالش‌ها نباید به ارزهای دیجیتال به عنوان یک آسیب

**تسهیل مقررات سرمایه‌گذاری در شرایطی
که صنعت برق با رکود و روند کاهشی
سرمایه‌گذاری مواجه است و تحت فشار
ناشی از تحریم‌ها، شرایط کسب و کار
نامساعدی دارد، فرصتی ارزشمند و قابل
توجه برای کشور است. ایران با تدوین
یک ساختار مشخص می‌تواند از ارزهای
دیجیتال برای تامین سرمایه‌گذاری‌های
زیرساختی یا حتی جذب سرمایه‌گذاران
خارجی استفاده کند**

سرمایه‌گذاری با چالش‌های جدی مواجه شده و بخش زیادی از طرح‌های توسعه‌ای خود در بخش تولید، انتقال و توزیع را به اجرا درنیامده است. جان دوباره‌ای می‌گیرد و بخشی از کمبودهای دسترسی به برق برای رشد صنعت و اقتصاد کشور برطرف می‌شود.

ارزهای دیجیتال در حال پیشرفت است و فراگیرتر شدن آن کاملاً قابل پیش‌بینی است، لازم است که فرصت بهره‌مندی از آنها که تاثیر بسزایی در جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی خواهد داشت را با هدر دادن وقت از دست ندهیم. ■

افت سرمایه گذاری در صنعت برق زیرسایه سنگین تحریم ها

قوانین سرمایه گذاری برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی در ایران یکسان نیست، اما مشکلاتی که در اثر تحریم ها به وجود آمده است سبب شده مشکلات پیش روی سرمایه گذاران، مجال بروز پیدا نکند. هر دو نوع سرمایه گذاری در ایران از یک فرآیند شفاف برخوردار نیستند. برخی مواقع سرمایه گذاران داخلی می گویند که شرایط برای سرمایه گذاری خارجی مهیاتر است و گاهی هم سرمایه گذاران خارجی به این باور می رسند که شرایط برای سرمایه گذار وطنی بهتر است؛ اما واقعیت این است که رقابت فشرده ای بین این دو گروه وجود ندارد که بتوان سنجید شرایط برای کدام یک نسبت به دیگری مطلوب تر است. برای هر دو گروه سرمایه گذار باید مسیر حرکت شفاف شود، از سوی دیگر باید شرکت های داخلی توانمند شوند و پروژه های تعریف شده در ایران برای جذب سرمایه گذار خارجی، قابلیت بانکی شدن داشته باشند. متأسفانه ما آمادگی لازم برای جذب سرمایه گذار را نداریم. مقررات مربوط به رونق تولید در کشور ما که سال هاست به تصویب رسیده است، هنوز نتوانسته به صورت روشنی جای خود را باز کند. قانون رقابت که حدود پنج سال از تصویب آن می گذرد براساس آماری که اتاق بازرگانی، صنعت، معدن، تجارت و کشاورزی ارائه می کند، اجرایی نشده و شاید کمتر از ۳۰ درصد این قانون اجرایی شده باشد.

این مسائل در واقع همان زیرساخت هایی است که سرمایه گذاری در کشور را روان می کند، اما این زیرساخت ها فراهم نشده است. باید اصلاحاتی در مسیر تعریف شده برای سرمایه گذاری ایجاد کنیم. باید بررسی شود که آیا شفافیت لازم برای سرمایه گذاری وجود دارد، پروژه ها و طرح ها به صورت قابل قبول برای بانک ها و موسسات بین المللی و بر اساس روابط تنظیم مقررات تعریف شده اند؟ بعد از تعریف چارچوب های لازم، می توان به دنبال جلب سرمایه گذار خارجی رفت.

البته تحریم عاملی است که نمی گذارد مشکلات مربوط به قوانین و مقررات سرمایه گذاری در کشور خود را نشان دهد. به قدری حجم و سایه تحریم

بزرگ است که امکان شناسایی نقایص قوانین سرمایه گذاری را کاهش داده است. در حال حاضر مشکل اصلی سرمایه گذاری خارجی و حتی سرمایه گذار داخلی مقررات و قوانین نیست.

اگر بخواهیم دقیق به این مسئله نگاه کنیم، برای سرمایه گذاری خارجی نیاز به فراهم کردن ظرفیت داخلی توانمند داریم، زیرا معمول نیست یک شرکت خارجی در کشورهایی مثل ما به صورت یکپارچه سرمایه گذاری انجام دهد بلکه باید شرکت های خصوصی توانمندی در داخل کشور داشته باشیم که بتوانند با بخش خصوصی خارجی مشارکت کنند و در امر سرمایه گذاری وارد شوند، اما متأسفانه در این زمینه بسیار کمبود داریم. شرکت های خصوصی که توانمند شده و ظرفیت های خوبی داشته باشند همچنین توانایی های فنی و مبادلات بین المللی را بشناسند، در ایران بسیار کم داریم. بخشی از مشکلات سرمایه گذار خارجی ناشی از عدم آشنایی به مقررات و قوانین توسط دستگاه های کارفرمایی ایران است. دستگاه های کارفرمایی ما شرایط لازم برای مدیریت یک پروژه با سرمایه گذاری بزرگ بین المللی را خیلی کم دارند به همین دلیل بسیاری از آنها در زمینه جذب سرمایه گذار حتی زمانی که تحریم به شدت این روزها نبود، موفق نبوده اند و خیلی نمی توانستند با شرایط مطلوب ظاهر شوند.

فرآیندهای طولانی برای سرمایه گذاری و عدم شفافیت در روش های تصمیم گیری همچنین موقوف شدن تصمیمات به افراد، مشکلاتی است که در فرآیند جذب سرمایه گذاری در ایران وجود دارد. این مشکلات هیچ گاه آثار خود را زیرسایه بزرگ تحریم نشان نمی دهند. سرمایه گذاری در بسیاری از کشورهای دنیا در یک دوره بسیار کوتاهی انجام می شود. در بسیاری از کشورها پنجره های واحدی وجود دارند و ایجاد شده اند که سرمایه گذار ظرف دو هفته می تواند یک شرکت را ثبت کند، سرمایه

خود را در یک بانک متمرکز کند و اقدامات اولیه برای انجام کار را آغاز کند.

از سوی دیگر طرح هایی که قابل پذیرش در بانک ها هستند در قالب یک فهرست منسجم به سرمایه گذار معرفی می شوند. سرمایه گذار می تواند این طرح ها را انتخاب کند. دوره برگشت سرمایه در این طرح ها روشن است و سرمایه گذار با توجه به اطلاعاتی که در اختیار دارد، می تواند تصمیم لازم را بگیرد اما در ایران این شرایط را نداریم. همین روندی که برای سرمایه گذاری در کشوری مثل گرجستان دو هفته به طول می انجامد در ایران، یک مسیر طولانی است که برخی مواقع سرمایه گذار خارجی را خسته می کند.

ما هنوز طرح های خود را به زبان ملی کشور خود معرفی می کنیم، در حالی که در دنیا این گونه نیست. طرحی که می خواهید برای سرمایه گذاری معرفی کنید، باید از ضوابط دیگری پیروی کند و مورد قبول بانک های خارجی باشد. متأسفانه چنین طرح هایی را در اختیار نداریم. اگرچه تصور می شود که مزایایی برای سرمایه گذاران خارجی در نظر گرفته شده است اما از آنجا که رقابت فشرده ای بین سرمایه گذار داخلی و خارجی وجود ندارد، نمی توان گفت بخش خصوصی داخلی از سرمایه گذاران خارجی جا مانده است.

در داخل ایران عرصه های زیادی برای سرمایه گذاری داریم و رقابتی بین سرمایه گذار داخلی و خارجی وجود ندارد، اما این روزها اثرات و سایه تحریم ها، بر روی سرمایه گذاران خارجی دیده می شود. تأثیر تحریم ها بر روی سرمایه گذاران خارجی می تواند رقم بالایی باشد. سرمایه گذاران خارجی تحت تأثیر مقرراتی که هر روز ایالات متحده برای ایران و کشورهای دیگری که راغب به سرمایه گذاری در کشور هستند، اعمال می کند، قرار گرفته اند. تحریم ها فرآیند سرمایه گذاری را کند کرده است

”

**منافع ملی حکم می‌کند که همه
جانبه به مسایل نگاه شود.
وزارتخانه‌های نیرو و نفت باید
در تصمیم‌گیری‌ها به منافع ملی
توجه کنند. این دو وزارتخانه
رقیب هم نیستند بلکه همراه
یکدیگر هستند و باید تصمیمی
بگیرند که منجر به ایجاد اشتغال
بیشتر برای کشور شود**

شود. باید بازار بین‌المللی بر اساس مولفه‌های بازار عمل کند. هیچ جای دنیا نمی‌گویند که فقط یک محصول صادر می‌کنم. نباید متمرکز بر صادرات برق یا گاز شویم.

یک صادر کننده خوب اصلاً به این مسئله فکر نمی‌کند. به مجرد اینکه یک پیشنهاد می‌شود، پیشنهاد را ارزیابی می‌کند. طبقاً صادرات برق به جای گاز یا گاز به جای برق در آن پیشنهاد دیده می‌شود. انتشار گازهای گلخانه‌ای در پیشنهاد دیده می‌شود. ظرفیت‌های انتقال و بحث امنیت خطوط انتقال هم دیده می‌شود. در تجارت جهانی خیلی باید باز عمل کنیم. اگر یک روز بگویند ما می‌توانیم صادر کننده خیلی خوب تجهیزات دفتری باشیم، نباید این مزیت را از دست بدهیم. باید به آن فکر کنیم و الزامات آن را ایجاد کنیم.

باید این فرمول چالش برانگیز را به نحوی حل کنیم. باید ببینیم چه کسی، چه چیزی می‌خواهد و ظرفیت زیرساختی ما چیست. اگر گرجستان بگوید گاز می‌خواهم، باید ببینم هزینه حمل برای گاز به دلیل شرایط کوهستانی منطقه، چقدر می‌شود و هزینه انتقال برق چقدر است بعد پیشنهادات ایران به این کشور ارائه شود. منافع ملی حکم می‌کند که همه جانبه به مسایل نگاه شود. وزارتخانه‌های نیرو و نفت باید در تصمیم‌گیری‌ها به منافع ملی توجه کنند. این دو وزارتخانه رقیب هم نیستند بلکه همراه یکدیگر هستند و باید تصمیمی بگیرند که منجر به ایجاد اشتغال بیشتر برای کشور شود. ■

و مهندسی را به خود اختصاص داده است. صنعت برق در صدور واحدهای نیروگاهی، احداث پست خارج از ایران و احداث خطوط انتقال برق موفق بوده است. خط ۴۰۰ کیلووات ارمستان طرح بسیار عظیمی است که توسط ایران اجرا شد. طرح نیروگاه اوماویا در سریلانکا از دیگر طرح‌های عظیم اجرا شده توسط ایران است. شرکت‌های داخلی ترانس‌ها و پست‌های ساخت داخل را به خارج صادر کردند و به این ترتیب ظرفیت بزرگی در زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی برای ایران ایجاد شد.

خود انرژی برق هم یک مزیت منطقه‌ای است که با توجه به شرایط جغرافیایی ایران، قابلیت صادرات دارد. کشوری که شمال و جنوبش وضعیت کاملاً متفاوتی دارند، می‌تواند از این پتانسیل استفاده کند. درست زمانی که ما در تابستان در قسمت‌های جنوبی کشور به شدت برق نیاز داریم، همسایگان شمالی ما نیازی به برق ندارند. برعکس این کشورها در زمستان برای سیستم‌های حرارتی خود نیاز به برق دارند.

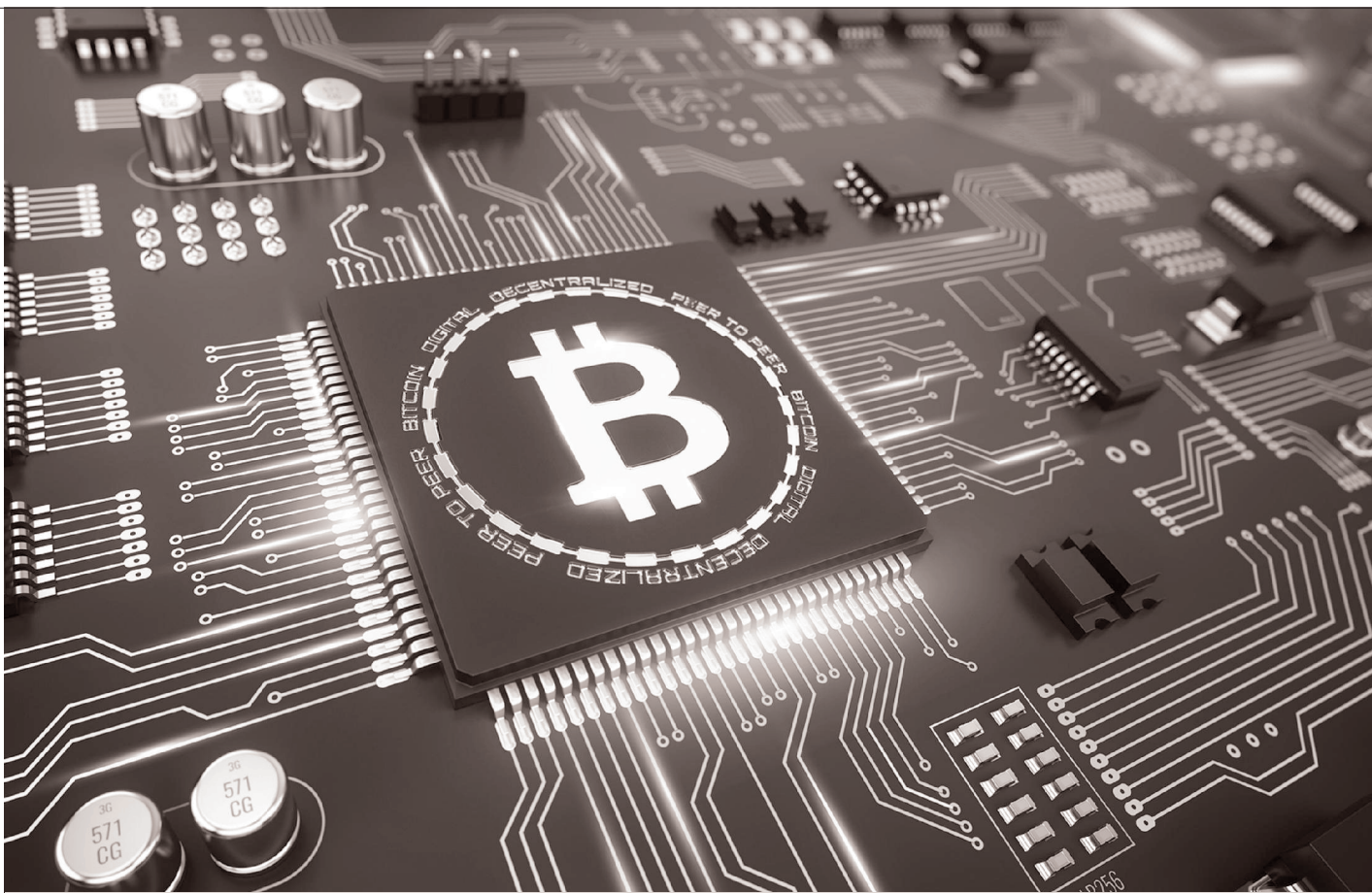
شرق و غرب ایران هم اختلاف ساعت دارد. ما می‌توانیم هاب صادرات برق باشیم و این مزیت را بررسی کنیم. ما با کشورهای همسایه مثل افغانستان، پاکستان، عراق و ترکیه می‌توانیم تبادل برق داشته باشیم. همسایگان شمالی خریداران خوب برق ما می‌توانند باشند. مبادلات برق با ترکمنستان، ارمنستان، آذربایجان، حتی روسیه و کشورهای حوزه جنوبی خلیج فارس زمینه‌های مناسبی برای تداوم همکاری است اما نباید این مسئله سبب شود که یک بحث چالش برانگیز بر سر جایگزینی صادرات برق با گاز در کشور ایجاد

اما این بدان معنا نیست که هیچ کشوری در ایران سرمایه‌گذاری نمی‌کند. به هر صورت سرمایه‌گذاری در بسیاری از صنایع ایران از جمله صنعت برق و بخش انرژی مثل گاز، نفت و غیره انجام می‌شود اما این سرمایه‌گذاری‌ها هم برای ایران به دلیل شرایط تحریم گران تمام می‌شود و هم برای طرفی که می‌خواهد سرمایه‌گذاری کند، خیلی با حمایت بین‌المللی انجام نمی‌شود. مشکلات بانکی وجود خواهد داشت و انتقال منابع مالی، بیمه و تامین سرمایه به قوت خود باقی خواهد ماند.

در صورت رفع موانع سرمایه‌گذاری، بهترین فرصت‌ها برای سرمایه‌گذاری در بخش برق کشور وجود دارد. در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر میدان عظیمی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری وجود دارد. شرایط کشور در مورد استفاده از انرژی خورشید و باد، مطلوب است و امنیتی که در ایران وجود دارد، امکان زمینه‌های خوبی برای سرمایه‌گذاری خارجی در نیروگاه‌های تجدیدپذیر ایجاد می‌کند. بر اساس برنامه‌های موجود، باید پنج هزار مگاوات در بخش نیروگاه تجدیدپذیر سرمایه‌گذاری کنیم. در افق ۱۴۰۵، نیروگاه جدید حرارتی باید وارد مدار شود و بهنگام سازی نیروگاه‌های قدیمی عملیاتی شود. چیزی حدود ۲۰ هزار مگاوات ظرفیت در این بخش وجود دارد. این رقم جدای از ۸۰ هزار مگاوات نیروگاه نصب شده در کشور است. نیروگاه‌های قدیمی مثل ری و نیروگاه‌های خوزستان که طول عمر بیش از ۵۰ سال دارند، باید بهنگام سازی شوند و این مسئله ظرفیت جدید برای سرمایه‌گذاری در بخش نیروگاه حرارتی ایجاد می‌کند.

صنعت برق همچنین می‌تواند در بخش صادرات غیر نفتی نقش مهمی ایفا کند. در سال‌های ۹۵ و ۹۶، صنعت برق بر اساس آمارهای منتشر شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت رتبه اول صدور خدمات فنی

/ احمد داوودی / نایب رئیس شورای رقابت

بیت کوین غیررانتی، فرصتی برای جذب سرمایه

تمام ریسک‌هایی که ممکن است سیاسی یا مرتبط با دولت ایران باشد، طبق قوانین جذب سرمایه‌گذار خارجی تحت پوشش قرار می‌گیرند تا به سرمایه‌گذار خارجی لطمه‌ای وارد نشود. البته برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی هم قوانین و مقرراتی وجود دارد، اما به نظر می‌رسد به دلیل دائمی نبودن این قوانین، مشکلات گسترده‌ای برای سرمایه‌گذار ایجاد می‌شود. گاهی در قوانین بودجه سنواتی، برخی تسهیلات قانونی ایجاد می‌شود که زمان آن موقت و یکساله است. یا در برنامه‌های پنج ساله توسعه، تسهیلاتی را برای امر سرمایه‌گذاری در صنعت برق در نظر می‌گیرند، اما این قوانین به دلیل در نظر گرفتن یک بازه زمانی خاص و دائمی نبودن، در معرض تغییرات مکرر قرار دارند. حتی بندهای قانون برنامه‌های پنجساله توسعه هم دارای ثبات نیست و با توجه به قوانین بودجه سنواتی و بعضاً مصوبات مجلس، در طول اجرای برنامه دستخوش تغییر می‌شوند.

جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی در ایران در چارچوب مجموعه قوانین کشور انجام می‌شود. در این نوشتار تلاش می‌کنم علاوه بر بررسی وضعیت این قوانین به فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی اشاره کنم. از نظر من به طور کلی قوانینی که برای جلب حمایت سرمایه‌گذار خارجی وجود دارد، مشکل خاصی ندارند. در واقع می‌توان گفت قوانین موجود در این حوزه ضعیف مهمی ندارند که مانع جذب سرمایه‌گذار شود و حتی این قوانین، نقاط قوتی هم دارند. مثلاً تضمین خوبی به سرمایه‌گذار خارجی می‌دهند. به عنوان مثال اگر سیاست‌های دولت به نحوی تغییر کرد که برگشت سرمایه به یکی از ابزارهای جذب سرمایه‌گذار خارجی، تبدیل شد، این قوانین می‌توانند اثرات این تغییر سیاست را تعدیل کنند. البته ریسک‌های تجاری به طور طبیعی جزء طبیعت یک سرمایه‌گذاری است و براساس قوانین، به عهده سرمایه‌گذار باقی می‌ماند، اما

اگر مزارع بیت کوین فعال باشند و خلا مصرف را پر کنند، از این حیث به اقتصاد تولید برق کمک کرده‌اند ولی مشروط به اینکه تولید رمزارزها در ایران ضابطه‌مند باشد و در فرآیندی شفاف انجام شود

اگر بتوانیم تولید بیت کوین را جایگزین کنیم و آن را در مدار مصرف بیاوریم، این مسئله به ضریب بهره‌برداری نیروگاه‌ها کمک کرده و این ضریب را افزایش می‌دهد.

به این ترتیب تولید بیت کوین می‌تواند اقتصاد صنعت برق و تولید این کالا را بهبود داد. در فصول مختلف از سال که به اندازه تولید، مصرف نداریم، اگر مزارع بیت کوین فعال باشند و خلا مصرف را پر کنند، از این حیث به اقتصاد تولید برق کمک کرده‌اند ولی مشروط به اینکه تولید رمزارزها در ایران ضابطه‌مند باشند و در فرآیندی شفاف انجام شود. تولیدکنندگان رمزارزها از تعرفه‌های غیر رسمی استفاده نکنند و برای آنها تعرفه رسمی و منطقی در نظر بگیریم. این تعرفه رسمی و منطقی باید با تعرفه‌های برق سایر کشورها قابل رقابت باشد. اگر در سایر کشورها فرض کنیم با ۱۵ سنت می‌توانند برق تامین کرده و تولید بیت کوین کنند، در ایران نباید بیت کوین را با قیمت یک سنت تولید کرد یا از برق کشاورزی برای تولید آن استفاده کرد. اگر تولید بیت کوین ضابطه‌مند نباشد، فرصت‌های حاصل از این پدیده به تهدید تبدیل می‌شود زیرا اگر در ساعات پیک که اوج مصرف است، تولیدکنندگان بیت کوین بخواهند به حجم مصرف اضافه کنند، فاجعه ایجاد می‌شود.

اگر تولید بیت کوین تعرفه شفاف نداشته باشند و از برق‌های ارزان و انشعابات غیر قانونی استفاده شود، می‌تواند به رویه بدی در کشور منجر شود. تولید بیت کوین فرصت خوبی است مشروط به اینکه تولیدکنندگان آن از هیچ گونه رانتی استفاده نکنند. تولید رمزارزها مشابه فعالیت‌های تولید صنعتی، برای کشور به لحاظ اجتماعی مزیتی ندارد که دولت به عنوان یکی از اولویت‌ها به آن توجه کند. در ایران یارانه به فعالیتی می‌دهند که از اولویت‌های جامعه باشد و برای کشور مفید باشد. بیت کوین صنعتی است که می‌تواند جذاب و درآمدزا باشد و به همان نسبت بدون هیچ یارانه‌ای قابلیت تولید داشته باشد. ■

هیچ کشوری نمی‌تواند خود را مستغنی از سرمایه‌گذار خارجی بداند. هر کشوری در حد و اندازه معینی سرمایه داخلی و البته محدودیت‌های خاص خود را دارد. بنابراین اگر صرفاً به سرمایه‌های داخلی خود اکتفا کند، کشور را از افزایش سرمایه و توسعه بیشتر محروم کرده است. به همین خاطر ما باید به مسئله جذب سرمایه‌گذار خارجی توجه کنیم و نباید این گونه تصور شود که می‌توان سرمایه‌گذار داخلی را به‌طور کامل جایگزین سرمایه‌گذاران خارجی کرد.

پس از ارائه تدابیر لازم برای جذب سرمایه‌گذار، باید فرصت‌های سرمایه‌گذاری مناسب را به سرمایه‌گذاران معرفی کرد. صنعت انرژی دو بخش مختلف دارد که یکی از آنها زیرساخت‌های صنعت انرژی است و به استناد قوانین و مقررات موضوعه کشور، این بخش در انحصار دولت است و به صورت انحصاری هم باقی می‌ماند و دولت باید بحث سرمایه‌گذاری در این حوزه را دنبال کند.

بخش دیگر قابلیت انجام سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی را دارد. لذا باید شرایطی فراهم شود که با کمک فعالان صنعتی و اقتصادی این سرمایه‌گذاری‌ها انجام شود. البته با وجود این تفکیک، در بخش‌هایی از زیرساخت‌های صنعت انرژی مثل شبکه‌های انتقال و توزیع حامل‌های انرژی که ایجاد آن وظیفه دولت هم هست، مشکلاتی از نظر سرمایه‌گذاری وجود دارد و ممکن است در این بخش به کمبودهایی برخوردیم. در بخش شبکه‌های اصلی انتقال نیرو یا شبکه‌های اصلی انتقال گاز همچنین زیرساخت‌های لازم برای واردات و صادرات فرآورده‌های نفتی و انرژی‌زا که تامین آنها وظیفه دولت، قوه مجریه باید با روش‌های مختلف چه از منابع خود و چه از سایر منابع برای احداث این زیرساخت‌ها تامین سرمایه کند. در این حوزه‌ها باید مراقبت کرد که مانند آنچه در گذشته در زمینه شبکه‌های انتقال نیرو پیش آمد؛ کمبودی رخ ندهد.

بخش‌های دیگری که بخش خصوصی می‌تواند در آن فعالیت کند شامل احداث نیروگاه‌های برق است. در این حوزه زمینه بسیار مساعدی وجود دارد که هر سرمایه‌گذاری می‌تواند روی آن فکر و برنامه ریزی کند و با تضمین و اطمینان‌هایی که دولت می‌تواند به سرمایه‌گذار بدهد، سرمایه‌گذار را وارد صنعت تولید انرژی کند. همچنین بیت کوین می‌تواند با شرایطی عامل جذب سرمایه‌گذاری در صنعت برق باشد.

ویژگی طبیعی صنعت برق این است که تولید این کالا بالا اجبار باید با مصرف آن متناسب باشد. در بسیاری از اوقات مصرف برق در ایران به اندازه میزان تولید نیست. در آن اوقات از سال

بنابراین از این حیث تضمین و شفافیت لازم برای سرمایه‌گذار داخلی در درآمدت تا حدودی مخدوش می‌شود. به این ترتیب در مقام مقایسه مقررات موجود برای جذب سرمایه‌گذار خارجی نسبت به سرمایه‌گذار داخلی، متفاوت است و به جرات می‌توان گفت که شرایط برای سرمایه‌گذار داخلی چندان مطلوب نیست. زیرا مقررات موجود اطمینان بیشتری را برای سرمایه‌گذار خارجی ایجاد می‌کند.

مثال‌های زیادی درباره تسهیل شرایط برای سرمایه‌گذار خارجی وجود دارد. یکی از این موارد، گشایش اعتبارات است. گشایش اعتبار ارزی نسبت به گشایش اعتبار ریالی خیلی راحت‌تر انجام می‌شود و تضمین بازگشت سرمایه در قوانین برای سرمایه‌گذار خارجی صنعت برق پیش‌بینی شده است. حتی بازگشت سرمایه برای یک خارجی به صورت ارزی انجام می‌شود اما بازگشت سرمایه برای سرمایه‌گذار داخلی باید به صورت ریالی و از مسیر صندوق سرمایه انجام شود و البته موکل به فروش برق است و عمدتاً وزارت نیرو باید این بازدهی سرمایه را از محل فروش برق، تامین کرده و به سرمایه‌گذار بازگرداند.

این مسئله به دلیل مشکلات مالی وزارت نیرو همواره با چالش مواجه است و انجام تعهدات را خدشه دار می‌کند. در بسیاری از موارد، فروش انرژی تبدیل به مطالبات می‌شود که به دلیل عدم توانایی وزارت نیرو در پرداخت این مطالبات، وضعیت سرمایه‌گذار داخلی نسبت به یک سرمایه‌گذار خارجی نامناسب‌تر خواهد شد.

نکته دیگری که بسیار حائز اهمیت به نظر می‌رسد، این است که اگرچه سرمایه‌گذاران خارجی امتیازات مناسب‌تری نسبت به یک سرمایه‌گذار داخلی دارند، اما تحریم‌ها عامل موثری بر کاهش جذب آنها در اقتصاد ایران بوده است. احتمال می‌دهم وقوع تحریم‌ها حداقل بین ۳۰ تا ۴۰ درصد در جذب سرمایه خارجی در صنعت برق ایران تأثیر گذاشته باشد. تحریم‌ها سبب شده است که سرمایه‌های جدید خارجی جذب نشود. بروز این مشکل ناشی از محدودیت‌هایی است که از سمت تحریم‌کنندگان ایجاد می‌شود.

برای گذر از این بحران، در چنین شرایطی باید انعطاف‌هایی داشته باشیم تا مشکلاتی که تحریم برای سرمایه‌گذاری در ایران ایجاد می‌کند به حداقل برسد. یعنی باید تلاش کنیم که مقداری از مشکلات را جبران کرده یا پوشش دهیم تا همچنان جریان سرمایه‌گذاری در ایران ادامه داشته باشد یا کمتر لطمه بخورد. با تدابیری که داریم، باید میزان افت و کاهش سرمایه‌گذاری خارجی را به حداقل برسانیم و به پتانسیل‌های داخلی هم توجه داشته باشیم.

از راه اندازی سامانه حامی تاساماندهی شعب تخصصی امور اقتصادی

صنعتی و تولیدی، راه اندازی مجدد و... از جمله مشکلات و دغدغه های فعالان اقتصادی است که رابزنی برای حل و فصل این مسائل اهمیت حمایت حقوقی از صنعتگران را دوچندان می کند.

دادستان ها با ارائه گزارش های هشدار به متولیان دستگاه های دولتی مرتبط با موارد و مصادیق اخلاص در امنیت سرمایه گذاران و گسترش چتر نظارتی بازرسی کل بردستگاه های اجرایی از طریق حضور بازرسان در کمیسیون معاملات دستگاه ها و نظارت بر روند برگزاری مناقصه و مزایده، ترک تشریفات و انعقاد قرارداد و اجرای پروژه ها در خط مقدم اجرای دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی جای گرفتند به طوری که اقدامات صورت گرفته نمود عملیاتی یافت و از ورشکستگی چندین کارخانه با رابزنی و ورود دستگاه قضایی جلوگیری به عمل آمد.

در یک نمونه می توان به کارخانه کف سرام تبریز (تبریز کف) اشاره کرد که بعلت ورشکستگی مالکان آن دچار رکود شده و به تعطیلی انجامیده بود که با رابزنی مسئولان قضایی پس از طی مراحل قانونی سرانجام حکم ورشکستگی آن صادر و با مدیریت بهینه دایره امور ورشکستگی دادگستری کل استان آذربایجان شرقی توانست روح و جان تازه ای گرفته و مجددا احیاء شود و پس از طی مراحل قانونی و از طریق مزایده به بخش خصوصی جدید واگذار شود.

همچنین کارخانه آجر سفال گنبد کاووس که از سال ۱۳۹۰ با فراز و فرودهایی در مسیر تولید مواجه و در نهایت سه سال پیش، تولید آن متوقف شد با پیگیری ها و نشست هایی که در ستاد دبیرخانه ستاد اقتصاد مقاومتی قوه قضاییه برگزار شد، تولید آن از سر گرفته شد. اهتمام دستگاه قضایی در حمایت از سرمایه گذاری و فعالان اقتصادی در سال های گذشته ملموس بود، اما اهمیت این موضوع در دو سال اخیر در سراسر کشور باعث شد بسیاری از مراکز و کارخانه های نیمه تعطیل با تلاش مسئولان قضایی و مدعی العموم دوباره فعالیت خود را از سر گرفته و به چرخه تولید ملی افزوده شوند.

در همین راستا یکی از وظایف دبیرخانه اقتصاد

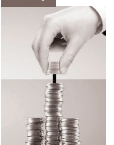
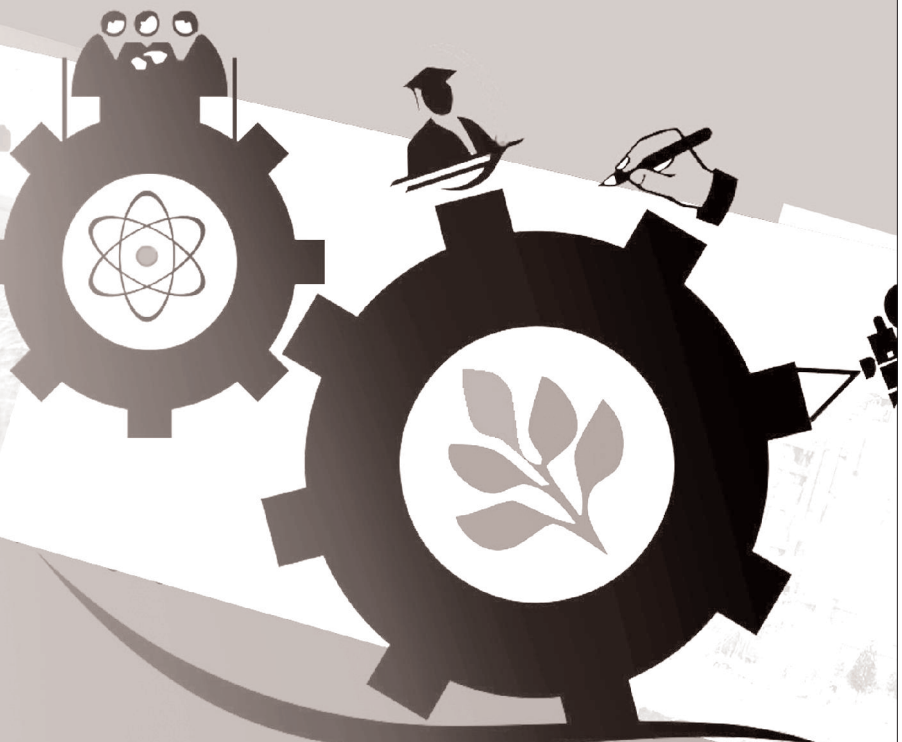
به منظور استفاده بهینه از ظرفیت های قوه قضاییه جهت اجرای ابعاد حقوقی و قضایی سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی در چارچوب مقررات و با لحاظ وظایف و اختیارات و صلاحیت های قانونی «ستاد مرکزی پیگیری اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی در قوه قضاییه» تشکیل شود.

اتخاذ تدابیر لازم به منظور تسریع در رسیدگی به دعاوی و امور مربوط به سرمایه گذاران، پرونده های مهم اقتصادی در دادسراها و محاکم، جلوگیری از اطاله دادرسی، ساماندهی شعب تخصصی امور اقتصادی، برگزاری دوره های آموزشی برای قضات در خصوص جرائم اقتصادی و احاله پرونده مراکز تولیدی به داوری در این دستورالعمل مورد تاکید است. بدهی های بانکی، پلمپ و توقف ماشین آلات، ورشکستگی، استمهال، اعطای تسهیلات بانکی، مسدودی حساب بانکی، اجرای طرح های مطالعاتی، ساماندهی واحدهای

در شرایط فعلی نقش فعالان اقتصادی در کشور یک نقش ویژه است و همه مسئولان باید از کارآفرینان و سرمایه گذاران در حوزه های مختلف اعم از حقوقی، قانونی، مالی و تسهیلاتی حمایت کنند؛ این سخن بخشی از اظهارات رئیس قوه قضاییه در دیدار با جمعی از فعالان اقتصادی در ۲۹ اردیبهشت ماه سال جاری بود. ابراهیم رئیسی در آن نشست حمایت حقوقی و قضایی از صنعت، سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی را به عنوان ضرورتی اقتصادی و سیاسی مورد تاکید قرار داد.

با ابلاغ دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی در ۲۲ ماده و ۷ تبصره در مهرماه سال ۹۶ توسط رئیس وقت قوه قضاییه پیگیری این سیاست در جهت حمایت از سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی در برنامه کاری روسای دادگستری ها و دادستان ها قرار گرفت.

در ماده یک این دستورالعمل اشاره شده که

مقاومتی در قوه قضاییه ارتباط مستمر با فعالان بخش خصوصی و مطلع بودن از موانع و مشکلاتشان تعریف شد و در این رابطه سامانه‌ای برای فعالان اقتصادی طراحی و راه‌اندازی شد. محمدباقر الفت معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه در نوزدهم خرداد ماه سال جاری پیرامون این مطلب گفت: سامانه حامی (حمایت حقوقی قضایی سرمایه گذاری مشروع) با آدرس اینترنتی www.hami.adliran.ir طراحی و راه‌اندازی شد تا فعالان اقتصادی هر گونه مشکلات و مسائل حقوقی و قضایی خود را در این سامانه بازگردانی کنند.

الفت در تشریح فرایند این سامانه می‌افزاید: شخص فعال اقتصادی با ارائه کد ملی وارد سامانه می‌شود و سپس یک صفحه کاربری به او اختصاص می‌یابد. او با رمز ورود وارد صفحه کاربردی خود شده و اطلاعات بعدی همچون نام شرکت، نوع شرکت، کد اقتصادی، تعداد کارگران، میزان تسهیلات دریافتی یا میزان بدهی و ... را وارد می‌کند و پس از انجام مراحل ذکر شده، درخواست خود را ثبت می‌کند؛ از آنجا که سامانه به صورت آنلاین با دستگاه‌های مربوطه مانند بانک، بیمه، گمرک، ثبت اسناد، اتاق بازرگانی و ... ارتباط دارد، از این مراکز استعلام می‌شود که آیا مواردی که درخواست کرده است صحت دارد یا خیر. پس از دریافت استعلام و تایید درخواست فعال اقتصادی، موارد بررسی و موضوعات حقوقی قضایی کارشناسی می‌شود.

راه‌اندازی این سامانه اقدام مهمی در جهت حمایت از صنعت؛ تولید و کارآفرینان است، پیش از این فعالان اقتصادی با مشکل حقوقی قضایی از نقاط مختلف کشور به صورت حضوری به دبیرخانه مراجعه می‌کردند که این کار علاوه بر تحمیل هزینه مالی، منجر به صرف وقت زیادی می‌شد.

ممنوعیت توقیف واحدهای تولیدی، راه‌اندازی شعب ویژه رسیدگی به پرونده‌های واحدهای تولیدی در دادسراها، دادگاه‌های بدوی و محاکم تجدید نظر و برگزاری دوره‌های آشنایی قضات با محیط کسب و کار از جمله اقدامات دستگاه قضایی برای رفع مشکلات پیش روی فعالان اقتصادی است.

مسئولان قضایی در دو سال اخیر با انجام بازدیدهای دوره‌ای و مستمر از واحدهای تولیدی و صنعتی باهدف شنیدن سخنان مدیران، بررسی مشکلات، شناخت موانع تولید در کنار ارائه مشاوره‌های حقوقی به صنعتگران نقش مهمی در این فرایند حمایتی داشته‌اند.

رئیس کل دادگستری قزوین در این زمینه گفته است: دستگاه قضایی استان به صورت مستمر مشکلات حوزه صنعت و تولید را در جلسات ستاد اقتصاد مقاومتی دادگستری دنبال و پیگیری می‌کند و به محض تشکیل پرونده در خصوص مراکز تولیدی و صنعتی مراتب به حوزه

ریاست و دبیرخانه ستاد اقتصاد مقاومتی اعلام می‌شود و قبل از ارجاع پرونده‌های مذکور به محاکم در راستای حل و فصل از طریق سازش و یا داوری تلاش‌های لازم صورت می‌پذیرد، مقرر شده در صورت تشکیل پرونده و صدور حکم مربوط به بنگاه‌های تولیدی، اجرای حکم به هیچ وجه به تعطیلی واحد و بیکارشدن کارگران منجر نشود.

همچنین غلامحسین اسماعیلی رئیس کل دادگستری استان تهران در این زمینه گفته است: در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی به عنوان بخشی از حاکمیت و به عنوان تکلیف شرعی در اجرای رهنمودهای مقام معظم رهبری وظیفه خود می‌دانیم که بیش از پیش در حوزه صنعت و تولید نقش حمایتی داشته باشیم. وی همچنین سال گذشته در بازدید از شهرک‌های صنعتی با حضور در شهرک صنعتی شمس‌آباد از کارخانه تولید کربستال بازدید کرد و هدف از این بازدید را شناخت چالش‌ها در حوزه تولید و اشتغال عنوان کرد و در نشست با مدیران، فعالان و صنعتگران این شهرک صنعتی به استماع مشکلات صنعتگران مبنی بر قطع برق و خسارت به واحدها، کمبود آب، بی ثباتی شغلی و پلمب واحدهای صنعتی بدلیل بدهی بانک‌ها و ... پرداخت و از صاحبان صنایع خواست یک نفر را به عنوان رابط و مشاور حقوقی انتخاب و به دادگستری استان معرفی کنند که مشکلات حقوقی و قضایی این مجموعه را دادگستری ارائه دهند.

استان مرکزی از دیگر استان‌هایی است که با تشکیل کمیته حل مشکلات مالیاتی واحدهای تولیدی، در زمینه حمایت از واحدهای تولیدی فعال است و در سفر اخیر رئیس قوه قضاییه که در نوزدهم تیرماه سال جاری انجام شد، رئیسی در خصوص مسائل قضایی شرکت‌های صنعتی استان، تیمی را مأمور بررسی پرونده‌ها و روند خصوصی سازی‌ها کرد.

همچنین در جهت جلوگیری از اختلال در روند فعالیت‌های اقتصادی، پیشگیری از صدور نامتناسب قرارهای تأمین و قرارهای ممنوع الخروجی کارآفرینان و سرمایه‌گذاران و توقیف مکان و ابزار تولید و مواد اولیه و جلوگیری از فعالیت بخش‌های خدماتی یا تولیدی، به رؤسا و دادستان‌ها دستورالعمل جامعی صادر شد و نظارت بر اجرای آن در دستور کار قرار گرفت.

در بخشی از اظهارات ابراهیم رئیسی در نشست با فعالان اقتصادی آمده است: دفتر حمایت از سرمایه‌گذاری و کارآفرینی در سازمان بازرسی کل کشور یک بخش نظارتی است که موظف است فقط از تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران حمایت کند. مثلاً بررسی کند که آیا دستگاه‌های اداری کشور حقیقتاً پیگیر کار سرمایه‌گذار و تولیدکننده هستند و راه را برایشان هموار می‌سازند؟ سازمان بازرسی کشور را مأمور کرده‌ایم تا موانع پیش راه تولید و مولدین و کارآفرینان را واقعاً دنبال کند و

میزان قانونی بودن یا ممانع تراشی بر سر این راه را مشخص کند و این یکی از وظایف مهم سازمان بازرسی کشور است.

رئیس قوه قضاییه در ادامه گفت: ما معتقدیم هیچ گونه وقفه در امر تولید نباید ایجاد شود؛ در همین رابطه به دوستان و همکارانمان تاکید کرده‌ایم که اگر اتهامی متوجه کارخانه یا کارگاهی شد نباید به هیچ وجه به واسطه این اتهام کل کارخانه یا کارگاه تعطیل شود و فقط باید از شخص مورد اتهام سؤال و تحقیق شود، بنابراین تاکید ما این است که به هیچ وجه وقفه‌ای در نظام تولید رخ ندهد چرا که ایجاد وقفه در تولید و تعطیلی یک کارگاه یا کارخانه به معنای بیکار شدن کارگران است.

البته با همه این تفاسیر وقتی از حمایت حقوقی سخن می‌گوییم نیازمند اصلاح قوانین ناکارآمد در این حوزه هستیم؛ در ماده ۸ دستورالعمل پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، پژوهشگاه قوه قضاییه مأمور مطالعات و بررسی‌های میدانی و تطبیقی در رابطه با شناسایی آسیب‌ها و موانع حقوقی و قضایی سرمایه‌گذاری در داخل کشور و راهکارهای ارتقاء امنیت قضایی و حمایت از سرمایه‌گذاری مولد است؛ متأسفانه عمده مشکلاتی که فعالان اقتصادی با آن مواجه هستند به دلیل مشکلات و خلاءهای قانونی و کهنه بودن قوانین تجارت است و همین امر هم دست دستگاه قضایی را برای حمایت از تولیدکنندگان بسته است.

بخش‌هایی از قوانین صادرات، واردات و مبارزه با قاچاق کالا و ارز نیازمند بازنگری و به روز شدن است که با توجه به شرایط اقتصادی جامعه نمایندگان مجلس باید بحث و بررسی و تصویب قوانین کارآمد در حوزه اقتصاد را در اولویت قرار دهند.

رئیس کل دادگستری استان گلستان در این زمینه می‌گوید: در شرایط کنونی که فعالان اقتصادی نیازمند حمایت ویژه هستند باید نمایندگان بررسی و اصلاح قوانین تجارت را با اولویت در دستور کار خود قرار دهند.

هاشمیان می‌افزاید: قوانین ما در زمینه‌هایی همچون مالیات، تجارت و حمایت از صادرات مشکلات جدی دارد و حجم زیادی از پرونده‌های اقتصادی که به دادگستری‌ها ارجاع می‌شود ناشی از همین مشکلات است.

در ماده ۶ دستورالعمل صادره تکلیفی بر عهده معاونت حقوقی قوه قضاییه، در اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور نهاده شده است؛ امید است این معاونت در جهت تسریع در فرایند تصویب لوایح مرتبط با امور اقتصادی اقدامات لازم را برای تسهیل شرایط کسب و کار و حمایت حقوقی قضایی از سرمایه‌گذاری و تولید به انجام برساند. ■

بسترهای آماده سرمایه‌گذاری در بخش انرژی

با تحلیلی کوتاه از وضعیت انرژی در کشور باید گفت ایران با داشتن ۳۳۰۷ تریلیون مترمکعب گاز و سهم ۱۷.۲ درصد از ذخایر اثبات شده جهان، دارای رتبه نخست ذخایر این سوخت در جهان است؛ با این وجود تنها یک درصد از تجارت گاز جهان را به خود اختصاص داده است.

همین‌طور ایران با داشتن ۲۱.۶ هزار میلیون تن ذخایر نفت و سهم ۹.۳ درصدی از ذخایر این سوخت در جهان، رتبه پنجم را داراست. این منابع سرشار موقعیتی را فراهم آورده که از یک سو می‌توان با انجام سرمایه‌گذاری‌های لازم از این ظرفیت بالقوه خدادادی نهایت بهره را برای توسعه زیرساخت‌ها و حفظ سایر منابع برد و از طرفی جریان مصرف را براساس استانداردهای جهانی کنترل و از حیف و میل این منابع ارزشمند جلوگیری کرد.

اگر کارایی انرژی را به‌طور ساده نسبت تقاضای نهایی به عرضه اولیه تعریف کنیم؛ متوسط کارایی انرژی کشور را می‌توان حدود ۴۰ درصد در نظر گرفت. در این صورت با مراقبت از سرمایه‌های ملی و نیز حرکت به سمت سرمایه‌گذاری‌های با ارزش افزوده می‌توان ضمن تقویت بنیادهای اقتصاد درون‌زای کشور از فرصت‌های پیش رو برای صادرات منابع انرژی استفاده کرد.

مطالعات تازه کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی تهران حاکی از آن است که تحریم‌ها از دو منظر به بخش انرژی ما آسیب زده است؛ نخست از منظر ورود سرمایه‌گذاری مستقیم و فناوری‌های جدید در استخراج نفت و گاز و دوم در زمینه فروش این مواد حیاتی. در تشریح این گفتار می‌توان گفت عراق با استفاده از فناوری‌های جدید و نیز جلب سرمایه‌گذاری در میدان‌های مشترک عراق و ایران توانسته در سال‌های اخیر رتبه دوم جهانی تولید نفت را از ما بگیرد، در حالی که ما به دلیل

تداوم تحریم‌ها و سایر عارضه‌های جهانی و نیز منطقه‌ای در شرف رسیدن به رتبه پنجم در بین کشورهای عضو اوپک هستیم. واقعیت آن است که ایران در حوزه استخراج قادر به استفاده از فناوری‌های پیشرفته استخراج افقی و همچنین افزایش ضریب بازیافت مخازن گاز در طول عمر برداشت از مخزن نیست.

این فناوری‌ها در حال حاضر در انحصار ۳ کشور آمریکا، نروژ و فرانسه است و قرار بود در قراردادهای جدید نفتی موسوم به IPC در جریان همکاری با شرکت‌های بزرگ دارای فناوری‌های

**با سرمایه‌گذاری در انرژی‌های
تجدیدپذیر به راحتی می‌توان
این انرژی‌ها را جایگزین نفت
خام صادراتی کرد و فرصت‌های
اشتغال جدیدی برای
فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های
کشور فراهم آورد**

جدید مانند توتال از این فناوری‌ها استفاده شود. متأسفانه به دلیل تالطم‌های سیاسی، همکاری با این شرکت منتفی شد و برخی شرکت‌های بزرگ بین‌المللی از ادامه همکاری با ایران سرباز زدند. در این شرایط استفاده از ظرفیت‌های داخلی در بخش خصوصی و ادامه این طرح‌ها با مشارکت خارجی برای ورود فناوری جدید در استخراج نفت و گاز در آب‌های پرمعمق خزر و عمان نیاز به عزم ملی دارد.

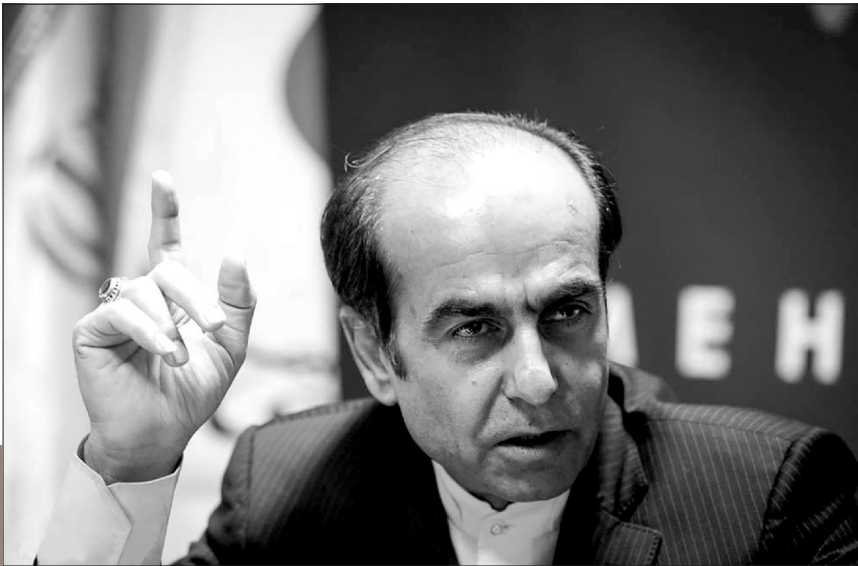
از سوی دیگر نیاز مبرم کشورهای جهان به ویژه کشورهای منطقه مانند هندوستان، پاکستان، افغانستان و بخش‌های بزرگی از سرزمین چین و همچنین کشورهای جنوب شرق آسیا به

گاز مایع طبیعی، موقعیتی را فراهم آورده که می‌توان با همکاری قطر به عنوان همسایه جنوبی آب‌های سرزمینی خلیج فارس، نسبت به انتقال فناوری لازم به کشور اقدام و زمینه افزایش بهره‌وری تقاضای انرژی را فراهم کرد. با این همه توسعه حوزه انرژی و صادرات آن در شرایط تحریمی بهترین گزینه اقتصادی به ویژه صادرات به کشورهای همسایه است چراکه تقاضای انرژی کشورهای همسایه روبه رشد است و این امکان می‌تواند برای کشورهایمانند ترکیه، عراق، پاکستان، افغانستان و عمان به عنوان شریکان تجاری ایران برای خرید حامل‌های انرژی نیز فراهم شود. از سوی دیگر ایران نیز می‌تواند از فرصت کمک‌های بین‌المللی برای توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر استفاده کند و در تولید و استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر اقدام‌های جدی‌تری انجام دهد.

دانشگاه شهید باهنر کرمان مطالعاتی را در زمینه ضرورت سرمایه‌گذاری در بخش انرژی‌های نو و تجدیدپذیر انجام داده که براساس نتایج آن ایران با داشتن حدود ۱۴۰۰ کیلومتر ساحل آبی دارای ظرفیت بالایی در تولید انرژی امواج و جذر و مد است.

به‌طور کلی با سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر به راحتی می‌توان این انرژی‌ها را جایگزین نفت خام صادراتی کرد و به دلیل سطح بالای فناوری این انرژی‌ها از طریق سرمایه‌گذاری در این حوزه فرصت‌های اشتغال جدیدی برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های کشور فراهم آورد. سرمایه‌های سرگردان بخش خصوصی با حمایت و درایت حربه‌ای دولت و سپس روان‌سازی آن در سبد مدیریت اقتصادی کشور می‌تواند نقش‌پذیری افراد علاقه‌مند در حوزه انرژی را در داخل و خارج از کشور تثبیت کند. ■

/ گفت‌وگو با هدایت‌الله خادمی / عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی

بی‌برنامگی دولت و مجلس در جذب سرمایه

سطح مبارزه با مفاسد اقتصادی هستیم کسی از مسئولی نمی‌پرسد چرا در این چند سال که سیمتی را عهده‌دار بودی هیچ کاری انجام نداده‌ای اما وقتی که سالم‌سازی‌ها انجام شد ما به سطح دیگری وارد می‌شویم و از مدیران و مسئولان می‌پرسیم سرانجام برنامه‌های کاری‌تان به کجا رسیده است.

آیا با وجود تحریم‌های گسترده می‌توان وابستگی بودجه را به درآمدهای نفتی کاهش داد؟ نقش ارزهای دیجیتال در تامین سرمایه چقدر جدی است؟

ما می‌توانستیم با یک روشی از ۲۰ سال پیش شروع به قطع وابستگی بودجه کشور از نفت کرده و با قطع خام‌فروشی، نفت را تبدیل به فرآورده‌های دیگری کنیم که برابری ارزآوری بیشتری داشت. کشورهای دیگر باور دارند که نفت سرمایه کل مردم آن سرزمین است و پول حاصل از فروش نفت را صرف سرمایه‌گذاری و سوددهی می‌کنند در صورتی که در کشور ما دولت با فروش آن تنها هزینه‌های خود را تامین می‌کند، اگر بخواهیم بگوییم طی دو سال آینده نفت‌مان را نفروشیم و منابع خود را از جای دیگری تامین کنیم چنین چیزی امکان‌پذیر نیست و با کسری بودجه مواجه می‌شویم. در رابطه با ارزهای دیجیتال نیز باید گفت که ارزهای دیجیتال در اندازه و حجمی نیستند که بتوانند مشکلی از کشور را حل کنند و جایگزین مبادلات بانکی شوند، بلکه فعلا درصد بسیار کمی با عنوان خریدهای خانگی و کوچکی انجام می‌شود. ■

به سرمایه‌گذاری با دولتمردان بحث داشته‌ام، چندین بار هم مدیر نمونه در بخش پشتیبانی ساخت شده‌ام و از برخی روسای جمهور هم در این مورد لوح تقدیر دریافت کرده‌ام ولی متأسفانه هیچ پیشرفتی در زمینه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و رونق تولید نداشته‌ایم. دولت‌ها باید زمینه را برای ورود بخش خصوصی فراهم کرده و روش کار را برای سرمایه‌گذاری تسهیل کنند. بخش خصوصی که می‌خواهد منابع مالی و درآمد خود را به یک کاری وارد کند در مرحله اول در معرض رقابت با بخش دولتی قرار می‌گیرد و باید تعداد زیادی مجوز از سازمان‌ها و ارگان‌های مورد نظر دریافت کند. این سازمان‌ها در ابتدا به افراد سرمایه‌گذار به چشم دزد نگاه می‌کنند و برایشان سوال است که این فرد پول را از کجا آورده و چرا به او وام داده‌اند لذا از نظر فرهنگی هر شخص ایرانی تلاش می‌کند تا کاری بخوبی انجام نشود. شاهدیم که کره جنوبی کجا بود و اکنون کجاست؟ مسئولان این کشور سال‌ها پیش به ایران آمدند و قرارداد بستند که تنها کارگزارانشان در اینجا کار کنند اما اکنون آنها به دلیل اتخاذ تصمیم و داشتن اراده کافی توانسته‌اند پیشرفت کنند. وجود فساد و رانت یکی دیگر از موانع سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است. البته اکنون حجت‌الاسلام رئیسی، رئیس قوه قضاییه توانسته تا حدودی در بحث مبارزه با فساد اقتصادی موفق عمل کند که امیدواریم این روند ادامه پیدا کند زیرا اگر قوه قضاییه کشوری مستقل و سالم باشد، آن کشور مسلماً توسعه پیدا خواهد کرد. اکنون به دلیل آنکه فقط در

شرایط اقتصادی امروز کشور و تحریم‌ها جذب سرمایه را با مشکل مواجه کرده است به طوری که سرمایه‌گذاران حوزه‌های مختلف جرات ریسک کردن ندارند که تداوم این روند توسعه کشور را تهدید می‌کند لذا باید با اتخاذ تدابیر ویژه این مسئله را حل کرد. با هدایت‌الله خادمی، عضو کمیسیون انرژی مجلس به گفتگو نشستیم تا ببینیم آیا در مجلس اراده‌ای برای حل مشکلات پیش روی جذب سرمایه وجود دارد.

با توجه به تحریم‌ها و کمبود نقدینگی آیا مجلس و کمیسیون انرژی برنامه‌ای برای جذب سرمایه در بخش خصوصی دارند؟ واقعیت آن است که دولت و مجلس برنامه‌ای برای چنین موضوعی ندارند، ما صرفاً دنبال آن هستیم که به سمت جلو برویم و ببینیم چه اتفاقی خواهد افتاد. ما با وجود تحریم‌ها مجبوریم کالاهای مورد نیاز خود را تامین کنیم، در زمان جنگ هم چنین شرایطی داشتیم و به دلیل نیاز شدید به برخی کالاها توانستیم آنها را در داخل کشور تولید کرده و خودکفا شویم. اما متأسفانه هر زمان که توانسته‌ایم نفت خود را بفروشیم، کالاها را هم وارد کردیم. بعد در یک مقطعی چون در بحث فروش نفت دچار مشکل شده‌ایم به سراغ تولید، ساخت، سرمایه‌گذاری داخلی و بخش خصوصی رفته‌ایم و سپس دوباره با ایجاد شرایط جدید این موضوع را فراموش کردیم.

حداقل ۳۰ سال است که من در بحث ساخت داخل، تولید، کمک به آن و تشویق

/ گفت وگو با اسدالله قوه‌خانی / عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی

بورس؛ شاه‌راه سرمایه‌گذاری

صنایع کشور به خصوص صنعت برق که تامین برق مصرفی خانگی و صنایع را به عهده دارد، برای زنده ماندن نیاز به جذب سرمایه و نفس‌های تازه دارد که متأسفانه با شرایط نامطلوب اقتصادی و تحریم‌های آمریکا علیه ایران، روند سرمایه‌گذاری مختل و کاهش پیدا کرده است. با اسدالله قوه‌خانی، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی گفتگو کرده‌ایم تا چرایی کاهش سرمایه‌گذاری و زمینه‌های لازم برای جذب بیشتر سرمایه را بررسی کنیم. مشروح گفتگو به شرح زیر است:

آیا مجلس با توجه به تحریم‌ها و کمبود نقدینگی برنامه‌ای برای جذب سرمایه‌گذاران و ترغیب بخش خصوصی دارد؟

سرمایه‌گذاری‌ها در وزارتخانه‌های نفت و نیرو به صورت کلان انجام می‌شود و رقم‌ها بسیار بالاست، یک پالایشگاه حدود ۴ میلیارد دلار یا ۴۰ هزار میلیارد تومان نیاز به سرمایه‌گذاری دارد. سرمایه‌گذاری‌ها با میزان ریالی داخلی در اشل‌های کوچک می‌تواند موفق باشد، البته در صورت فعال شدن بورس و پذیرش مردم با باور اینکه سرمایه‌های آن‌ها هدر نمی‌رود و سودی فراتر از بانک‌ها برایشان وجود دارد تا در نهایت یک پالایشگاه ایجاد شود، اما این کار آسانی نیست و نمی‌توان با سرمایه‌های خرد این کارهای بزرگ را انجام داد.

موافقتنامه‌ها از سوی دو وزارتخانه نیرو و نفت بیشتر با شرکت‌های خصولتی و وابسته به دولت انجام می‌شود، مردم مثلاً در زمانی که صندوق‌های بازنشتی سهام خود را برای فروش عرضه می‌کنند شاید به دلیل برخی مسائل، کمترین این سهام اعتماد کنند. اگر یک بخش خصوصی بتواند پنجاه درصد سهام خود را از طریق فاینانس خارجی و ۵۰ درصد دیگر را بوسیله ریال داخلی تامین کند و در کنار آن صدا و سیما، وزارتخانه‌های نیرو و نفت هم همکاری کنند و در کنار آن بتوانند منابعی را از صندوق ملی توسعه تامین کرده و در الگوهای کوچک‌تر و کمتر صادرات و خرید ۵ هزار

بشکه‌ای نفت را به دلیل نیاز به سرمایه‌گذاری کمتر در برنامه خود قرار دهند، بسیار زودتر به سوددهی می‌رسند و اینگونه سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی و مردم ملموس‌تر خواهد بود.

با توجه به دشواری‌های موجود در زمینه مبادلات بانکی آیا مجلس ساماندهی ارزهای دیجیتال را به منظور راهکاری برای ترغیب بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در برنامه خود دارد؟

دولت هنوز معاملات و مبادلات پولی خود را بر مبنای ارزهای دیجیتال قرار نداده است، البته یک آیین‌نامه‌ای را دولت وضع و مجوزهایی داده است، ولی بعید می‌دانم اکنون دولت یا مجلس بخواهد به بحث ارزهای دیجیتال ورود کند و دست به چنین ریسکی بزند. ارزهای دیجیتال یک کار جدیدی است و شاهد بودیم به یک باره از هزار دلار به ۱۸ هزار دلار رسید و بعد به یک باره قیمت آن فروکش کرد لذا نمی‌توان ارزهای دیجیتال را مبنای سرمایه‌گذاری قرار داد. البته یکی دیگر از معضلات ارزهای دیجیتال این است که امنیت بسیار بالایی در فضای مجازی وجود ندارد و گاهی به راحتی دستبرد زده می‌شود.

با توجه به تحریم‌های گسترده علیه کشورمان آیا مجلس می‌تواند بودجه و منابع درآمدی را از نفت قطع کند؟

ما در صورتی می‌توانیم منابع درآمدی بودجه کشور را از نفت قطع کنیم که با سرمایه‌گذاری‌های لازم در بخش تولید، رونق لازم را ایجاد کرده و در کنار آن صادرات گسترده‌ای داشته باشیم. ما برای برخی سرمایه‌گذاری‌ها نیازمند ارز هستیم، زیرا برخی کالاها واسطه‌ای است. ارز مورد نیاز را از طریق صادرات می‌توان تامین کرد البته به شرطی که شرکت با بخش خصوصی مذکور مایل به بازگرداندن آن ارز به کشور باشد زیرا برخی پالایشگاه‌ها یک زمانی بعد از صادرات ارز خود را تحویل نمی‌دادند. صادرات نباید به نحوی باشد که ظرفیت داخلی آسیب ببیند، همانطور که یک زمانی سیب زمینی یا پیاز در کشور چندین برابر شد لذا اصل صادرات بسیار خوب است، اما نباید در داخل دچار کمبود شویم و تولید باید افزون بر میزان مصرف داخلی باشد. البته رونق گردشگری هم می‌تواند در قطع وابستگی کشور به نفت موثر باشد، ما دائماً اعلام می‌کنیم که جزو ۱۰ کشور برتر در حوزه جاذبه‌های گردشگری هستیم، مانند توریسم تاریخی، توریسم سلامت و... ولی یک سری موانع برای رونق در گردشگری وجود دارد. ما باید یکسری ساز و کارهای لازم را در نظر بگیریم تا حس کنیم به توریسم نیاز داریم و با حفظ هنجارهای حداقلی امکانات خدماتی و رفاهی را تامین کنیم مثلاً قوانین با ثباتی را برای رونق گردشگری تصویب کنیم و حاکمیت مواضع خود را شفاف در این زمینه مشخص کند. ■

گفت و گو با فریال مستوفی / رئیس کمیسیون پول و سرمایه اتاق تهران

فساد، سدی در مقابل سرمایه گذاری

کمیود نقدینگی چگونه باید جبران شود؟

در حال حاضر دولت نیز با این موضوع دست به گریبان است چرا که با بودجه ای که در سال گذشته تصویب شد میانگین صادرات نفت یک میلیون و نیم بشکه در روز با قیمت ۵۴ دلار نهایی شد که با وضعیت تحریم های پیش رو؛ این بودجه عملیاتی نخواهد شد، این در حالی است که وضعیت بازار سرمایه و بانک ها نیز مطلوب نیست.

آیا تحریم های گسترده علیرغم هزینه هایی که بر کشور تحمیل می کند، می تواند بودجه کشور را به سمت قطع وابستگی از درآمدهای نفتی هدایت کند؟

در این زمینه نیازمند تدابیری برای انجام اصلاحات هستیم؛ اقتصاد ما وضعیتی بیمارگونه دارد که در حال حاضر نمی شود این بیمار را که به عنوان مثال در CCU بستری است یکباره بیرون بیاوریم؛ برای حرکت در مسیر تک محصولی نیاز به عمل جراحی داریم لذا اقدامات ویژه در سیستم اقتصادی و برنامه ریزی برای انجام اصلاحات گریزناپذیر است. حذف چهار صفر از پول ملی هر چند اقدامی مثبت ارزیابی می شود اما در حال حاضر نیازی به این کار نیست و در وهله نخست باید ثبات اقتصادی در کشور ایجاد شود و برای اینکار برنامه ریزی صورت گیرد؛ ما می خواهیم از آخرین زنجیره به ابتدای زنجیره برسیم که این کار امکان پذیر نیست و موفقیت آمیز نخواهد بود. ■

به سلب اطمینان سرمایه گذاران و مانعی برای جذب سرمایه گذاری می شود. وجود امنیت سرمایه گذاری و ایجاد اطمینان در این حوزه برای جذب نقدینگی سرگردان مردم دارای اهمیت مضاعفی است لذا نخست باید زیرساخت ها آماده شود تا در ذیل آن با شفافیت، شناساندن موقعیت های سرمایه گذاری و مبارزه با فساد زمینه جذب سرمایه گذاری فراهم شود، چرا که در غیر اینصورت به دلیل عدم اطمینان به سرمایه گذاران، افراد سرمایه خود را در بانک ها پس انداز و بدون پرداخت مالیات سودهای ۱۸ تا ۲۰ درصد می گیرند و ریسک سرمایه گذاری را به جان نمی خرند.

آیا ارزش های دیجیتال در قالب یک چارچوب قانونی، روش اثرگذاری برای گسترش سرمایه گذاری در صنعت انرژی است؟

کشورها استفاده های مختلفی از ارز دیجیتال می کنند، به نظر می رسد از آنجایی که اطلاعات فرستنده و مسیر انتقال پول در استفاده از این ارزها مشخص نیست، این موضوع می تواند به عنوان یک راهکار برای شرایط تحریم و در زمینه صنعت برق مفید باشد اما نباید احتیاط و اتخاذ سیاست درست را در استفاده از ارزش های دیجیتال از نظر دور داشت. کمیود نقدینگی در کشور ما غوغا می کند و بسیاری از شرکت ها به دلیل مشکلات نقدینگی از گردونه خارج شده اند و شرکت هایی هم که باقی مانده اند با ظرفیت ۳۰ درصد و ۵۰ درصد فعالیت می کنند که یکی از مشکلات اساسی آنها کمیود نقدینگی است.

سرمایه گذاری و کسب و کار از جمله مهم ترین عوامل در رشد اقتصادی کشورها و به ویژه کشورهای در حال توسعه محسوب می شود. اگر در جامعه ای سرمایه گذاری در حد و اندازه لازم صورت نگیرد، رشد اقتصادی کند یا متوقف خواهد شد. شبکه بسیار پیچیده ای از عوامل اثرگذار وجود دارند که بستر لازم را برای جذب سرمایه گذاری خارجی و جلوگیری از فرار سرمایه های داخلی ایجاد می کنند. با فریال مستوفی، رئیس کمیسیون پول و سرمایه اتاق بازرگانی تهران به گفتگو نشستیم تا وضعیت سرمایه گذاری در شرایط تحریم را بررسی کنیم. مشروح گفتگو به شرح زیر است:

علیرغم شرایط اقتصادی جامعه و اعمال تحریم ها علیه ایران، آیا هنوز فرصت قابل توجهی برای جذب سرمایه های داخلی و خارجی در کشور وجود دارد یا خیر؟

ظرف چند سال گذشته نرخ سرمایه گذاری با شیب تندی کاهش یافته است که نبود امنیت در این حوزه عاملی تاثیرگذار است. هر چند نمی توان تحریم را تنها علت در عدم جذب سرمایه گذاری عنوان کرد اما شرکت های خارجی در دنیا به دلیل جریمه هایی که آمریکا برای آنها اعمال می کند از سرمایه گذاری در کشورمان استقبال نمی کنند و اگر کسی بخواهد در ایران سرمایه گذاری کند چگونه می تواند سرمایه خود را به کشور بیاورد در حالی که سیستم بانکی ما با سیستم بانکی دنیا هماهنگ نیست.

با دریافت وام و تسهیلات بانکی توسط شرکت های بزرگ در حال حاضر پولی در بانک ها وجود ندارد و وام هایی که بانکها داده اند قابل برگشت نیست، این در حالی است که در تمام کشورهای دنیا شرکت های بزرگ، تامین مالی خود را از بازار سرمایه فراهم می کنند و تسهیلات بانکی معمولاً برای شرکت های کوچک و متوسط است. مساله تحریم یک مساله خارجی است که در دو سال گذشته تشدید یافته است. اصل مطلب را باید در تحریم های داخلی جست و جو کرد، متأسفانه ما نتوانسته ایم از پتانسیل ها و ظرفیت های موجود در کشور همچون منابع طبیعی (معادن، دسترسی به آب های آزاد و...) و نیروی انسانی، جوان و تحصیل کرده آنطور که باید و شاید در جذب سرمایه گذاری استفاده کنیم.

بسترهای مناسب برای سرمایه گذاری در کشور وجود ندارد این در حالی است که در هر کشوری باید نقطه افزایش سرمایه گذاری فراهم و شناخته شده باشد، تورم بالا، نرخ ارز نامشخص و جهش های ناگهانی ارز، امکان بهره گیری از ظرفیت های داخلی کشور را با مشکل روبه رو می کند.

وجود مشکلات حمایتی، خلاء قوانین، زیرساخت های نامناسب، عدم شفافیت و اطلاع رسانی و فساد از عواملی است که منجر

/ علیرضا کلاهی / نایب رییس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی تهران

بخش خصوصی واقعی؛ اصلی ترین قربانی اقتصاد ناکارآمد

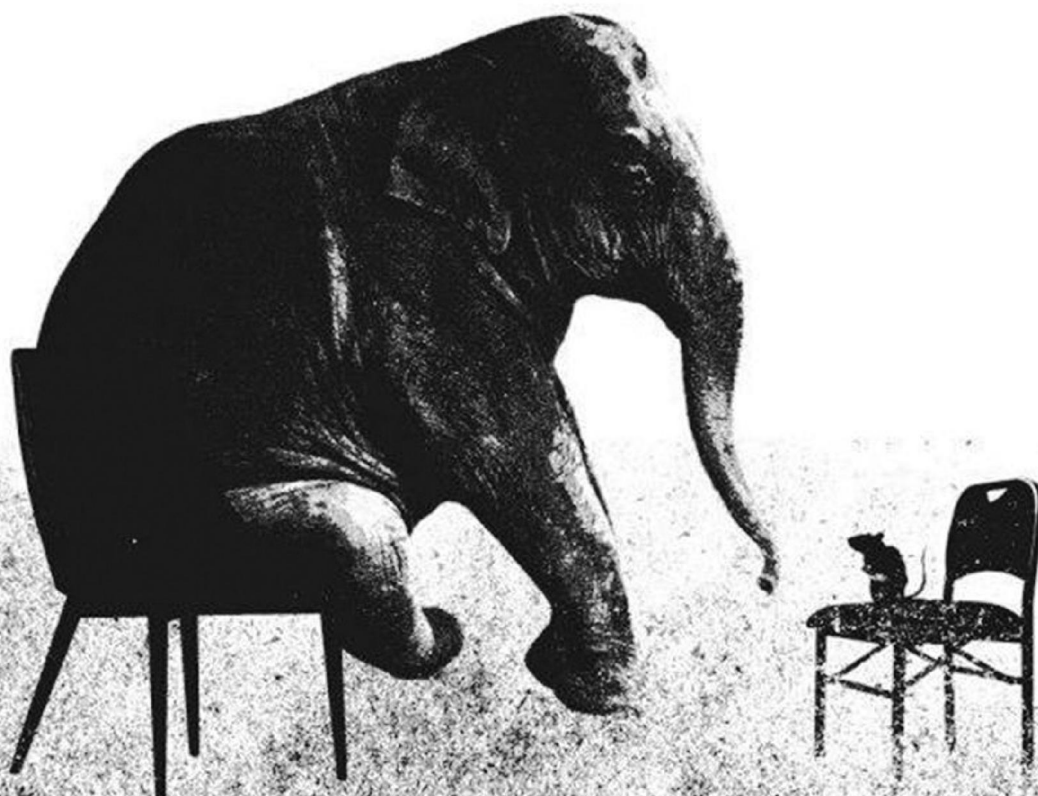
اقتصاد ایران عارضه های بسیاری دارد که دولتی بودن، یکی از مهمترین آنهاست. اینکه ساختار دولتی اقتصاد ایران، تا چه حد بر کندی روند توسعه و ناپایداری رشد آن در مقاطع مختلف اثرگذار بوده، قطعاً موضوع قابل بحثی است اما در نهایت باید پذیرفت که حاکمیت نگاه سوسیالیستی-کمونیستی در اواخر دهه پنجاه که در اوایل انقلاب به مصادره و ملی سازی بسیاری از صنایع پیشرو کشور منجر شد، ابتدای راهی بود که در نهایت به گرفتاری و بلاتکلیفی اقتصاد ایران در برزخ دولتی، خصوصی یا خصولتی بودن منجر شد.

در طول تمام سال های گذشته عمده عوامل اقتصادی، علیرغم برنامه های پرطمطراق برای حمایت از این بخش و واگذاری اقتصاد به فعالان واقعی کسب و کار، همواره بر علیه آنها تدوین و پیاده سازی شده است. نظام بانکی که در سونامی دولتی سازی اقتصاد کشور، در اختیار دولت قرار گرفته بودند، پس از مدتی به مهمترین دغدغه و چالش فعالان بخش خصوصی تبدیل شدند.

به این ترتیب نرخ بالای بهره بانکی و به بیان ساده تر نرخ بالای تامین منابع مالی، به اولین بن بست برای توسعه فعالیت های بخش خصوصی بدل شد. بعدها با ابلاغ اصل ۴۴ قانون اساسی از سوی مقام معظم رهبری، اگرچه واگذاری شرکت های دولتی به عنوان یک راهبرد اساسی در دستور کار همه نهادها قرار گرفت؛ اما آنچه که مورد انتظار بود، هرگز تحقق نیافت.

یکی از مهمترین دلایل شکست نسبی خصوصی سازی در ایران، نحیف بودن بخش خصوصی بود که تضعیف آن از اواخر دهه پنجاه با اتکا به دیدگاه های ضد سرمایه داری آغاز شده و در نهایت با سلطه دولت به بسیاری از شرکت های سودآور و موثر و حتی سیستم بانکی گسترشی قارچ گونه داشت.

به این ترتیب بخش خصوصی واقعی در عمده موارد توان و پتانسیل لازم برای خرید شرکت های واگذار شده از سوی دولت را نداشت. به علاوه دولت هم علیرغم اینکه در دوره هایی به ویژه دولت های نهم و دهم از منابع

۳۲

پرونده

هیچ فعال اقتصادی عاقلی حاضر نیست به فعالیت صنعتی واقعی ورود کند، چرا که نرخ بازدهی آن نسبت به عوامل اقتصادی نظیر تورم، هزینه تامین مواد اولیه و نرخ تسهیلات بانکی آنقدر پایین است که عملاً هیچ مزیتی باقی نمی‌گذارد

مالی سرشار حاصل از فروش نفت برخوردار بود، اما به جای اهلیت خریدار، قیمت و گاه‌ا ارتباطات را پایه واگذاری‌ها قرار داد و البته در برخی موارد با منطق رد دیون، پروسه خصوصی‌سازی را به شکل جدی خدشه‌دار کرد.

در ابعاد بسیار محدود بررسی نحوه واگذاری برخی از نیروگاه‌ها به نهادهای غیردولتی در ازای بدهی دولت به آنها و یا خصوصی‌سازی شرکتی مانند کنترسازای ایران که زمانی بزرگ‌ترین شرکت سازنده کنتر در خاورمیانه بود، نشان می‌دهد که معیارهای نادرست در واگذاری‌ها، تا چه حد مخرب بوده است. در حقیقت مهمترین عامل در ایجاد بخشی که به دلیل واگذاری به نهادهای عمومی، اساساً ماهیتی نامعلوم پیدا کرده و غالباً نتوانسته به بخشی موفق و اثرگذار در سیستم اقتصادی کشور بدل شوند همین رویکرد نادرست دولت در خصوصی‌سازی بوده است.

نکته دیگری که نباید آن را نادیده انگاشت این است که توسعه بخش خصوصی واقعی، تنها در یک ساختار بدون رانت و شفاف امکان‌پذیر است. اما در ایران همواره به دلیل نبود ساز و کار مناسب در بازار سرمایه و همچنین چالش‌های جدی در تامین مواد اولیه، توسعه بخش خصوصی در مسیری ناهموار و حتی صعب‌العبور ادامه یافته است.

به علاوه نبود شرکت‌های سرمایه‌گذاری حرفه‌ای و سالم در کنار نبود نظارت‌های لازم بر عملکرد نظام بانکی و نیز سازمان بورس و اوراق بهادار، عملاً شکل‌گیری بازارهای مالی را هم به بن‌بست رسانده و همین امر سبب شده تا بخش خصوصی ابزار و روش قابل‌اتکایی برای جذب سرمایه و افزایش منابع مالی و در نهایت رشد و توسعه پایدار نداشته باشد. به همین دلیل صاحبان کسب و کار به عنوان بازیگران واقعی اقتصاد آزاد، نتوانستند با خرید شرکت‌های واگذار شده، حوزه فعالیت خود را گسترش داده و بر نفوذ بخش خصوصی در کشور بیفزایند.

در این میان بزرگترین خریداران شرکت‌ها، یعنی نهادهای غیردولتی که بخشی از اقتصاد کشور را در اختیار دارند هم به دلیل عدم بلوغ بازارهای مالی و نبود راهکارهای مناسب، نتوانستند سرمایه خود را از طریق بورس و یا همکاری با صندوق‌های سرمایه‌گذاری تبدیل به درآمد کرده و منابع مالی که باید به مأموریتشان - عمدتاً حمایت از اقشار مختلف - تخصیص می‌یافت، گسترش دهد.

به این ترتیب این نهادها به عرصه بنگاه‌داری روی آوردند و عدم تخصص آنها در این امر به ایجاد نوعی مدیریت سیاست‌زده و رانتی در این شرکت‌ها منجر شد. تحت چنین شکل مدیریتی، بازده شرکت‌های واگذار شده کاهش یافت و در نهایت آنها را به شرکت‌هایی زیان‌ده بدل کرد.

تضعیف مستمر فعالیت‌های مولد و صنعتی در کشور در ساختاری ناکارآمد، بی ثبات و پرریسک در کنار بالا بودن نرخ تامین مالی تنها صنایع رانتی و وابسته به مواد اولیه را حائز توجیه اقتصادی کرده است. صنایعی نظیر پتروشیمی، فولاد، مس و آلومینیوم از انواع یارانه‌های انرژی، آب و منابع طبیعی بهره می‌گیرند، با هزینه‌های ریالی تولید می‌کنند و بر مبنای قیمت جهانی می‌فروشند، پس قطعاً مزیت اقتصادی و رقابتی دارند.

مجموع این عوامل، کار را به جایی رسانده که هیچ فعال اقتصادی عاقلی حاضر نیست به فعالیت صنعتی واقعی ورود کند، چرا که نرخ بازدهی آن نسبت به عوامل اقتصادی نظیر تورم، هزینه تامین مواد اولیه و نرخ تسهیلات بانکی آنقدر پایین است که عملاً هیچ مزیتی باقی نمی‌گذارد.

ورود بخش خصوصی به بورس با هدف افزایش میزان سرمایه هم دقیقاً به خاطر ارتباط قیمت‌گذاری شرکت‌ها با نرخ بهره بانکی و بازده پایین فعالیت‌های اقتصادی مولد در مقایسه با بسیاری از سفته بازی‌های رایج در اقتصاد کشورمان عملاً توجیه اقتصادی ندارد. این در حالیست که در کشورهای توسعه‌یافته یکی از راه‌های تامین سرمایه برای توسعه شرکت‌ها این است که پس از ایجاد کسب و کار و دستیابی به رشد اولیه، برای ادامه کار به شرکت‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر رجوع می‌کنند و از طریق جذب سرمایه از این شرکت‌ها، هزینه مورد نیاز برای توسعه خود را فراهم می‌کنند و سپس در مراحل بعدی رشد حتی قبل از رسیدن به سوددهی با عرضه عمومی سهام مسیر خود را ادامه می‌دهند. به عنوان مثال شرکت اوبر، بزرگترین تامین کننده خدمات تاکسیرانی جهان، پس از ۱۰ سال فعالیت با ارزش ۵۰ میلیارد دلار وارد بورس شد و توانست با جذب رقمی بالغ بر ۱۰ میلیارد دلار سرمایه، فاز بعدی توسعه خود را برنامه‌ریزی کند.

در ایران اما پیاده سازی این روند به دلیل ساختار بورس، رانت‌های اطلاعاتی و همچنین سودهای بانکی که عملاً فعالیت‌های صنعتی را فاقد مزیت اقتصادی کرده اند، امکان پذیر نیست.

امروز قطعاً نمی‌توان این مساله را انکار کرد که اقتصاد ایران بدل به کلاف سردرگمی شده که مهمترین خروجی‌های آن بازده پایین عوامل اقتصادی از جمله سرمایه و نیروی انسانی است. با اتکا به همین خروجی‌های ناکارآمد، ایران علیرغم تملک بر ۳۵ تریلیون دلار منابع نفت و گاز، افزون بر ۳۰ تریلیون دلار منابع معدنی و جمعیت جوان تحصیل کرده، در دستیابی به رشد اقتصادی بالا موفق نبوده و سال‌هاست گرفتار سیکل‌های متناوب رکود تورمی و رشد اقتصادی پایین است.

این اقتصاد فرسوده با بهره وری پایین و رشد‌های مقطعی ناپایدار برای توسعه نیازمند سیاست‌هایی است که زمینه را برای حضور، فعالیت و توسعه بخش خصوصی واقعی فراهم کرده و البته لازمه این توسعه نظارت مستمر، دقیق و غیررانتی دولت است. ■

بیشتر فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی کشور از اعمال تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه ایران متأثر شدند و آسیب دیدند. صنعت برق نیز به عنوان زیرساختی‌ترین صنعت کشور از تبعات تحریم در امان نبوده است. یکی از آثار تحریم‌ها در حوزه سرمایه‌گذاری نمود پیدا کرد به طوری که کشورهای دیگر امکان واگذاری سرمایه‌گذاری در ایران را به خاطر مشکلات بانکی از دست دادند در حالی که این صنعت برای قدرت گرفتن نیاز به سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی دارد. برای بررسی مسائل مربوط به سرمایه‌گذاری در صنعت برق و راه‌های تأمین مالی در شرایط بی‌ثبات اقتصاد امروز، با «حمیدرضا صالحی» عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران گفتگو کرده‌ایم. مشروح گفتگو به شرح زیر است:

/ گفت‌وگو با حمیدرضا صالحی / عضو هیات مدیره سندیکا و رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران

برق؛ واجب‌تر از نان

شما به عنوان یکی از فعالان بخش خصوصی صنعت برق که هر روز با مسائل این صنعت درگیر هستید، وضعیت صنعت برق را در شرایط تحریمی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

صنعت برق صنعتی زیرساختی است، برق علاوه بر داشتن نقشی پررنگ در زندگی مردم، در همه صنایع کشور نیز حائز اهمیت بالاست و به تعبیری دیگر برق در زندگی امروز حتی از نان و گندم هم مهم‌تر شده است. فعالیت و توسعه همه صنایع اعم از صنعت پتروشیمی، سیمان، فولاد، راه آهن و ... به این صنعت وابسته است و بدون برق تقریباً انجام هیچ کاری امکانپذیر نیست. دسترسی به برق به قدری اهمیت دارد که یکی از ده شاخص بین‌المللی رتبه‌بندی فضای کسب و کار است.

قبل از انقلاب اسلامی صنعت برق ما برای تهیه یک پست برق هم به خارج وابسته بود و در واقع صنعت برقی به نام ایران وجود نداشت. در دهه‌های بعد از انقلاب اسلامی و خروج خارجی‌ها از کشور، بخش خصوصی که کمابیش در این صنعت فعالیت می‌کرد، حمایت شد و در مناقصات شرکت داده شد. با گذشت زمان و حرکت رو به پیشرفت بخش خصوصی ما دارای سازندگان، پیمانکاران و مشاوران خوبی در این حوزه شدیم به طوری که امروز با قطعیت و به طور محکم اعلام می‌کنیم که در تولید، توزیع و انتقال برق خودکفا شده‌ایم

و صنعت برق داریم، صنعت برقی که حتی در شرایط تحریم‌ها و سختی روی پای خود ایستاده است. البته این به این معنا نیست که می‌توان در حالت انزو ادامه داد و ارتباطی با دنیا نداشت بلکه این صنعت به سبب هایتک بودن برای سرمایه‌گذاری، بروز شدن و درآمدزایی و ارزآوری، نیازمند داشتن رابطه با دنیاست. در دهه‌های بعد از انقلاب، با بکارگیری استراتژی‌های درست در صنعت برق و حمایت دولتمردان، تولید برق جایگزین واردات شد. اگر حمایت دولتمردان در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ نبود ما صاحب صنعت نمی‌شدیم. این صنعت باعث رشد ما در صنایع دیگر نیز شده است. ایران یکی از قدرت‌های تولید برق منطقه است، صنعت برق ایران امروز ظرفیت تولید ۸۰ هزار مگاوات برق را دارد که این میزان به نسبت جمعیت ۸۰ میلیونی کشور، شاخص خوبی است. در مقایسه با کشوری مثل پاکستان با ۲۰۰ میلیون نفر جمعیت که تنها ۳۳ هزار مگاوات ظرفیت نیروگاهی نصب شده دارد، ظرفیت نیروگاه‌های نصب شده ایران از جمعیت بیشتر است و این نشان‌دهنده جایگاه برتر ما در این صنعت است که باید قدر آن را بدانیم و برای اصلاح سازوکار اقتصادی آن که ایجاد مشکل کرده است، تلاش کنیم. سازوکار صنعت برق طوری نیست که بتواند در شرایط پیش رو دوام بیاورد. شاید زمانی می‌شد

با اتکا به دلارهای نفتی، سازوکار اقتصاد یارانه‌ای را در صنعت برق پیش برد اما این سیستم دیگر جوابگو نیست و ما نیاز به نهاد رگولاتوری در صنعت برق داریم تا با اقتصاد آزاد حرکت کرده و در شرایط رقابت‌پذیری و شفافیت عرضه و تقاضا به قیمت واقعی خود برسد. این درست نیست که ما از بخش خصوصی بخواهیم در صنعت برق سرمایه‌گذاری کند اما در قیمت‌گذاری آن نقش نداشته باشد. در واقع وجود چنین نهادی برای تولیدکنندگان تجهیزات و خدمات این صنعت که عمدتاً خصوصی بوده و با چالش‌های جدی و مخربی در حوزه تامین مواد اولیه مواجهند، به این دلیل از اهمیت و ضرورت حیاتی برخوردار است که می‌تواند متضمن حفظ قدرت رقابت‌پذیری آن‌ها در بازارهای داخلی و منطقه‌ای باشد.

صنعت برق در جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی با چه محدودیت‌هایی مواجه است؟ تحریم‌ها چه تأثیری بر روند سرمایه‌گذاری در این صنعت داشته است؟

کشور ما امروز از لحاظ سرمایه‌گذاری در شرایط مطلوبی نیست، در چند سال اخیر نیز صنعت برق یکی از طلبکاران بزرگ بوده است، البته امروز هم طلبکار است، علت این امر عدم تطابق دخل و خرج این صنعت است. امروز صنعت برق بین اقتصاد یارانه‌ای و اقتصاد آزاد، دوران برزخ را طی می‌کند. در این دوران هم بخش خصوصی کمک یار دولت بود و زمانی که دولت امکان جذب منابع نداشت و بانک‌ها برای وزارت نیرو ال سی باز نمی‌کردند، این بخش خصوصی بود که با تزریق منبع و دریافت تسهیلات از بانک‌ها پروژه‌ها را راه انداخت و اجرایی شدن پروژه‌ها ماحصل حضور بخش خصوصی بود، در واقع عملاً بخش خصوصی بود که دولت را فاینانس می‌کرد. امروز بخش خصوصی به بانک‌ها بدهکار است اما دولت در بازپرداخت پول به این بخش، تورم و شرایط کشور را در نظر نگرفته و به مبلغی که بخش خصوصی در آن سال‌ها فاینانس اجرایی پروژه‌ها را تامین کرده، پرداخت انجام می‌دهد لذا خسارت دیرکرد فعالان این بخش باید از کانال اتاق بازرگانی مطالبه و پیگیری شود.

بخش خصوصی خود را فدای صنعت برق کرد اما خود لاغر و رنجور شد لذا دولت و وزارت نیرو باید ایشار بخش خصوصی و اعضای سندیکای صنعت برق را جبران کنند و با لحاظ اعتبار لازم برای بازپرداخت دیرکرد در بودجه، بخش خصوصی را تنومند و قدرتمند سازند تا بتواند روی پای خود بایستد چرا که ما در آینده صنعت برق به بخش خصوصی نیاز داریم. دولت‌ها مسئول تصدی‌گری نیستند بلکه هدایت و بسترسازی را به عهده دارند لذا صنعت برق در

ایران نیز روزی کاملاً خصوصی خواهد شد و در آن روز ما به بخش خصوصی نیاز جدی داریم. در دولت‌های جدید و با کاهش درآمدهای نفتی و توفیق اجباری که فراهم شده است، حتماً نقش این بخش بیشتر و پررنگ‌تر خواهد بود. فضای کنونی کشور و تشدید تحریم‌ها موجب شده سرمایه‌گذاری در کشور منفی باشد که این تنزل در حوزه انرژی نیز خود را نشان داده است. جز ساختار نامناسب اقتصاد برق که خود چالش بزرگی برای سرمایه‌گذاری در این صنعت به شمار می‌رود، تحریم‌ها هم برای این موضوع سایه افکنده است لذا باید از این دو چالش عبور کنیم. اصلاح ساختار برق و ایجاد نهاد رگولاتوری دواهکار اصلی است که باید درباره آنها اقدام جدی صورت بگیرد. وزیر نیرو در ابتدای کار به مجلس قول دادند که در زمینه تشکیل نهاد رگولاتوری اقدام کنند ولی هنوز حرکتی در این مسیر ندیده‌ایم. آقای اردکانیان باید پر قدرت به این وعده خود عمل کنند. اگر این نهاد ایجاد شود به سمت آزادسازی اقتصاد برق حرکت خواهیم کرد و این ما را به آینده صنعت برق امیدوار خواهد کرد.

ایران به دلیل ظرفیت بزرگ تولید شده برق، برق و گاز ارزان و نیاز کشورهای همسایه به برق ایران، قابلیت بالایی برای تبدیل شدن به هاب انرژی منطقه دارد. این قابلیت در شرایط تحریم هم قابل پیگیری است و منتفی نشده است. هر چند روابط بانکی ما قطع بوده و به شکل مویرگی و محدود در حال انجام است، باید بدانیم که پروژه‌های انرژی «Bankable» هستند و باید روی آنها حساب کرد.

اگر بخواهیم به همین منوال جلورفته و حرکتی برای اصلاح این صنعت انجام ندهیم، مشکلی از این صنعت حل نخواهد شد. اینکه فقط به فکر مصرف برق باشیم، رویکرد درستی نیست. امروز میزان هزینه پرداخت شده از سوی خانوارها برای برق مصرفی، اندازه پول پفک هم نیست. متأسفانه نگاه به برق همیشه خدمات بوده نه کالا، در حالی که برق کالا است و قیمت آن باید توسط نهاد رگولاتوری و میزان عرضه و تقاضا تعیین شود نه توسط دولت. با انجام اصلاحات است که می‌توان دارایی و سرمایه‌های صنعت برق را حفظ کرد. عدد بزرگی از دارایی‌های کشور دست این صنعت است که می‌تواند صادرات بیشتر داشته باشد و به اشتغال زایی کمک کند اما متأسفانه سازوکارهای نامناسب باعث شده از پتانسیل‌های بالقوه این صنعت جا بمانیم و درست استفاده نکنیم. قیمت واقعی برق و عدم گنجاندن آن در لایحه بودجه یکی از چالش‌های اصلی صنعت برق است، براساس قانون دولت مکلف بوده که مابه‌التفاوت قیمت تمام شده برق و قیمت تکلیفی را در بودجه درج کند، با این کار گام بزرگی در آزادسازی اقتصاد انرژی

امروز میزان هزینه پرداخت شده از سوی خانوارها برای برق مصرفی، اندازه پول پفک هم نیست. متأسفانه نگاه به برق همیشه خدمات بوده نه کالا، در حالی که برق کالا است و قیمت آن باید توسط نهاد رگولاتوری و میزان عرضه و تقاضا تعیین شود نه توسط دولت

صادرات برق فرصت خوبی برای صنعت برق است چرا که همسایگان به برق نیاز دارند، ولی دولت این فرصت را به یک انحصار تبدیل کرده و استفاده خوبی از آن نمی برد

انجام می شد، اما متأسفانه وزارت نیرو و سازمان برنامه در این مورد جدی نبوده اند. راهکار حل این چالش ایجاد نهاد رگولاتوری است که تجربه موفق این موضوع را در مخابرات شاهد هستیم.

به نظر شما تمرکز بر صادرات برق تا چه حد می تواند به افزایش منابع صنعت برق کمک کند؟ وضعیت صادرات برق در ایران چگونه است؟

صادرات برق فرصت خوبی برای صنعت برق است چرا که همسایگان به برق ما نیاز دارند، ولی دولت این فرصت را به یک انحصار تبدیل کرده و استفاده خوبی از آن نمی برد. درآمد وزارت نیرو و دولت از این مسیر، به اندازه درآمدی نیست که بخش خصوصی می تواند از آن بدست بیاورد. به نظر من ما حتی می توانیم به اروپا هم صادرات داشته باشیم. تمامی پروژه های انرژی توجیه اقتصادی دارند، مهم این است که این پروژه دست چه کسی باشد و چه کسی می تواند این کار را درست انجام دهد؟ بخش خصوصی چندین بار این موضوع را مطرح کرده و به دنبال تبدیل ایران به هاب انرژی منطقه است. خواسته ما این است که وزارت نیرو این موضوع را به صورت پایلوت در اختیار بخش خصوصی بگذارد، البته لازم نیست خرید و فروش کامل برق در اختیار بخش خصوصی باشد بلکه می توان در ابتدا با ایجاد کارگزاری این کار را انجام داد. این امر باید طوری اتفاق بیفتد که رقابت مخرب ایجاد نکند و صدای واحدی از آن به گوش برسد. درآمد حاصل از صادرات برق می تواند در زمینه توسعه این صنعت و یا واردات تجهیزات به جای پول برق، استفاده شود.

در کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی تهران چه اقداماتی برای حل مشکلات صنعت برق کشور انجام شده است؟ شما به عنوان نایب رئیس این کمیسیون که از فعالان صنعت برق کشور هستید، فعالیت های اتاق را چطور ارزیابی می کنید؟

کمیسیون انرژی اتاق تهران نیز در جایگاه خود مسائل مهم همه صنایع به خصوص صنعت برق را پیگیری و برای انعکاس آن به دستگاه های ذیربط تمام تلاش خود را به کار گرفته است. اخیراً نیز جلسه ای با موضوع بررسی چالش های ساخت داخل تجهیزات صنعت نفت و صنعت برق در این کمیسیون برگزار شد. در این جلسه که با حضور اعضای کمیسیون انرژی اتاق و نمایندگان وزارت صمت و وزارت نفت و تشکل های مرتبط برگزار شد، نمایندگان سندیکا اهم چالش های واحدهای تولیدی صنعت برق و راهکارهای پیشنهادی را که با

کمک کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا تهیه شده بود، ارائه کردند.

چالش های تامین مواد اولیه، ثبت سفارش و تخصیص ارز، نقل و انتقال ارز، مشکلات اعتبار اسنادی ریفایننس و یوزانس، اجرایی نشدن اعتبارات اسنادی ریالی، متناسب نبودن تعرفه های گمرکی، واردات کالای دارای مشابه ساخت داخل، ممنوعیت واردات برخی مواد اولیه واحدهای تولیدی، غیر واقعی بودن قیمت پایه صادراتی برخی تجهیزات صنعت برق، عدم امکان دریافت گواهی نامه های تست تجهیزات به علت تحریم، عدم همکاری صندوق ها با تهاثر مطالبات شرکت ها، توجیه ناپذیر بودن سقف تسهیلات سرمایه در گردش، مطالبات معوق از کارفرمایان دولتی و موضوع بیمه و مالیات، اصلی ترین چالش هایی بودند که توسط نایب رئیس و دبیر سندیکا مطرح شد. از اینرو مقرر شد که این موضوعات از سوی اتاق بازرگانی تهران به دولت منعکس شود و به همت اتاق تهران و با محوریت سندیکای صنعت برق، همایشی تحت عنوان ساخت داخل تجهیزات صنعت برق برگزار شود.

به نظر شما استخراج ارزهای دیجیتال که ارتباط مستقیمی با مصرف برق دارد، چه فرصت هایی برای صنعت برق ایجاد خواهد کرد؟

مسئله ارزهای دیجیتال و بیت کوین حرفه و بیزینس جدیدی است که برای استفاده درست از آن باید سازوکار مشخصی تعریف کرد. هیات وزیران در جلسات اخیر خود با استخراج ارزهای دیجیتال به عنوان یک فعالیت صنعتی و با اخذ مجوز از وزارت صنعت، معدن و تجارت موافقت کرده است. به موجب این تصمیم، استفاده از ارزهای دیجیتال صرفاً با قبول مسئولیت ریسک از سوی متعاملان بوده و مشمول حمایت و ضمانت دولت و سیستم بانکی نمی شود و بهره گیری از آن در مبادلات داخل کشور نیز مجاز نیست. افزون بر این، فعالیت مورد اشاره همچون سایر فعالیت های صنعتی، مشمول مالیات خواهد بود و مشمول معافیت از مالیات، منوط به صدور ارز دیجیتال و بازگرداندن ارز حاصله به چرخه اقتصادی کشور است.

با این مصوبه و با هدف گذاری درست می توان از این حرفه جدید منابع درآمدی خوبی ساخت. برای برق مصرفی ماینرها نیز نرخ صادراتی ۷ سنت تعیین شده است که باید به ریال پرداخت شود. کشور چین هدف گذاری خود را از این بازار ۲ درصد تعیین کرده است، ما نیز باید با تکیه بر سازوکارها و ظرفیت های موجود، هدف و سهم خود را از این بازار مشخص کنیم. ■

/ گفت وگو با علیرضا وفایی / عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران

امنیت؛ آهن ربای جذب سرمایه‌گذاری در صنعت برق

در روزگار نه چندان مطلوب اقتصادی امروز، سیاست‌های پولی و ارزی و تحریم‌های اعمال شده علیه کشورمان، بخش‌های فعال در حوزه‌های اقتصادی و صنعتی را دچار مشکل کرده است به طوری که سرمایه‌گذاری در صنعت کشور هم از بُعد داخلی و هم از بُعد خارجی ریسک به شمار می‌رود و آینده‌ای مبهم دارد. در این میان، سرمایه‌گذاری در صنعت برق به عنوان زیرساختی‌ترین صنعت که با زندگی مردم و حیات تمامی صنایع در هم تنیده و زندگی بدون آن قابل تصور نیست، از اهمیت زیادی برخوردار است و برای جذب سرمایه‌گذاری در این حوزه باید تدابیر ویژه‌ای اندیشیده شود. تدابیری که با توجه به ضرورت کاهش اتکا به درآمدهای نفتی، باید در اولویت قرار بگیرد. برای بررسی وضعیت سرمایه‌گذاری در صنعت برق و موانع این امر با «علیرضا وفایی» عضو هیات مدیره و رئیس کمیته تامین مالی سندیکای صنعت برق ایران به گفتگو نشستیم. مشروح گفتگو به شرح زیر است:

نمی‌توانند مسیر را طی کرده و به مرحله اجرایی برسند. مصداق این امر بی نتیجه ماندن رایزنی دو ساله شرکت تولیدی رعد برای امضای تفاهمنامه همکاری با شرکت زیمنس است. اگر این شرکت احساس امنیت و ثبات کرده و در صنعت برق سرمایه‌گذاری می‌کرد، می‌توانست با احتساب تعداد زیادی اشتغال، صادرات قابل ملاحظه‌ای هم ایجاد کند. از طرف دیگر در بُعد داخلی باید به نقش قوانین و مقررات تسهیل‌کننده هم توجه داشته باشیم.

فرصت‌ها و مزیت‌های سرمایه‌گذاری خوبی ایجاد کرده است که در صورت تامین امنیت اقتصادی، می‌توان از تمامی این ظرفیت‌ها بهره برد. قطعاً صنعت برق، برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی زمینه‌های لازم را دارد اما متأسفانه مشکلات بانکی ناشی از تحریم‌ها کار را سخت و در برخی موارد غیرممکن ساخته است به طوری که کشورهای اروپایی هم آمادگی خود را برای سرمایه‌گذاری در صنعت برق اعلام کرده‌اند اما به دلیل مشکلات بانکی،

با توجه به بی‌ثباتی قیمت‌ها، نرخ ارز، تورم و مشکلات ناشی از تحریم‌ها، آیا فرصتی برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی در صنعت کشور به خصوص در حوزه برق وجود دارد؟

اولین مقوله لازم در مسیر سرمایه‌گذاری داشتن امنیت است، امنیتی که سرمایه‌گذار با تکیه بر آن آسوده خاطر آغاز به سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی خواهد کرد. نیروی کار مناسب و انرژی ارزان ایران و جایگاه منطقه‌ای این کشور،

ایران یک منبع غنی از انرژی است که باید با مدیریت درست در صنعت به کار گرفته شود و بخش یارانه را از صنعت برق جدا کرده و دولت پرداخت یارانه را به شکل مقتضی به اقشار ضعیف جامعه پرداخت نماید

این قوانین و مقررات باید به طوری تدوین شوند که فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران برای حضور در این بخش انگیزه کافی داشته باشند. متأسفانه در شرایط موجود به رغم اینکه بخش خصوصی نقشی انکارناپذیر در تولید برق و تجهیزات آن دارد، در تصمیم‌گیری‌ها و تهیه و تدوین قوانین و مقررات، کمترین نقش را دارد و غالباً از همفکری تشکلهای صنعتی و اقتصادی فعال در صنعت برق بهره لازم گرفته نمی‌شود.

با توجه به اینکه توان بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری به تحلیل رفته، چگونه می‌توان در شرایط تحریم سرمایه‌های سرگردان را به سمت تولید هدایت کرد؟ تحریم‌ها در دو حوزه تامین مواد اولیه و روابط بانکی مشکلات بیشتری ایجاد کرده‌اند به طوری که امروز هیچ شخص حقوقی یا حقیقی ایرانی نمی‌تواند حساب بانکی در سایر کشورها داشته باشد. با همه این تفاسیر بنده سیاست‌های بانکی و ارزی رئیس بانک مرکزی را قبول دارم و اگر با اعمال این سیاست‌ها ارزش تک نرخی شود، وضعیت بهتر خواهد شد. البته باید توجه داشته باشم که با افزایش نرخ ارز صادرات قوت بیشتری گرفته و افزایش صادرات ارز آوری بیشتری داشته است که می‌توان در حوزه صادرات برق سیاست‌هایی درست به کار گرفت و بهترین بهره را برد. امروز صادرات برق در انحصار دولت بوده و بخش خصوصی اختیاری در این حوزه ندارد و برق تولیدی توسط این بخش از طریق دولت صادر می‌شود که اگر این انحصار از بین برود، اتفاقات خوبی برای بخش خصوصی صنعت برق و رونق سرمایه‌گذاری در این صنعت خواهد افتاد.

بخش خصوصی صنعت برق ایران قادر است در بیش از ۹۰ درصد زمینه‌ها با شرکت‌های خارجی رقابت کند. چرا که ما قابلیت‌های قابل توجهی در این صنعت داریم و همین قابلیت‌ها

صنعت برق کشور را در طول سال‌های تحریم و رکود و علیرغم بحران نقدینگی، سرپا نگه داشته است. سازندگان، تولیدکنندگان و پیمانکاران صنعت برق هر چند با سختی‌های فراوان، خود را با شرایط پساتحریم وفق دادند و توانستند ثابت کنند، پتانسیل و توانمندی‌های بسیاری در این صنعت دارند.

امروز سرمایه‌های سرگردانی که در کشور وجود دارد به سمت طلا، ارز، مسکن و ... روانه شده است، این سرمایه‌ها می‌تواند با اتخاذ سیاست‌های درست و ایجاد حس امنیت و ثبات به سمت تولید حرکت کند. براین اساس اصلاح سیاست‌های بانکی تأثیرگذاری بالایی در هدایت سرمایه‌های سرگردان به سمت رونق تولید و توسعه صنعت دارد. سود سپرده‌های بانکی باید طوری محاسبه شود که مردم به جای سپرده‌گذاری در بانک‌ها، به سمت تولید سوق پیدا کنند و از سود حاصل از آن اطمینان داشته باشند، پس باید تأکید کنم که امنیت نقشی فوق‌العاده در جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی دارد.

در شرایطی که کمبود نقدینگی بنیان‌های اقتصاد کشور را متزلزل کرده است، از دیدگاه شما در شرایط تحریم دولت چه راهکارهایی برای تامین نقدینگی کشور پیش رو دارد؟

اصلاح ساختار اقتصادی صنعت برق یکی از مهمترین اقداماتی است که دولت باید آن را در اولویت رسیدگی قرار دهد چرا که این ساختار معیوب مشکلات زیادی برای صنعت برق به بار آورده است و تا اصلاح شود این روند معیوب تداوم خواهد داشت. عدم توازن مالی بین قیمت تمام شده و قیمت تکلیفی ضعف ساختار اقتصادی این صنعت است. مطمئناً ادامه روند جاری قیمت‌گذاری برق امکان‌پذیر نخواهد بود و آثار اقتصادی بسیار نامطلوبی، همچون استفاده غیربهره‌مند از برق در کلیه بخش‌های مصرف و در نتیجه اتلاف سرمایه ملی دارد. به رغم تکلیف مقرر در بند «ج» ماده «۱» قانون هدفمندسازی یارانه‌ها مبنی بر افزایش تدریجی متوسط قیمت برق برای برابر کردن آن با قیمت تمام شده تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه، هنوز هم پس از گذشت حدود یک دهه از تصویب قانون مذکور، اختلاف زیادی بین این دو وجود دارد. قیمت برق باید به سمت واقعی شدن حرکت کند تا مشکلات این صنعت را حل و با ارائه الگوی درست، از این انرژی استفاده گردد.

لذا اصلاح نظام قیمت‌گذاری برق، فراهم‌سازی

زیرساخت‌ها به منظور جذب سرمایه‌گذاری در پروژه‌های توسعه‌ای صنعت برق، رویکرد تسهیل‌گرایانه و متناسب با فضای جنگ اقتصادی برای بخش خصوصی، اصلاح ساختار صنعت آب و برق متناسب با چشم‌انداز توسعه کشور و اجبارهای جهانی، پرداخت به موقع مطالبات شرکت‌های بخش خصوصی و ... از مهم‌ترین مواردی هستند که دولت در وضعیت فعلی باید به آنها توجه جدی داشته باشد.

آیا تحریم‌های گسترده علیرغم هزینه‌هایی که بر کشور تحمیل می‌کند می‌تواند بودجه کشور را به سمت قطع وابستگی از درآمدهای نفتی هدایت کند؟

همانطور که قبلاً نیز تأکید کردم، ایران با نیروی کار مناسب و انرژی ارزان بهترین جایگاه را برای سرمایه‌گذاری دارد به شرطی که تنش‌های موجود رفع و امنیت سرمایه‌گذاران را تامین کنیم. در مورد درآمدهای نفتی نیز به جای اینکه تلاش داشته باشیم اتکای خود به این درآمدها را کاهش دهیم، باید بتوانیم با برنامه‌ریزی درست از این درآمدها برای توسعه صنعت استفاده کرده و زمینه‌های وابستگی به آن را از بین ببریم. ایران یک منبع غنی از انرژی است که باید مدیریت درست در اقتصاد به کار گرفته شود و بخش یارانه را از صنعت برق جدا کرده و دولت پرداخت یارانه را به شکل مقتضی به اقشار ضعیف جامعه پرداخت نماید.

کمیته تامین مالی سندیکای صنعت برق ایران چه اقداماتی در زمینه جذب سرمایه‌ها و سرمایه‌گذاران در حوزه صنعت برق انجام داده است؟

در دوره پساتحریم شرکت‌های بخش خصوصی بخشی از تامین تجهیزات و اجرای پروژه‌های صنعت برق را عهده دار شدند لذا سندیکای صنعت برق ایران به عنوان نماینده بیش از ۵۵۰ شرکت فعال در صنعت برق، برنامه‌ریزی‌ها و هدفگذاری‌های دقیقی برای آماده‌سازی اعضای خود داشته است و مشکلات اعضا را از مجرای اتاق بازرگانی و مجلس شورای اسلامی پیگیری کرده است. کمیته تامین مالی نیز در دوران تحریم‌ها بنا به نامشخص بودن وضعیت فعالیت شرکت‌ها، فعالیت چندانی نداشته است اما این کمیته فعالیت خود را از سر خواهد گرفت و برای رفع مشکلات اعضا نهایت تلاش خود را خواهد کرد. ■

توسعه و سرمایه گذاری در بخش انرژی

منطقه نفت و گاز در ناحیه ای از شمال غربی کینانگا دانست که چهار مورد از این مناطق پنج‌گانه در راستای بازیابی هزینه‌ها بوده است. براساس اعلام مقام مذکور کشفیات جدید شامل ۵۴۲ میلیون بشکه نفت خام و ۵۵۵ میلیارد فوت مکعب گاز طبیعی است.

همچنین طبق داده های موسسه تنظیم صنایع بالادستی نفت و گاز، تا ماه نوامبر ۲۰۱۸ از ۲۸۹ فعالیت اکتشافی در این نواحی تعداد ۲۵۱ مورد به نتیجه رسیده و موفقیت آمیز بوده اند. به غیر از این پروژه ها در سال ۲۰۱۸ تعداد ۶ پروژه بالادستی مراحل تکمیل نهایی خود را گذرانده‌اند که میزان سرمایه گذاری در آن ها ۳۴۶ میلیون دلار بوده و ۳۴۰۰۰ بشکه نفت خام بر تولیدات اندونزی افزوده است.

بخش دیگری از منابع تامین انرژی اندونزی، انرژی های تجدیدپذیر است. این کشور برای دستیابی به این نوع انرژی ها و ساخت نیروگاه‌های برق تجدیدپذیر نیاز به سرمایه‌گذاری ۱۰۷ میلیارد دلاری دارد که با هدف تامین ۲۳ درصد تولید برق کشور از انرژی‌های پاک است. هرچند از نظر دولتمردان جذب چنین سرمایه کلانی بسیار سخت بوده و باید فضای جذاب و مناسبی در این خصوص ایجاد شود.

از حدود دو سال قبل دولت اندونزی عملیات اجرایی ساخت دو نیروگاه تولید برق از انرژی زمین گرمایی (Geothermal) را آغاز کرده است. این کشور به علت قرار گرفتن در مدار کمربند آتشفشانی در منطقه اقیانوس آرام و وجود مناطق آتشفشانی بسیار، در زمره بزرگ ترین کشورهای دارنده منابع زمین گرمایی در جهان است.

مصرف برق در اندونزی سالانه بیش از ۱۰ درصد افزایش می یابد و براین اساس هر سال نیاز به افزایش تولید ۶ گیگاوات ساعت برق است. بنابراین با توجه به کاهش منابع سوخت فسیلی توجه کشور به انرژی های تجدیدپذیر بیش از پیش شده است. ■

برگرفته از سایت معاونت دیپلماسی
اقتصادی وزارت امور خارجه

اقتصادی محلی و جهانی. کارشناسان متخصص معتقدند دولت موظف است سیاست های خود را به سرمایه گذاران به طور روشن و شفاف اعلام کند و تصمیم‌گیرندگان باید خود را به صاحبان صنایع و تجار نزدیک نموده و در اتخاذ تصمیمات با آن‌ها هماهنگ باشند. تغییر در تولید محصولات مشترک در بخش نفت و گاز، به منظور کاهش هزینه‌ها، یکی از دلایل کاهش سرمایه گذاری در این بخش در سال ۲۰۱۸ بوده است.

در همین مورد ارزیابی فعالان بازار کسب و کار حاکی از آن است که قبل از سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاران در خصوص میزان سود و تاثیر آن بر افزایش درآمدهای خود فکری کنند. با این حال از نظر کارشناسان، دولت قوانین را برای رونق سرمایه‌گذاری در بخش های بالادستی حوزه انرژی تسهیل کرده، گرچه هنوز قوانین دست و پاگیر که مانع جذب بیشتر سرمایه‌گذاری در بخش انرژی می شود، وجود دارد. براین اساس فعالان بازار تجاری همواره در حال مطالعه و برآورد هزینه‌ها، خصوصا برای فعالیت‌های اکتشافی هستند.

موسسه اصلاحات خدمات ضروری معتقد است که سرمایه گذاری کم، نتیجه تعلیق فعالیت تعدادی از نیروگاه های برق بوده است. همچنین براساس قانون شماره ۵۰/۲۰۱۷ وزارت انرژی و منابع معدنی در مورد استفاده از منابع انرژی های تجدیدپذیر با موانع قانونی مواجه است که در نتیجه آن بسیاری از طرح های تولید انرژی های تجدیدپذیر برای اجرایی شدن، غیرقابل پذیرش هستند.

سال ۲۰۱۸ برای کشور اندونزی در بخش نفت و گاز سال خوبی رقم خورد، براساس اخبار منتشره در این سال منابع جدیدی از نفت و گاز در مناطق مختلف کشور کشف شد و میزان افزایش ذخایر اندونزی به بیش از ۱۰۵٪ نسبت به سال ۲۰۱۷ رسید که ۵٪ بیشتر از هدف گذاری پیش بینی شده، بود.

در این خصوص مدیرکل انرژی و منابع معدنی وزارت نفت و گاز آقای Djoko Siswanto این دستاورد را حاصل تصویب برنامه توسعه برای ۵

اندونزی با توجه به پیشرفت ها و روند توسعه‌ای که در سال های اخیر در پیش گرفته نیازمند تامین انرژی مورد نیاز صنایع خود بوده که بخشی از این انرژی (نفت و گاز) وابسته به واردات است. این امر خود را در کسری تجاری اندونزی در سال ۲۰۱۸ به طور موثر نشان داده است، به طوری که میزان کسری به ۸ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار رسید. لذا در چنین وضعیتی توجه دولت به بخش انرژی متمرکز شده و در تلاش است با جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی ضمن حرکت به سمت افزایش تولید داخلی از سوی دیگر منابع تولید انرژی از جمله انرژی های تجدیدپذیر (باد، خورشیدی، زمین گرمایی و برق آبی) را افزایش دهد.

انرژی در اندونزی عامل بسیار مهمی در سرعت بخشیدن به رشد اقتصادی کشور است. به طوری که طی یک دهه گذشته خصوصا در زمان ریاست جمهوری «آقای جوکوی» توجه ویژه ای به توسعه منابع تامین انرژی شده و همواره در اولویت سیاست های راهبردی اقتصادی دولت بوده است. در همین رابطه هدف دولت برای سرمایه گذاری در این حوزه در سال ۲۰۱۸ برابر با ۵۰،۹ میلیارد دلار بود که از این مقدار ۳۷،۲ میلیارد دلار، یعنی ۸۶٪ آن محقق شد. ضمن این که از این رقم نیز به میزان ۳۲ میلیارد دلار جذب سرمایه گذاری بوده است.

البته برای بخش های مربوط به زغال سنگ و معدن رقم ۶،۲ میلیارد دلار در نظر گرفته شده بود که از آن فراتر رفت و به عدد ۶،۸ میلیارد دلار رسید. در سال ۲۰۱۸ بخش انرژی های تجدیدپذیر، برق، نفت و گاز به ترتیب با ۴۰۰ میلیون، ۹۰۰ میلیون و ۴،۵ میلیارد دلار، نسبت به مقدار در نظر گرفته شده در هدف گذاری های اولیه شاهد ارقام کمتری بوده اند.

موسسه «اصلاح خدمات ضروری» طی گزارشی در خصوص کاهش سرمایه‌گذاری در بخش انرژی ۶ علت را ذکر کرده است که عبارتند از: حاکمیت دولتی، سیاست های غلط برای سرمایه گذاران، مشکلات قانونی، تردید در تصمیمات قاطع شرکت برق دولتی (PLN)، ریسک های سیاسی و اقتصادی و عوامل

گفت و گو

گفت و گو با صغری علی آبادی / مدیر امور بیمه و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی تهران

عزم اتاق تهران برای حل مشکلات بیمه‌ای فعالان صنعت برق

سندیکای صنعت برق ایران به منظور شناسایی مهمترین چالش‌های شرکت‌های عضو، نظرسنجی جامعی انجام داد که با بررسی آن، حق بیمه تامین اجتماعی به عنوان یکی از مهمترین و اصلی‌ترین چالش‌ها شناسایی شد. در حقیقت از دیدگاه فعالان صنعت برق، حق بیمه قراردادهای پیمانکاری و خرید از محورهایی هستند که اعضا انتظار دارند توسط سندیکا پیگیری و دنبال شود. برای پیگیری مشکلات اعضا از کانال اتاق بازرگانی تهران، با خانم علی آبادی، مدیر امور بیمه و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی تهران به گفتگو نشستیم. مشروح گفتگو به شرح زیر است:

به نظر شما مهمترین چالش فعالان بخش خصوصی چیست؟ در اتاق بازرگانی تهران چه قدم‌هایی برای حل این مشکلات برداشته شده است؟

با توجه به تجربه کاری در سازمان تامین اجتماعی و حضور در هیات‌های تشخیص مطالبات، از چالش‌های کارفرمایان و پیمانکاران آگاهی داشتم لذا تصمیم بر این شد که از تشکل‌های کارفرمایی و انجمن‌ها برای طرح و احصاء مشکلاتشان دعوت به عمل آوریم. بر این اساس اولین جلسه با تشکل‌ها در تاریخ ۲ بهمن ۹۷ برگزار و مشکلات و مسائل موجود مطرح شد. با جمع‌بندی مشکلات و مسائل فعالان بخش خصوصی، آنها را به مدیران ستادی سازمان تامین اجتماعی منعکس کرده و خواستار ارائه راهکار شدیم.

زمان زیادی از تصویب قانون تامین اجتماعی در سال ۱۳۵۴ می‌گذرد، امروز شرایط کاملاً تغییر کرده است به طوری که فعالیت‌های اقتصادی گسترده و برون‌سپاری‌ها بیشتر شده است که اصلاحیه‌های قوانین، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های صادره پاسخگو نیست. اگر بخواهیم مشکلات را ریشه‌ای حل کنیم لازم است که قوانین به صورت جدی بازنگری شوند. ما به عنوان نماینده اتاق تهران تمامی

نه تنها هیچ جایگاهی در بودجه عمومی دولت ندارد بلکه از دولت طلبکار نیز هست. در همه جای دنیا سن بازنشستگی ۶۵ سال است در حالیکه در ایران این چنین نیست و طبق ماده ۷۶ با توجه به سابقه کار ۲۰ سال و یا ۳۰ سال، بازنشستگی در ۶۰ یا ۵۰ سالگی اتفاق می‌افتد و خانم‌های شاغل با همین سابقه در ۵۵ یا ۴۵ سالگی بازنشسته می‌شوند لذا در مدیریت منابع سازمان باید تغییرات اساسی به وجود آید.

اتاق بازرگانی تهران در جایگاه خود به طرح و بررسی مشکلات تامین اجتماعی و چالش فعالان بخش خصوصی با این سازمان پرداخته و پیگیر این مسائل است اما باید بدانیم که تصمیم‌گیری در این حوزه برعهده اتاق نبوده و در جای دیگری صورت می‌گیرد. آنچه در توان ماست، این است که بتوانیم بخشنامه‌ها را تسهیل و مسائل تشکل‌ها را به طور اختصاصی پیگیری کنیم.

در جلسات برگزار شده برای طرح مشکلات، چه مسائلی از فعالان بخش خصوصی صنعت برق مطرح شده و برای حل این مسائل چه پیشنهاداتی ارائه شده است؟ بیشترین مشکل فعالان این صنعت مربوط به حق بیمه قراردادهاست چرا که این حق

این مسائل را با مرکز پژوهش‌های مجلس مطرح کردیم، آنها نیز در موضوع ضرورت تغییر قوانین بالادستی در حوزه تامین اجتماعی با ما هم نظر هستند اما معتقدند که در شرایط فعلی و با توجه به اینکه ۵۲ درصد از جمعیت کشور تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی هستند نمی‌توان بدون اجماع و جلب نظر نمایندگان مجلس شورای اسلامی تغییری در قوانین ایجاد کرد لذا فعلاً شرایط برای تغییر قانون مهیا نیست.

بنده شخصاً اعتقاد دارم که هزینه‌های تحمیلی به سازمان تامین اجتماعی باید مقداری کنترل شود، اگر بخواهیم با مسائل ریشه‌ای برخورد کنیم و بار مالی را که بردوش کارفرمایان است، کم کنیم، باید در ابتدا تعهدات و هزینه‌های سازمان را کاهش دهیم که این هزینه‌ها هم شامل هزینه‌های اداری و هم شامل هزینه‌هایی است که از بابت قوانین تعهدآور به این سازمان تحمیل شده است. یکی از این هزینه‌هایی که حتماً باید تدابیری برای کنترل آن اندیشیده شود، بازنشستگی پیش از موعد در این سازمان است. چرا بازنشستگی پیش از موعد در سازمان باید به این گستردگی باشد؟ ۴۶ درصد از بازنشستگان این سازمان پیش از موعد هستند و هزینه زیادی به آن تحمیل می‌کنند. این سازمان

خوشبختانه بیشتر فعالیت‌های سازمان تامین اجتماعی امروز به سمت مکانیزه والکترونیکی شدن در حال حرکت است که نقطه بسیار مثبتی است و ضمن سهولت در انجام کار، جلوی اعمال سلیقه و تفسیرهای گوناگون رانیز می‌گیرد

گذاشته است. در آن زمان برون سپاری شرکت توانیر به این گستردگی موضوعات نبوده، اما امروز حوزه فعالیت پیمانکاران گسترده‌تر شده است و در حوزه‌های مختلفی از جمله توزیع برق، تولید، خرید و فروش و تامین تجهیزات فعالیت می‌کنند و انواع قراردادها را داریم.

تعدد و تنوع بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های سازمان چه مشکلی برای فعالان اقتصادی ایجاد کرده است؟ آیا یا تغییر قوانین و بخشنامه‌ها امکان حل مشکلات فعالان صنعت برق وجود دارد؟

نمایندگان توانیر، وزات نیرو، اتاق بازرگانی تهران و سندیکا همه اجماع نظر داشتند که بخشنامه ۱۴/۵ دیگر پاسخگوی پیمانکاران نیست لذا با پذیرش این موضوع بنا شد که در جلسه بعدی این مسئله به طور کارشناسی ترو در کارگروه ویژه‌ای بررسی شود. براین اساس ۲۹ خرداد ۹۸ جلسه‌ای در اداره وصول حق بیمه سازمان تامین اجتماعی با حضور مدیران ارشد ستادی سازمان، تیم کارشناسی توانیر، وزارت نیرو و سندیکا برگزار شد که بسیار مفید بود. در این جلسه کلیپی توسط سندیکا تهیه شده بود که زیرساخت‌های صنعت برق، اقدامات وزارت نیرو و موضوع پیمان‌ها را به تصویر می‌کشید. تیم توانیر نیز انواع قراردادها را برای حاضران در جلسه تشریح کردند و یک سی دی حاوی ۲۰ مدل قرارداد به تیم مدیران و کارشناسان ارشد سازمان ارائه دادند تا با مطالعه بیشتر، از تمامی مسائل آگاهی پیدا کنند تا در جلسه بعدی به نقطه مشترک برسند و آن را برای طی مراحل تغییر به هیات مدیره ارائه کنند تا ظرف دو ماه کار انجام شود. بنده هم به عنوان نماینده اتاق تهران که به طور ملموس مشکلات شرکت‌ها را درک می‌کنم، تاکید داشتم که گستردگی قراردادهای برق در شرایط کنونی بازرگاری بخشنامه از ضروریات مهمی محسوب می‌شود و باید به نقطه استاندارد و حق بیمه استاندارد برسد. رسیدن به این نقطه هم به نفع وزات نیرو، هم تامین اجتماعی و هم پیمانکاران است.

کار تلخیص و تنقیح بخشنامه‌ها در سازمان تامین اجتماعی آغاز شده اما این کار به معنای تغییر نحوه وصول حق بیمه نیست. طبق ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی تکالیفی برای طرفین

بیمه قابل پیش‌بینی نبوده و پیمانکار در پایان قرارداد با مراجعه به شعب تامین اجتماعی از آن مطلع می‌شود. البته چون در این مورد وحدت رویه‌ای وجود ندارد، تفسیرهای متفاوتی ارائه شده و قیمت‌های متفاوتی هم ارائه می‌شود. مهندس مسائلی به عنوان نماینده سندیکای صنعت برق ایران در جلسات بررسی مشکلات، پیشنهادی منطقی مطرح کرد مبنی بر اینکه پیمانکاران برای حضور در مناقصات باید از هزینه‌های خود آگاهی داشته باشند تا بتوانند با برآوردهای مالی، قیمت پیشنهاد دهند. با تاکید بر اهمیت این موضوع، بحث استانداردسازی حق بیمه‌ها مطرح شد. بنده این مشکلات و پیشنهاد سندیکا را با مدیران ارشد ستادی و سرپرست سازمان تامین اجتماعی در میان گذاشته و به بالاترین مقام سازمان نیز منعکس کردم که همین اقدام باعث باز شدن باب تشکیل جلسات شد. جا دارد در اینجا از سرکار خانم دکتر حیدری مدیرکل غرب تهران بزرگ که در برگزاری این جلسات نهایت همکاری را با اتاق تهران داشتند، تشکر و قدردانی کنم.

به دنبال طرح این موضوع، ۱۱ اردیبهشت ماه ۹۸ جلسه‌ای در اداره کل غرب با حضور مدیران ستادی و اجرایی سازمان برگزار و مقرر شد اتاق بازرگانی تهران مشکلات مطروحه هر یک از تشکل‌های صنفی را به صورت منفک و طبقه‌بندی شده در هر یک از جلسات مطرح کند تا راهکارهای لازم بررسی و ارائه شود. ۱۹ خرداد نیز اولین جلسه با نمایندگان سندیکا برای بررسی مشکلات فعالان بخش خصوصی صنعت برق برگزار شد. در این جلسه با پیشنهاد بنده نمایندگانی از توانیر و وزارت نیرو به عنوان واگذارندگان کار حضور داشتند. حضور این نمایندگان در جلسه اهمیت بالایی داشت چرا که پیمانکاران از یک طرف با تامین اجتماعی و از طرف دیگر با واگذارندگان کار درگیر هستند و برای بررسی مشکل آنها بهتر بود که همه طرف‌ها حاضر باشند و دیدگاه‌های خود را بیان کنند. این نکته را نیز باید توجه کنیم که سازمان نیز بخش اعظم اطلاعات مربوط به قراردادها را از واگذارندگان کار دریافت می‌کند لذا اگر نمایندگان واگذارندگان کار در جلسات شرکت نکنند و مسائل روشن نشود، مشکلات کماکان باقی خواهد بود.

در جلسه مذکور مهندس دقت، مدیرکل امور پیمانکاران شرکت توانیر و مدیران تامین اجتماعی مسائلی را مطرح کردند که مورد توجه قرار گرفت و پیشنهاداتی هم درباره ضرورت استانداردسازی حق بیمه قراردادها ارائه شد. در این جلسه عنوان شد که از تصویب بخشنامه ۱۴/۵ که محدود به دو بند است (انتقال نیرو و نصب و راه‌اندازی) زمان زیادی گذشته و این بخشنامه پاسخگوی نیاز فعلی پیمانکاران نیست و باب تفسیر را در واحدهای اجرایی باز

قرارداد تعیین شده است. ماده ۴۱ هم این حق را به سازمان داده که نسبت مزد را نسبت به کل کار انجام شده تعیین کند. براساس این قانون، مصوبه شورای عالی تامین اجتماعی در ۲۴ فروردین سال ۷۰ ضرایب را تعیین کرده که سری بخشنامه‌های ۱۴ آیین‌نامه‌های اجرایی این مصوبه است که بخشنامه ۱۴/۵ مربوط به صنعت برق است. آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها گسترده شده و نقاط مشترک زیادی دارند که کار تلخیص آنها در حال انجام است اما هر گونه تغییر قانون با نظر مجلس شورای اسلامی امکانپذیر است.

خوشبختانه بیشتر فعالیت‌های سازمان تامین اجتماعی امروز به سمت مکانیزه و الکترونیکی شدن در حال حرکت است که نقطه بسیار مثبتی است و ضمن سهولت در انجام کار، جلوی اعمال سلیقه و تفسیرهای گوناگون رانیز می‌گیرد. در واقع هر چه قدر که کارها به سمت الکترونیکی پیش برود، اعمال سلیقه‌ها کمتر شده و از تفسیرپذیری‌ها فاصله گرفته می‌شود. هدف از تشکیل جلسات نیز رسیدن به نقطه استاندارد و ایجاد وحدت رویه در واحدهای اجرایی سازمان برای جلوگیری از اعمال سلیقه است.

نمایندگان اتاق در هیات‌های تشخیص مطالبات چه نقشی دارند؟ انتخاب این نمایندگان بر چه مکانیزمی انجام می‌شود؟

براساس قانون، انتخاب نماینده کارفرمایان حقوقی جهت شرکت در جلسات هیات‌های تشخیص مطالبات سازمان تامین اجتماعی به عهده اتاق بازرگانی مراکز استانهاست. انتخاب نمایندگان اتاق تهران براساس چارچوب و ضوابط است. ترکیب هیات‌های تشخیص به گونه‌ای است که نمایندگان اتاق در اقلیت هستند و فقط یک نفر به عنوان نماینده اتاق در این هیات‌ها حضور دارد لذا باید فردی موثر و اثر بخش باشد، لذا اتاق تهران سعی کرده از وجود افراد توانمند، با تجربه و مطلع به حوزه تامین اجتماعی استفاده کند.

ما در اتاق بازرگانی تهران، ترتیبی اتخاذ کردیم که کارفرمایان در صورت اعتراض داشتن، برای مشاوره به اتاق مراجعه کنند تا در جریان کار قرار بگیرند چرا که بخشی از مشکلات ایجاد شده به علت عدم آگاهی پیمانکاران از قوانین و رویه‌های تامین اجتماعی است. کارفرمایان اشراف کاملی به قوانین موجود ندارند لذا لازم است قبل از بررسی پرونده آنها در هیات‌های تشخیص مطالبات در جلسه مشاوره حضور پیدا کنند و از مسائل آگاهی یابند. امروز نمایندگان کارفرمایان بیش از پیش در هیات‌های تشخیص مطالبات حضور فعال دارند و ما تلاش داریم تا جایی که می‌توانیم اجازه ندهیم حق کارفرمایی ضایع شود. ■

/محمدعلی محمدی / دبیر کمیته حقوقی قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران

هر قرارداد نیمه تمام به مثابه جان یک انسان است

مدتی است که تعدادی از قراردادهای پیمانکاری صنعت برق به دلیل نوسانات نرخ ارز دچار مشکل شده است. چرا که اجرای قرارداد های بسیار گران تمام می شود و این مساله می تواند علاوه بر ورشکسته ساختن پیمانکاران دولت را نیز با چالش کند شدن روند توسعه زیرساخت ها روبه رو کند. در همین راستا دبیر کمیته حقوقی قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران می گوید که هر قرارداد نیمه تمام به مثابه جان یک انسان است چرا که اگر یک مورد از این شرکت ها به دلیل ضبط ضمانت نامه دچار مشکل شود، نه تنها پرسنل آن شرکت دچار آسیب خواهند شد، بلکه بدنه کلی صنعت برق نیز ضربه خواهد خورد، زیرا هریک از این شرکت ها پشتوانه صنعت برق هستند.

صنعت برق از بخش نیروگاهی به بخش توزیع و انتقال می رسد و معضل کنونی صنعت برق کشور این است که بسیاری از شرکت های خصوصی فعال در حوزه انتقال و توزیع به دلیل افزایش نرخ ارز توانایی اجرای قراردادهای خود را ندارند و این امر آن ها را در شرف ورشکستگی قرار داده است. مشکل اصلی برای شرکت ها این است که مدت زمان کوتاهی بعد از منعقد شدن قرارداد ها، ارزش پول ملی با کاهشی جدی روبه رو شد و این مساله موجب شد که این شرکت ها نتوانند با قیمت های پیشین قرارداد، تعهدات خود را اجرا کنند.

علاوه بر این در قراردادهایی که وزارت نیرو با شرکت های پیمانکاری بخش خصوصی بسته است، برخلاف قراردادهای دیگر وزارتخانه ها با بخش خصوصی سیاست تعدیل قیمت ارز وجود ندارد. در نتیجه قرارداد ها نیمه تمام مانده اند و برخی از شرکت های برق منطقه ای و توزیع این قراردادها را فسخ کرده اند.

فسخ شدن این قرارداد ها به این معنی است که ضمانت نامه بانکی شرکت ها ضبط شده و این شرکت ها در لیست سیاه دولت قرار گرفته و دیگر به مناقصات دعوت نمی شوند. آمارهای سندیکای صنعت برق نشان می دهد که حدود ۵۰۰ قرارداد در حوزه انتقال و ۴۵۰ قرارداد در حوزه توزیع متوقف شده اند. مجموع ارزش این قرارداد ها رقمی در حدود ۶۵۰۰ میلیارد تومان است. در ادامه توقف این قراردادها، برخی از شرکت های کارفرما نیز به جای حل مشکل به فکر فسخ قراردادها افتاده است. اگر این قرارداد ها فسخ شوند، شرکت های بخش خصوصی ضمانت

برگرداندن ضمانت نامه ها پس از فسخ کار بسیار دشواری است که شرکت ها نمی توانند به سادگی آن را انجام دهند. از این رو قرار بر این شده است که کارفرما بدون هماهنگی با شرکت قرارداد را فسخ نکند. چرا که اگر ضمانت نامه ضبط شود، می تواند مشکلاتی جدی برای شرکت ها ایجاد کند

نامه های خود را به ارزش ۱۰ درصد کل قیمت قرارداد ها از دست خواهند داد. علاوه بر این شرکت هایی که در بانک ها بد حساب تلقی می شوند دیگر نمی توانند از تسهیلات بانکی استفاده کنند.

مجموع ضمانت نامه های بانکی شرکت های توزیع و انتقال برق در حدود ۶۵۰ میلیارد تومان است که اگر فسخ قرارداد ها نهایی شود، این رقم می تواند بسیاری از این شرکت ها را به ورشکستگی برساند.

در همین راستا محمد علی محمدی، دبیر کمیته حقوقی قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران گفت: متأسفانه همت لازم برای رساندن این قرارداد ها به سرانجامی مشخص وجود ندارد. محمدی ادامه داد: طی نشست ها و گفتگوهایی که بین شرکت ها و وزارت نیرو به انجام رسیده، قرار شده است که این قرارداد ها در کارگروه مشترکی با حضور طرفین بررسی شود. همچنین اخیراً نامه ای صادر شده است که اقدامی از طرف کارفرماها به صورت یک طرفه انجام نشود و تعیین تکلیف با حضور طرفین انجام شود.

دبیر کمیته حقوقی قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران افزود: با این حال تعیین تکلیف این قرار داده ها به دلیل اختلافات ایجاد شده در توازن قیمتی، نیاز به بررسی ها و کار زیادی دارد. وی همچنین ادامه داد: برای تعیین تکلیف این قرارداد ها یا باید توازن قیمتی بار دیگر ایجاد شود و یا این که قرارداد ها مختومه اعلام شوند.

محمدی خاطرنشان کرد: این در حالی است که همچنان قرارداد هایی وجود دارد که از سال ۹۲ به صورت معلق مانده اند و در وضعیتی که پروژه پیش نمی رود، ضمانت نامه های بانکی تمدید می شوند. حال آن که اگر دولت بخواهد این پروژه ها را پیش ببرد، یا باید قیمت جدید برای قرارداد تعیین کند و یا آن را خاتمه دهد تا مناقصات جدید برای مشخص کردن پیمانکار انجام شود. وی افزود: با توجه به این که زمان زیادی گذشته است، هر چه زودتر باید اقدامات لازم برای پیشبرد این پروژه ها انجام شود و مهم ترین اقدامی که تا کنون انجام شده، این است که کارفرما نمی تواند به صورت یک طرفه قرارداد را فسخ کند.

محمدی اضافه کرد: برگرداندن ضمانت نامه ها پس از فسخ کار بسیار دشواری است که شرکت ها نمی توانند به سادگی آن را انجام دهند. از این رو قرار بر این شده است که کارفرما بدون هماهنگی با شرکت قرارداد را فسخ نکند. چرا که اگر ضمانت نامه ضبط شود، می تواند مشکلاتی جدی برای شرکت ها ایجاد کند.

وی همچنین در ادامه در خصوص قراردادهایی که طی آن ضمانت نامه شرکت ها ضبط شده است، گفت: تعدادی ضمانت نامه ضبط شده داشته ایم و اکنون تمام تلاش سندیکای صنعت برق این است که اقدام جدیدی انجام نشود تا این که شرایط قرارداد ها به نتیجه مشخصی برسد. دبیر کمیته حقوقی قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران ادامه داد: نتیجه هم این است که یا عدم توازن به وجود آمده توسط نوسانات نرخ ارز از بین برود و یا این که قیمت های جدیدی برای قرارداد تعیین شود. این در حالی است که کارفرما و پیمانکار هیچ کدام تقصیر کار نیستند و تنها ریشه معضل نوسانات نرخ ارز است.

وی افزود: حتی یک مورد از این ضمانت نامه ها هم برای شرکت طرف قرارداد زیان هایی جدی به همراه خواهد داشت. اگر یک مورد از این شرکت ها به دلیل ضبط ضمانت نامه دچار مشکل شود، نه تنها پرسنل آن شرکت دچار آسیب خواهند شد، بلکه بدنه کلی صنعت برق نیز ضربه خواهد خورد، زیرا هر یک از این شرکت ها پشتوانه صنعت برق هستند.

دبیر کمیته حقوقی قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران همچنین در خاتمه گفت: بر این اساس گفته می شود که هر کدام از این قرارداد ها مانند جان افراد هستند. چرا که پشت هر شرکت تعداد زیادی نیروی انسانی قرار دارد و تحت تاثیر قرار گرفتن این شرکت ها می تواند آسیب هایی جدی به این کارکنان برساند. ■

یادداشت

گفت‌وگوی اجتماعی دولت و بخش خصوصی

متضمن آینده‌پذیری پیمانکاری صنعت برق

در این یادداشت تلاش خواهم نمود بر لزوم تحقق گفتگوی اجتماعی^۱ فی مابین بخش دولتی و خصوصی صنعت برق بپردازم. مقدمه: آنچه مسلم است صنعت آب و برق دارای وزارتخانه مستقل و عظیم و ریشه داری بنام وزارت نیرو است و براساس قانون اساسی کشور برق و آب از صنایع دولتی و ۱۰۰ البته زیرساختی محسوب می‌گردند جالب اینکه قانون حمایت از صنعت برق نیز در آذر ۱۳۹۴ ابلاغ شده است.

شروع ماجرا از بحران ارزی ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ و رخداد معلولی به نام قراردادهای متوقف بود که زمینه ساز گفتگوهایی فی مابین سندیکا و وزارت نیرو و توانیر گردید اما سرنوشت نافرجام بسیاری از قراردادها در آن سال تلاش سندیکا را به تیپ سازی قراردادهای شفاف و صریح سازی اسناد مناقصات معطوف نمود که این مهم نیز بدلیل گوناگون خارج از عهده بخش خصوصی، اگرچه از طرف توانیر در سالهای ۹۴ و ۹۵ ابلاغ شد اما در عمل به معنی واقعی کلمه بدلیل عدم همراهی دستگاه های اجرایی تقریباً بی اثر ماند.

تا اینکه تالاطمات ارزی ۹۶ و ۹۷ حادث شد و مجدداً باتلاقی بمراتب چسبیده تراز قبل قراردادهای جاری صنعت برق را احاطه نمود و ناکارآمدی متن و انشاء قراردادهای البته حوزه تصمیم گیری دستگاه های کارفرمایی را بیش از پیش نمایان کرد. خلاصه اینکه در دو محور اساسی پوشش

ریسک و پرداخت مطالبات بخش خصوصی و بخش دولتی دچار چالش می شوند و لازم است یکبار برای همیشه و از طریق ایجاد یک مفاهمه که از طریق ابزاری بنام گفتگوی اجتماعی با رویکردی چند جانبه گرایانه برای این چالش راهبردی اساسی ایجاد نمود.

البته اگرچه این چالش برای طرفین ضرر دارد اما آنچه مسلم است بخش خصوصی به ویژه شرکت های کوچک و متوسط در این کارزار نابود خواهند شد پس باید عملاً دست به کار شد و یادمان باشد که غیر ممکن، غیر ممکن است؟! لازم به یادآوری نیست که جنس نابودی بخش خصوصی، شرافت و آبروهایی را هدف گرفته که شاید بازسازی آن در آینده محتمل نشود.

تعریف: گفتگوی اجتماعی دیا لوگ اصطلاحی است که سازمان بین المللی کار بیش از هر نهاد دیگری آن را رواج داده است. در این سازمان گفتگوی اجتماعی این گونه تعریف شده است: گفت‌وگوی اجتماعی یا هماهنگی اجتماعی^۲ فرآیندی است که شرکای اجتماعی برای تأثیر گذاشتن بر سیاست های اقتصادی و اجتماعی با یکدیگر و غالباً با همکاری دولت مذاکره می کنند.

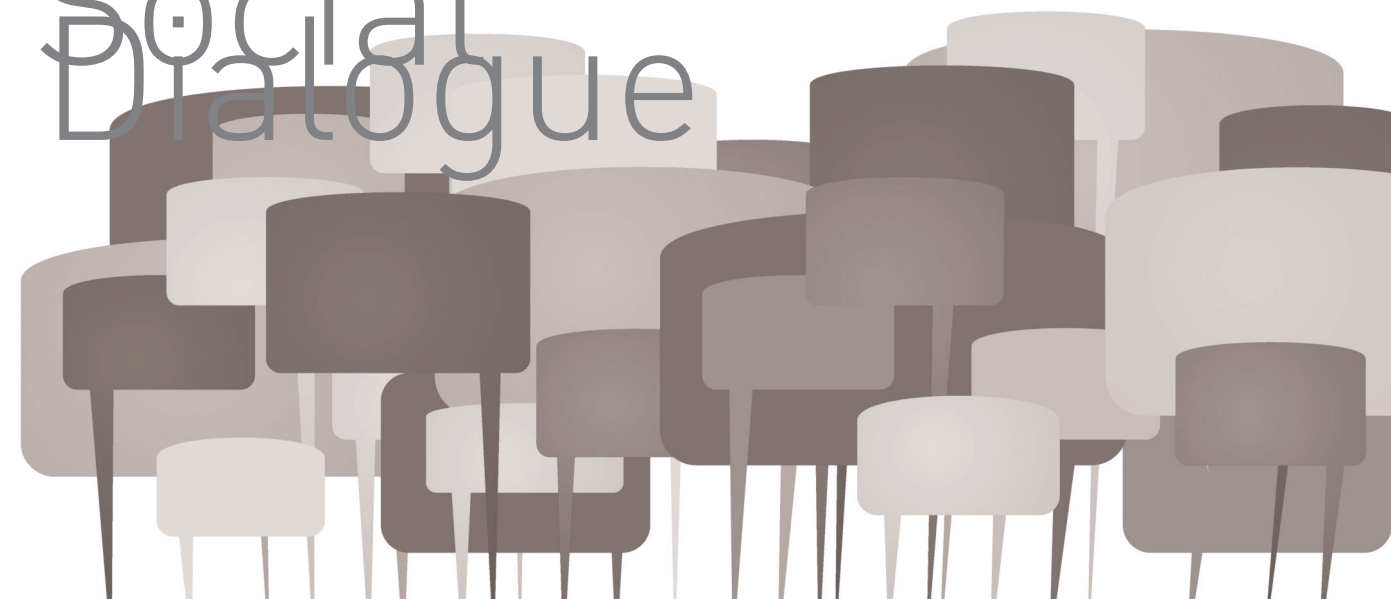
تاریخچه گفتگوی اجتماعی برمی گردد به دوران سقراط اما در دوران مدرن اجتماعی از ۱۹۱۹ زمان شکل گیری سازمان بین المللی کار می توان گفت که گفتگوی اجتماعی رسمیت یافته و یا رسماً بکار گرفته شده است.

گفت‌وگونوعی برهم کنش بین دویا چند نفر و ارتباطی بداهه بین دویا چند نفر از مردم در راستای رسوم است. تحلیل گفت‌وگو شاخه ای از جامعه شناسی است که به مطالعه بافت و ساختار رفتارهای انسانی با نگاهی عمیق تر به رفتارهای گفت‌وگویی پردازد. یکی از اولین متفکرانی که برگفت‌وگو برای یافتن حقیقت تأکید می کرد، سقراط بود. بدون مکالمه نمی توان انتظار شنیدن و هم رأیی داشت. هیچ یک از مکالمات سقراطی برای قانع ساختن یا مخالفت ورزیدن نبود. او شالوده این مکالمات را فهم و تفهم می دانست. اساساً گفت‌وگوراهی برای فهمیدن است، راهی که خود نیز بخشی از این دانایی را شکل داده و البته تنها ابزار دست یافتن به فهم صحیح نیست.

فضای گفتگوی اجتماعی بر پایه شرکای اجتماعی بنا شده است و داشتن تفاهم شرط بقای شراکت است در غیر این صورت ابتدا ابهام سپس چالش و در ادامه ایجاد اختلاف و در نهایت جدایی و برهم خوردن شراکت محقق می شود.

در شراکت، شفافیت و شفاف بودن اصل غیر قابل انکار است و در مقوله رعایت شفافیت بار بخش خصوصی قدری سنگین تر خواهد بود چرا که پای منافع در میان است این در حالیست که طرف دولتی این معادله و یا حتی نامعادله، منفعت شخصی ندارد و تابع قوانین و

Social Dialogue

زنده بماند!

قراردادهای فی مابین پیمانکاران با کارفرمای دولتی صنعت برق تبدیل به چالشهایی شده که کل زنجیره تامین را به مخاطره کشانده است و نتیجه آن از دست رفتن جذابیت برای نیروی کار در بخش خصوصی است چرا که فضای حاکم بر آن به سمت غیرقابل اعتماد شدن سوق نموده است و دلیل آن تبدیل سود به ضرر و تبدیل پول نقد به اوراق بوده است به علاوه ریسکهای ناشی از تغییرات نرخ ارز و فلزات و تحریم و بیمه تامین اجتماعی و مالیات و بانک! در پایان باید عرض کنم که:

۱- بخش خصوصی صنعت برق لازم است بطور شفاف با محوریت سندیکا متحد و یک صدا گردد (بدون اتحاد هر حرکتی بی نتیجه خواهد بود)

۲- وزارت نیرو و شرکت توانیر در راستای وظایف حاکمیتی و قانونی خود بمنظور حصول اجماع فضای گفتگوی اجتماعی را با هدف رسیدن به یک تصمیم اجرایی فراهم نماید

گفتگوی اجتماعی در صنعت برق یک ضرورت است برای آینده پذیر نمودن این صنعت زیرساختی همراه با حفظ ظرفیتهای بخش خصوصی ایجاد شده در تمام رستههای آن (ساخت، پیمانکاری، مشاور و مهندسی بازرگانی) ■

فضای گفتگوی اجتماعی برپایه شرکای اجتماعی بنا شده است و داشتن تفاهم شرط بقای شراکت است در غیر این صورت ابتدا ابهام سپس چالش و در ادامه ایجاد اختلاف و در نهایت جدایی و برهم خوردن شراکت محقق می شود

طی سالهای اخیر علاوه بر اینکه کیک صنعت برق کوچک شده ولی تعداد متقاضیان استفاده از این کیک در قالب شرکتهای پیمانکاری، مشاور، سازنده و تامین کننده زیاد شده است اثرات این فاجعه زمانی مضاعف می گردد که شوکهای اقتصادی نیز بر آن سوار گردید.

مثلاً از سال ۱۳۸۹ بار تامین بخشی از یارانههای نقدی بر صنعت برق گذاشته شد و در حال حاضر نقدینگی این صنعت به اوراق تبدیل شده است و این چیزی جز تحمیل وزن سنگین دولت بر دوش بخش خصوصی نیست. آنقدر وزن دولت زیاد شده که در حال حاضر لایحه PPP یا مشارکت عمومی-خصوصی را دولت به مجلس ارائه داده است (خلاصه اینکه کار با شما تامین پول هم با شما!!) و این ناظر به این مثال است که انتظار دارند ماهی در خاک هم

مقررات حاکم است.

اما لازم به یادآوری است حتی فلج اطفال هم ریشه کن شد و تخیلات ژول ورن در داستانهایش امروز محقق شده است پس ما بر سر یک غیر ممکن بحث نمی کنیم و برای رسیدن بایستی قدم اول را برداشت.

به عبارتی برای آینده پذیری صنعت برق در مبحث قراردادها لازم است تغییرات متهورانه ای رخ دهد و این ممکن نیست مگر آنکه طرف دولتی قدم اول را بردارد و برای ایجاد انشاء جدید قراردادها لازم است با ابزاری بنام گفتگوی اجتماعی با صراحت کامل به لحاظ تمامی محدودیتها و شرایط و توجه عمیق به گفتمان حاکم بر زنجیره تامین و بازار، بخش دولتی و بخش خصوصی با هم به تفاهم کامل برسند.

قراردادهای فعلی همچون قراردادهای «بردگی» است فلذا با رخداد گفتگوی اجتماعی با رویکرد عملگرایانه عدالت یا تعادل در فضای حاکم بر قراردادها سیطره می افکند و آینده را روشن می نمایاند و متضمن توسعه پایدار این صنعت می شود.

گفتگو برای رسیدن به تصمیم گیری مشترک^۳ یا هماهنگی اجتماعی مشارکت در اطلاعات، اختیارات، مسئولیت و تصمیم گیری و نه صرفاً تبادل نظر و گفتن و شنیدن هدف از «گفتگوی اجتماعی» در این یادداشت رسیدن به اجماع است.

اخبار هیأت مدیره

ورود سندیکا برای حل مشکلات پیمانکاران ایرانی در افغانستان

در ابتدای چهل و نهمین جلسه دوره هفتم هیأت مدیره سندیکای صنعت برق ایران که نوزدهم خرداد سال جاری در محل سندیکا برگزار شد، گزارشی از اقدامات صورت گرفته توسط دبیر سندیکا ارائه شد. در این گزارش به تهیه پیشنهادات سندیکا در خصوص اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده، ارائه پیشنهاد سندیکا به وزارت صمت برای تشکیل کارگروه‌های مشترک و راه‌اندازی سامانه توانمندی‌های ساخت داخل، برنامه‌ریزی انجام شده برای برگزاری کنفرانس مطبوعاتی سندیکا در تیرماه، تهیه پیشنهاد سندیکا در خصوص اسناد خزانه، هماهنگی با کارگروه بررسی مشکلات کلان اقتصادی در دادستانی کل کشور و بخش مرتبط در قوه قضاییه، میزبانی سندیکا از هیأت افغانی و پیگیری تشکیل کارگروه مشترک سندیکا و ساتکاب اشاره شد.

در ادامه تعیین تاریخ مجمع عمومی سالیانه سندیکا بررسی و با توجه به موافقت معاونت تشکلهای اتاق ایران با برگزاری مجمع در مرداد یا شهریور، مقرر شد تاریخ برگزاری مجمع عمومی سندیکا برای شهریورماه تعیین شد. البته قرار بر این گذاشته شد که تا پیش از برگزاری مجمع کارگروه بررسی اساسنامه،

پیشنهادهای خود را جهت بررسی‌های نهایی به هیأت مدیره ارائه کند. در ادامه گزارشی از اقدامات انجام شده و مستندات ارائه شده به مرکز ملی رتبه‌بندی ایران و پذیرش سندیکا به عنوان بازوی ارزیابی شرکت‌های حوزه برق و انرژی ارائه و با توجه به اهمیت این دستاورد سندیکا، مقرر شد اقدامات لازم برای نهایی شدن این فرآیند صورت پذیرد.

بررسی و تبادل نظر درباره مشکلات بوجود آمده برای پیمانکاران ایرانی در افغانستان به علت تعطیل شدن آربن بانک در این کشور محور دیگر جلسه بود که مقرر شد در ادامه پیگیری‌هایی که از بانک مرکزی انجام شده است، موضوع از طریق شرکت برشنا برای معرفی بانک جدید و یا ارائه راهکار جایگزین برای حل مشکل بوجود آمده پیگیری شود. همچنین مقرر شد موضوع از سفارت افغانستان در ایران، وزارت امور خارجه و وزارت نیرو افغانستان نیز پیگیری و در این زمینه از ظرفیت‌های رسانه‌ای سندیکا استفاده شود. با توجه به اینکه اصلاحیه بخشنامه جبرانی ارز در حال نهایی شدن است، مقرر شد نقطه نظرات سندیکا در ویرایش جدید بخشنامه از طریق سازمان برنامه، اتاق بازرگانی و شورای هماهنگی تشکلهای پیگیری و همچنین اقدامات لازم برای همکاری موثرتر سندیکا در هیأت اجرایی شورای هماهنگی انجام شود. در ادامه گزارشی از اقدامات انجام شده برای تهیه ویرایش جدید شرایط عمومی پیمان در شورای هماهنگی و همچنین پیگیری‌های انجام شده برای اجرایی شدن دستورالعمل جبران نوسانات نرخ ارز در قراردادهای توزیع توسط ریاست کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا ارائه و مقرر شد پیگیری‌های لازم با جدیت صورت پذیرد. با توجه به اعلام آمادگی مهندس مهدب‌ترابی برای پیگیری این موضوع، مقرر شد چالش‌های اصلی اعضا در رابطه با شرکت‌های توزیع جهت مذاکره با معاونت هماهنگی توزیع توانیر در اختیار ایشان قرار گیرد. بررسی گزارش نتایج مکاتبات و مذاکرات سندیکا با شرکت توانیر طی سال ۱۳۹۷ و

۱۳۹۸ محور دیگر جلسه بود که مقرر شد با ارائه توضیحاتی برای هریک از بخش‌های گزارش، موضوع جهت پیگیری از طریق مدیرعامل توانیر و معاون برق و انرژی وزارت نیرو در اختیار ریاست هیأت مدیره قرار گیرد. همچنین اولویت‌ها و راهبردهای سندیکا در سال ۹۸ که براساس نظرسنجی‌های انجام شده از شرکت‌های عضو و اعضای هیأت مدیره، توسط معاونت پژوهشی سندیکا تهیه شده است، ارائه و مقرر شد برنامه پیشنهادی دبیرخانه سندیکا برای پیگیری اولویت‌ها در اختیار هیأت مدیره قرار گیرد.

عزم جدی سندیکا برای تعیین تکلیف حق بیمه قراردادهای صنعت برق

در ابتدای پنجاهمین جلسه دوره هفتم هیأت مدیره سندیکای صنعت برق ایران که دوم تیر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد، گزارشی از اقدامات صورت گرفته توسط دبیر سندیکا ارائه شد. در این گزارش به حضور فعال سندیکا در بیست و چهارمین دوره کنفرانس توزیع، انعکاس مشکلات اعضای سندیکا توسط رییس هیأت مدیره در مراسم افتتاحیه، برگزاری موفق نمایشگاه جانبی توسط سندیکا اشاره شد.

در بخش دیگری از گزارش دبیر سندیکا به جلسه با معاونت قضایی دادستانی کل کشور و اعلام آمادگی ایشان برای پیگیری موضوعاتی که برای سندیکا محرز شده دستگاه‌های اجرایی نقش حاکمیتی خود را به درستی ایفا نمی‌کنند، پیگیری اجرای دستورالعمل نحوه جبرانی ارز در قراردادهای شرکت‌های توزیع، پیگیری ایفای نقش فعال سندیکا در هیأت اجرایی شورای هماهنگی تشکلهای، ارائه پیشنهاد سندیکا در خصوص نحوه تسویه قراردادهای صنعت برق از طریق اسناد خزانه به شرکت توانیر و نیز پیگیری تشکیل کمیته سه نفره برای حل معضل قراردادهای نیمه تمام اشاره شد. استعلام مشکلات قراردادی اعضا با شرکت‌های توزیع، استعلام نظر از کمیته‌ها در خصوص ویرایش جدید شرایط عمومی پیمان و برگزاری جلساتی در خصوص حق بیمه قراردادهای منعقد شده با شرکت توانیر و نیز توسعه همکاری‌های فیما بین با شرکت ساتکاب، استعلام مشکلات بانکی و ضمانتنامه‌ای شرکت‌های عضو در افغانستان، فراخوان شناسایی شرکت‌های علاقمند به احداث خط تولید در کشور عراق و اعلام آمادگی تعدادی از اعضا، بخش دیگری از گزارش دبیر سندیکا بود.

در ادامه ضمن ارائه گزارشی از جلسه مشترک

پیگیری جدی اصلاح شاخص های تعدیل تجهیزات صنعت برق

پنجاه و یکمین جلسه دوره هفتم هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران، شانزدهم تیر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای این جلسه گزارشی از اقدامات صورت گرفته در سندیکا توسط دبیرارائه شد. در این گزارش به برگزاری مجمع عمومی و انتخابات دوره جدید هیات مدیره شعبه اصفهان سندیکا، جلسه با مدیرعامل و مشاور مدیرعامل ساتکاب و توافقات حاصل شده با این شرکت برای ایجاد کمیته های مشترک، پیگیری مطالبات اعضا، تلاش برای جلوگیری از ضبط ضمانت نامه ها و ارسال پیشنهادات اصلاحی سندیکا در خصوص قرارداد تیپ خرید کالا برای شرکت توانیر اشاره شده بود. همچنین در این گزارش هماهنگی های انجام شده و انعکاس مشکلات بانکی و ضمانت نامه ای شرکت های عضو در افغانستان به شرکت توانیر، اعلام آمادگی سندیکا جهت همکاری به منظور تامین خازن های مورد نیاز شرکت برشنا افغانستان، ارائه اولویت های پیشنهادی سندیکا برای قرار گرفتن در برنامه های دوره جدید کمیسیون انرژی اتاق تهران، پیگیری مشکلات مناقصه دوم خرید یراق آلات فوق توزیع و انتقال برق خراسان و همچنین تهیه

کمیته تجدید پذیر سندیکا با مدیرکل دفتر برق روستایی شرکت توانیر، بر لزوم اقدام موثر از سوی شرکت ساتبا به منظور مشخص کردن سهم برق روستایی و تجدید پذیرها از عوارض برق تاکید و مقرر شد سندیکا این موضوع را پیگیری و تلاش کند سایر تشکلهای این حوزه را نیز با رویکردهای سندیکا هماهنگ کند و همواره سندیکا محور اصلی پیگیری موضوعات این حوزه باشد.

در بخش بعدی جلسه معرفی نمایندگان سندیکا برای حضور در کمیته مشترک سندیکا و توانیر برای استفاده از ظرفیت های ماده ۱۲ بررسی و مقرر شد دبیرخانه با هماهنگی ریاست هیأت مدیره، نمایندگان سندیکا در این حوزه را به توانیر معرفی کند. همچنین نماینده سندیکا در کارگروه تدوین نظام نامه بازرسی فنی کالاهای تجهیزات شرکت ساتکاب نیز تعیین شد.

در ادامه گزارشی در خصوص مذاکرات صورت گرفته با سازمان تامین اجتماعی توسط ریاست کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا ارائه شد. بر اساس مذاکرات صورت گرفته با سازمان تامین اجتماعی قرار است فعالان بر روی حق بیمه قراردادهای انتقال کار شود و تعیین حق بیمه سایر قراردادهای آینده موکول شده است. ریاست کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا همچنین در خصوص گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی درباره قانون حمایت از تولید داخل توضیحاتی ارائه و پیشنهادات مرتبط در خصوص کامل شدن این گزارش را مطرح کرد. مقرر شد پیشنهادات کمیته حقوقی و قراردادهای از طریق دبیرخانه در اختیار هیات مدیره قرار گیرد و پس از اخذ نظرات اعضا، این پیشنهادات برای مجلس و وزارت نیرو ارسال شود.

در پایان جلسه گزارشی در خصوص برنامه اقدامات و خروجی های مورد انتظار سندیکا برای سال ۹۸ شامل توسط معاونت پژوهشی سندیکا ارائه شد. نظرات هیات مدیره در خصوص این گزارش مورد بررسی قرار گرفت و مقرر شد اصلاحات و نکات پیشنهادی در این برنامه ها لحاظ گردد.

پیشنهادهای در خصوص بخشنامه جبرانی سال ۹۸ و اصلاح شاخص های تعدیل سازمان برنامه ارائه شد. هماهنگی های انجام شده با شرکت توانیر برای یکسان سازی استفاده از شاخص فلزات در دستورالعمل مابه التفاوت فلزات از محوره های دیگر گزارش دبیر بود.

در ادامه جلسه، اعتراض کمیته یراق آلات انتقال به نحوه برگزاری مناقصه دوم خرید یراق آلات فوق توزیع و انتقال برق خراسان بررسی و مقرر شد این موضوع از طریق شعبه خراسان و همچنین مشاور مناقصه (شرکت مشانیر) پیگیری شود. همچنین با توجه به اینکه علیرغم نشست و توافقات سندیکا با برق خراسان، همچنان مشکلاتی در مناقصات این شرکت وجود دارد، مقرر شد پیگیری موضوع در دستور کار قرار گیرد.

گزارشی از شاخص های تعدیل ابلاغی از سوی سازمان برنامه که در برخی فصول مرتبط با صنعت برق با نرخی کاهشی و منفی مواجه بوده، ارائه و مقرر شد سندیکا توقف اجرای بخشنامه مذکور و اصلاح هر چه سریع تر آن را در دستور کار قرار دهد. همچنین بنا شد سندیکا با هماهنگی کمیته حقوقی و قراردادهای موضوع کاهش شاخص های تعدیل تجهیزات صنعت برق را با همکاری سایر تشکلهای حوزه احداث مانند شورای هماهنگی پیگیری کند و این موضوع به دادستانی کل کشور منعکس و از طریق رسانه های سندیکا و رسانه های عمومی نیز طرح شود.

در بخش دیگری از این جلسه با توجه به اهمیت پیگیری مشکلات صنعت برق، اعضا پیشنهاد کردند که مشابه مکاتباتی که پیشتر برای ریاست جمهوری و رهبری در خصوص چالش های صنعت برق و خطر ورشکستگی شرکت های فعال این صنعت، انجام شده بود، مجدداً با اشاره به اهم چالش های اعضا برای سران تصمیم ساز کشور از جمله روسای سه قوه و مقام معظم رهبری ارسال شود.

در ادامه توضیحاتی در خصوص پیگیری های انجام شده در حوزه تامین اجتماعی توسط ریاست کمیته حقوقی ارائه و عنوان شد. بر

و تأیید صلاحیت یراق سازان از سوی شرکت توانیر گزارشی از سوی ریاست کمیته ارزیابی و تشخیص صلاحیت در خصوص اقدامات صورت گرفته ارائه و مقرر شد برای بازنگری در شاخص های ارزیابی از کمک کمیته مشاوران و ظرفیت های کارشناسی نمایندگان کمیته های مرتبط استفاده شود.

همچنین گزارشی از برگزاری جلسات مشترک سندیکا با سازمان تأمین اجتماعی، شرکت توانیر و اتاق بازرگانی تهران در خصوص طرح استانداردسازی حق بیمه قراردادهای پیگیری های صورت گرفته در این خصوص توسط ریاست کمیته حقوقی و قراردادهای ارائه شد. طبق این گزارش مدیرکل وصول حق بیمه سازمان تأمین اجتماعی از ادارات کل بیمه ای استان ها خواسته پنج نمونه از تصویر قراردادهای مربوط به پروژه های خطوط انتقال نیرو و نصب و راه اندازی پست های انتقال نیرو که براساس بخشنامه ۱۴/۵ جدید درآمد محاسبه و منجر به صدور مفاد حساب شده اند، به همراه مستندات ارسال کنند تا نسبت مزد به کل کارکرد در قراردادهای مذکور محاسبه و طرح استانداردسازی حق بیمه قراردادهای بررسی و تعیین تکلیف شود.

بررسی چالش هایی که عدم تعریف دقیق ساخت داخل برای سازندگان، پیمانکاران و مشاوران ایجاد کرده است، محور بعدی جلسه بود که مقرر شد بمنظور تشخیص ظرفیت دقیق ساخت داخل در صنعت برق، با تشکیل کارگروه، برنامه ریزی لازم برای همکاری با وزارت صمت انجام شود. از اینرو بنا شد کارگروهی متشکل از نمایندگان کمیته های ساخت داخل، مشاوران، بازرگانی، پیمانکاران، تشخیص صلاحیت تشکیل و این موضوع را پیگیری نماید. همچنین مقرر شد کارگروه فوق با کارگروه تعرفه تلفیق و ضمن ارزیابی میزان عمق ساخت داخل تجعیزات صنعت برق، تعیین تعرفه ها را با مشارکت نمایندگان کمیته های مرتبط انجام دهد. تاکید شد تا زمان شکل گیری کارگروه فوق و تهیه

شناسایی ظرفیت دقیق ساخت داخل تجهیزات صنعت برق

پنجاه و دومین جلسه دوره هفتم هیأت مدیره سندیکای صنعت برق ایران، ششم مرداد سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای این جلسه گزارشی از اهم اقدامات انجام شده و پیگیری های صورت گرفته در خصوص مصوبات جلسه قبل هیأت مدیره توسط دبیر سندیکا ارائه شد. پاسخ برق خراسان به اعتراض کتبی سندیکا در خصوص نحوه برگزاری مناقصه یراق آلات انتقال، پیگیری اصلاح و بازبینی شاخص های تعدیل تجهیزات صنعت برق از سازمان برنامه و قرار گرفتن این موضوع در دستور کار شورای هماهنگی تشکلهای، ارسال گزارش چالش ها و راهکارهای رونق تولید در بخش صنعت برق در سال ۹۸ که با همکاری مشترک مرکز پژوهش های مجلس و سندیکا تهیه شده به روسای قوا و نهادهای حاکمیتی مرتبط، پیگیری مطالبات اعضا و گزارش عدم همکاری برخی از برق های منطقه ای و توزیع به خصوص توزیع خوزستان به توانیر، نهایی شدن موضوع پذیرش سندیکا در مرکز رتبه بندی اتاق برای رتبه بندی شرکت های فعال در صنعت برق و ماشین آلات و صنایع فلزی، برگزاری جلسات با ساتکاب برای تشکیل کمیته های مشترک بخشی از گزارش اقدامات سندیکا بود. در این گزارش همچنین به ارائه پیشنهاد تدوین استراتژی توسعه صنعت برق به موسسه مطالعات و پژوهش های وزارت صمت، برگزاری مجامع عمومی سالیانه شعب خراسان و اصفهان، برگزاری جلسه کارگروه استفاده از ظرفیت های ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید و هماهنگی های انجام شده با دو کارگزاری معتبر برای استفاده از ابزارهای بازار سرمایه در صنعت برق و ارائه خدمات مرتبط به اعضا اشاره شد.

در ادامه با توجه به انتشار آگهی فراخوان ارزیابی

همین اساس عنوان شد که در آخرین جلسه دوازده فقره مفاد حساب متفاوت مربوط به قراردادهای صنعت برق در سال های ۹۶ تا ۹۸ به نمایندگان بیمه تأمین اجتماعی ارائه شده تا این امکان فراهم شود که فعالان صنعت برق هم مانند صنعت مخابرات تحت یک بخشنامه مشخص با ضریب ثابت، حق بیمه قراردادهای پیمانی خود را پرداخت کنند. قرار است تأمین اجتماعی بر اساس مفاد حساب های ارسال شده و نوع و تنوع قراردادهای صنعت برق در این خصوص تصمیم گیری کند.

با موافقت اعضا پیشنهاد شد، سندیکا موضوع مالیات را همانند موضوع بیمه تأمین اجتماعی در دستور کار خود قرار دهد و آن را از طریق کمیته ها، دبیرخانه و هیأت مدیره به صورت جدی با هدف ایجاد وحدت رویه در شیوه اخذ مالیات از شرکت های فعال صنعت برق دنبال کند.

در ادامه جلسه گزارشی از پیگیری مطالبات اعضا و بودجه اختصاص یافته از سوی شرکت توانیر به شرکت های برق منطقه ای و توزیع برای پرداخت به اعضای سندیکا ارائه و اشاره شد مطالبات سازندگان و پیمانکاران با اولویت لیست ارائه شده از سوی سندیکا در حال پرداخت به اعضاست. همچنین مقرر شد موضوع تا پرداخت مطالبات با جدیت توسط سندیکا پیگیری شود.

ارائه گزارشی در خصوص قراردادهای متوقف و جاری اعضا محور دیگر جلسه بود که اعلام شد علیرغم توافقات صورت گرفته با شرکت توانیر در خصوص اولویت بندی و خاتمه قراردادهای، تاکنون اقدامی از سوی این شرکت صورت نگرفته و فسخ قراردادهای ضبط ضمانت نامه های شرکت های عضو سندیکا همچنان ادامه دارد. بر همین اساس مقرر شد سندیکا پیگیری جدی تر این موضوع را در دستور کار خود قرار داده و در همین راستا گزارش قراردادهای و مکاتبات صورت گرفته با توانیر و وزارت نیرو را به وزیر نیرو و مدیران ارشد این وزارتخانه ارائه دهد. در این راستا مقرر شد سندیکا موضوع قراردادهای متوقف را برای جلوگیری از فسخ قراردادهای شرکت های عضو با جدیت پیگیری کند.

در ادامه گزیده ای از گزارش مرکز پژوهش ها در خصوص چالش ها و راهکارهای رونق تولید در صنعت برق که با همکاری سندیکا تهیه شده توسط معاونت پژوهشی سندیکا ارائه و مقرر شد پیگیری محورهای این گزارش بطور جدی در اولویت های سندیکا قرار گیرد. همچنین گزارشی از ویرایش نهایی اولویت ها و برنامه های سندیکا در سال ۹۸ توسط معاونت پژوهشی ارائه و به تصویب هیأت مدیره رسید.

چارچوب‌های لازم، موارد و استعلام‌های ارجاع شده به سندیکا در خصوص ظرفیت ساخت داخل، مانند گذشته از طریق کمیته ساخت داخل مورد بررسی قرار گیرد.

در ادامه گزارشی از جلسه سندیکا با معاون پیشینانی توانیر برای پیگیری قراردادهای متوقف و موافقت توانیر با ایجاد هیات سه نفره برای بررسی قراردادهای متوقف و حضور سندیکا در کارگروهی ذیل این هیات با هدف ایفای نقش موثر در تعیین تکلیف قراردادهای اراسته و تاکید شد که پیگیری مصوبات این جلسه می‌تواند برای اعضا کارگشا واقع شود. از اینرو مقرر شد پس از مبادله صورتجلسه، پیگیری‌های لازم برای پیگیری جزئیات توافقات و تشکیل کارگروه‌های توافق شده صورت پذیرد.

بخش بعدی جلسه به ارائه گزارشی از برگزاری مجامع عمومی سالیانه شعب سندیکا اختصاص داشت و مقرر شد گزارش‌های عملکرد، مالی و بازرسی شعب به همراه آیین‌نامه مربوطه در اختیار هیات مدیره قرار گیرد و به منظور بررسی دقیق‌تر عملکرد شعب موضوع در دستور جلسه بعدی هیات مدیره قرار گیرد. همچنین اعلام آمادگی انجمن صنفی پیمانکاران توزیع برق خوزستان برای ایفای نقش نمایندگی سندیکا در استان خوزستان مطرح و مقرر شد جلسه‌ای با نمایندگان آن انجمن در این خصوص برگزار و تصمیم‌گیری لازم صورت پذیرد.

در پایان جلسه نیز گزارشی از برگزاری نشست مطبوعاتی سندیکا با اصحاب رسانه در ۱۷ تیرماه و انعکاس آن در رسانه‌ها و جراید کثیرالانتشار اراسته و به تاثیرگذاری آن بر رویکردهای اخیر سازمان برنامه برای تعامل بیشتر با سندیکا اشاره شد.

سازماندهی ارتباط سندیکا با شعب استانی

پنج‌شنبه و سومین جلسه هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران سیزدهم مرداد ماه سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. این جلسه که پیگیری مطالبات شرکت‌های عضو از شرکت‌های تابعه وزارت نیرو، ایجاد کارگروه‌های مشترک سندیکا با ساتکاب، سازماندهی شعب استانی سندیکا و همچنین تعیین شاخص‌های فصلی با مشارکت توانیر، سازمان برنامه و سندیکا محورهای اصلی آن بودند، با گزارش دبیر از اهم اقدامات انجام شده و پیگیری‌های صورت گرفته در خصوص مصوبات جلسات پیشین آغاز شد.

همچنین در این گزارش به پیگیری‌های سندیکا از دادستانی کل کشور برای تعیین تکلیف قراردادهای متوقف، انتشار فراخوان ارزیابی صلاحیت تامین‌کنندگان براق‌آلات توزیع، استعلام مطالبات وصول شده و باقیمانده از شرکت‌های تابعه توانیر، پیگیری مشکلات صدور ضمانت‌نامه‌های بانکی اعضا در افغانستان و هماهنگی جلسه‌ای در توانیر در این خصوص، اشاره شد.

در همین راستا و با توجه به عدم پرداخت مطالبات شرکت‌های عضو از سوی توزیع استان خوزستان، مقرر شد این موضوع با جدیت پیگیری و نتیجه آن به هیات مدیره و توانیر گزارش شود.

اعتراض تعدادی از اعضا به فاصله زمانی کوتاه بین کنفرانس بین‌المللی برق و نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق در آبان‌ماه از موضوعات طرح شده در جلسه پنج‌شنبه و سوم هیات مدیره سندیکا بود که براساس آن مقرر شد سندیکا با انعکاس موضوع به وزیر نیرو به این ناهماهنگی در برنامه ریزی بین وزارت نیرو و توانیر اعتراض و نارضایتی شرکت‌های فعال صنعت برق و نیز تاثیر منفی این روند بر میهمانان و شرکت‌های خارجی را نیز منعکس کند.

ارائه گزارشی از ایجاد چهار کارگروه مشترک مابین سندیکا و ساتکاب با عناوین حمایت از ساخت داخل، تامین مالی، توسعه صادرات، شرکت‌های کوچک و متوسط و نمایندگان پیشنهادی برای حضور در این کارگروه‌ها یکی از محورهای این جلسه بود. براین اساس ترکیب نهایی نمایندگان سندیکا برای کارگروه‌های مذکور به تصویب رسید.

در بخش دیگری از این جلسه گزارشی از هماهنگی‌های صورت گرفته با سازمان برنامه و شرکت توانیر در خصوص معرفی وندور از سوی سندیکا برای تعیین شاخص‌های فصلی توسط رییس کمیته حقوقی و قراردادهای اراسته و مقرر

شد جلسات توجیهی با کمیته‌های مرتبط و شرکت‌های مورد نظر برگزار و یک ساختار مشخص برای نحوه استعلام‌ها و همچنین وندور پیشنهادی سندیکا در خصوص هریک از فصول به سازمان برنامه اراسته شود.

در این جلسه، شعب و عملکرد آنها را نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفت و بر همین اساس مقرر شد شعب استانی گزارش عملکرد خود را در دوره‌های زمانی شش‌ماهه به سندیکا ارائه نمایند و جلسات هماهنگی روسا، هیات مدیره و دبیرخانه شعب با رئیس هیات مدیره و دبیرخانه سندیکای ایران بصورت فصلی در تهران برگزار و مصوبات هیات مدیره و سیاست‌های سالانه سندیکا به روسای شعب ابلاغ شود. تسریع در برگزاری مجمع عمومی شعبه فارس، تفویض بخشی از اقدامات و تصمیمات به ویژه در حوزه استان‌ها به شعب، ایجاد کارگروهی تحت نظر هیات مدیره برای پیگیری مصوبات این جلسه و نیز تهیه یک تحلیل جامع در خصوص تاثیرگذاری و نقش شعب در یک بازه زمانی پنج ساله تهیه و بازنگری آیین‌نامه شعب بر اساس نتایج این پژوهش از دیگر مصوبات هیات مدیره در خصوص شعب استانی سندیکا بود.

در پایان جلسه با توجه به تکلیف مجمع عمومی به هیات مدیره در خصوص بررسی ضرورت بازنگری اساسنامه و تطبیق آن با ویرایش جدید اساسنامه تیپ اتاق بازرگانی، گزارشی اجمالی از بررسی‌های کارگروه اساسنامه و تفاوت‌های اساسنامه فعلی سندیکا با ویرایش جدید اساسنامه تیپ اتاق توسط معاونت پژوهشی سندیکا ارائه و مقرر شد این موضوعات در یک جلسه فوق‌العاده هیات مدیره بررسی و جهت ارائه به مجمع عمومی در این خصوص تصمیم‌گیری شود.

قرارداد تیپ خرید کالا و قرارداد تیپ پیمانکاری از دیگر موضوعاتی بود که در این نشست بررسی و مقرر شد پیش نویس قرارداد تیپ خرید کالا در گام اول برای معاون وزیر نیرو ارسال شود. همچنین بنا شد در گام بعدی پس از بررسی قرارداد تیپ پیمانکاری در کارگروه قرارداد تیپ و انجام اصلاحات لازم، اقدامات مقتضی برای ارسال این قرارداد صورت پذیرد.

در پایان جلسه دستورالعمل‌های رسیدگی به تخلفات عملکرد و آموزش پیمانکاران بررسی و مقرر شد این دستورالعمل در اختیار اعضای کمیته قرار بگیرد تا در اولین فرصت نقطه نظرات خود را در این خصوص اعلام کنند.

بسیار محدودی در بخشنامه جدید ارزی لحاظ شده، مقرر شد طی نامه‌ای به سازمان برنامه و بودجه اعتراض به این موضوع و درخواست اصلاح آن منعکس شود. همچنین مقرر شد اعضای حاضر در جلسه و اعضای کمیته نظرات خود را درخصوص شاخص‌های تعدیل اعلامی سازمان برنامه و بودجه اعلام کنند. بررسی و تبادل نظر درباره منشور اخلاقی سندیکا محور بعدی جلسه بود که مقرر شد با فرض اینکه مصادیق بندها قید شود، موضوعات متضاد برداشته شود، رابطه داخلی اعضا ملاک قرار گیرد و به کلیات پرداخته شود سایر اعضا پیش نویس منشور اخلاقی را بررسی و نقطه نظرات خود را در اسرع وقت اعلام کنند.

اعتراض سندیکا به سازمان برنامه و بودجه درباره عدم درج اصلاحات بخشنامه ارزی

جلسه کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران، دوم تیر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای این نشست گزارشی از اقدامات صورت گرفته درخصوص ارسال اصلاحات پیشنهادی به شورای هماهنگی، سازمان برنامه و برگزاری جلسات متعدد برای درج اصلاحات پیشنهادی اعضا ارائه شد. نظر به اینکه از پیشنهادات و نقطه نظرات جمع آوری شده و منعکس شده به دستگاه‌های ذیربط، بخش

تاکید کمیته تابلوسازان بر بررسی مطالبات اعضا و تلاش برای وصول آن

تابلوسازان عضو سندیکا و همچنین گزارش اولویت‌های اجرایی سال ۹۸ واحد پژوهش مطرح و مقرر شد که مطالبات تابلوسازان عضو سندیکا استعلام و درباره آنها اعلام نظر شود.

دبیر سندیکا مطرح و مقرر شد شرکت مذکور طی نامه‌ای مشکلات خود را به دبیرخانه سندیکا ارجاع و تقاضای اقدام عاجل نماید. در پایان جلسه گزارشی از میزان مطالبات

جلسه کمیته سازندگان تابلوهای برق سندیکای صنعت برق ایران، بیست و ششم خرداد سال جاری در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدا رئیس کمیته گزارشی از حضور خود در جلسه هیئت مدیره و موضوعات مطرح در آن شامل برگزاری مجمع عمومی سندیکا در شهریور ماه، پیشنهادات کارگروه اصلاحات اساسنامه، گزارش اقدامات انجام شده با هدف ارتقای وب سایت سندیکا، اولویت‌های اجرایی سال ۹۸ که گزارش آن توسط واحد پژوهش سندیکا تهیه شده است، ارائه کرد. در ادامه مشکلات شرکت صنایع برق آذر کلید درخصوص گشایش اعتبار اسنادی در حضور

بررسی آیت‌های تاثیرگذار در ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها

و تاثیرگذار در ارزیابی شرکت‌ها را پیشنهاد کنند تا نسبت به تهیه ضمیمه اجرایی اقدام شود. در پایان جلسه مقرر شد اعضای جدید سندیکا پس از طی مراحل عضویت در صورت تمایل به حضور در کمیته تخصصی سازندگان یراق آلات

مبسوطی را در خصوص لزوم جلسه حضوری با دفتر تحقیقات برق شرکت توانیر ارائه داد و بر اهمیت تفکیک فعالیت ارزیابی سندیکا در مورد شرکت‌های عضو کمیته و روند ارزیابی و اخذ گواهی نامه‌های مرتبط شرکت-های سازنده یراق توزیع با شرکت توانیر اشاره کرد. لذا مقرر شد به منظور تبادل اطلاعات از همکاران دفتر تحقیقات برق در جلسات آتی کمیته تخصصی سازندگان یراق آلات توزیع دعوت به عمل آید. در ادامه جلسه تاکید شد که با پیگیری‌های انجام شده جهت پرداخت مطالبات از طریق توانیر به شرکت‌های توزیع، تسویه مطالبات شرکت‌های عضو کمیته تاحدودی صورت پذیرفته است. در پایان جلسه نقطه نظرات هریک از اعضا درباره شیوه‌های تهیه چک لیست ارزیابی بررسی و مقرر شد جمع بندی اولیه توسط دکتر فکار انجام و در اسرع وقت به عنوان خروجی اولیه کمیته به کمیته ارزیابی ارائه شود.

انتخاب نمایندگان کمیته یراق آلات توزیع برای انجام فرایند ارزیابی و تشخیص صلاحیت

جلسه کمیته سازندگان یراق آلات توزیع سندیکای صنعت برق ایران یکم مرداد سال جاری با موضوع بررسی چک لیست ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌های عضو این کمیته در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای جلسه بررسی پیش‌نویس چک لیست ارزیابی و تشخیص صلاحیت و انتخاب نمایندگان کمیته جهت ارزیابی و تشخیص صلاحیت در دستور کار قرار گرفت. براین اساس مقرر شد دو نماینده از هریک از گروه‌های یراق آلات فلزی، یراق خود نگهدار و هادی‌های روکشدار با توجه به میزان آشنایی آنها با مسائل حقوقی و مدارک مالی شرکت‌ها و تسلط بر موضوعات فنی جهت انجام فرایند

توزیع، پس از درخواست کتبی و ارائه مستندات واحد تولیدی توسط کارگروه تخصصی کمیته (یراق آلات آهنی و فلزی، هادی‌های روکشدار، کابل‌های فاصله‌دار و کابل‌های خودنگهدار) مورد ارزیابی مدارک و بازدید قرار گیرند و پس از تایید به واحد ارزیابی و تشخیص صلاحیت ارجاع داده شوند.

بررسی شیوه‌های تهیه چک لیست ارزیابی در کمیته سازندگان یراق آلات توزیع

جلسه کمیته سازندگان یراق آلات توزیع سندیکای صنعت برق ایران، بیست و پنجم تیر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای جلسه دکتر فکار توضیحات

جلسه کمیته سازندگان یراق آلات توزیع سندیکای صنعت برق ایران، یازدهم تیر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای جلسه نایب رئیس کمیته گزارشی از حضور خود در دفتر تحقیقات برق و فعالیت‌های انجام شده از سوی این دفتر در زمینه کنترل مدارک شرکت‌های متقاضی دریافت آزمون نوعی و گواهی مطابقت با استاندارد تولید ارائه کرد. وی با اعلام اینکه طبق بررسی‌های اولیه مغایرت‌هایی وجود داشته است، تاکید کرد که مقرر شده است به منظور تبادل اطلاعات و ارائه توضیحات بیشتر از همکاران مجموعه دفتر تحقیقات برق برای حضور در جلسه آتی کمیته تخصصی سازندگان یراق آلات توزیع دعوت به عمل آید.

بررسی موضوع مطالبات اعضا از توانیر محور بعدی جلسه بود که عنوان شد که با پیگیری‌های به عمل آمده پرداخت مطالبات از طریق توانیر به شرکت‌های توزیع تفویض و این موضوع به شرکت‌ها اعلام شده است. سندیکا نیز در این حوزه نامه پوششی جهت تاکید پرداخت و تسویه مطالبات به شرکت‌های توزیع ارسال کرده است.

در ادامه موضوع ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها مطرح شد که هریک از اعضای کمیته در خصوص چگونگی تهیه چک لیست ارزیابی توضیحاتی ارائه دادند. با توجه به مباحث مطرح شده، تاکید شد که هریک از اعضا در ابتدا باید قرارداد و دستورالعمل پیشنهادی را به طور دقیق مطالعه کرده و با مبنای قرارداد آیت‌های مصوب در دستورالعمل، آیت‌های مهم

بنا شد مطابق چک لیست ارائه شده، جدول شماره یک به عنوان شرایط اولیه الزامی جهت بررسی درخواست ارزیابی و تشخیص صلاحیت متقاضیان در نظر گرفته شود.

با موافقت اعضا پیشنهاد شد موضوع اصلاح ردیف ۶ (نقشه فضای کارگاهی و اداری شرکت) جدول شماره یک، با مشاور حقوقی سندیکا مطرح شود. همچنین با توجه به هزینه‌های سنگین ارزیابی برای تولیدکنندگان صنعت عراق، پیشنهاد شد افزایش بازه زمانی اعتبار ارزیابی توسط نمایندگان این کمیته در جلسات مشترک با توانیر مطرح شود.

در پایان جلسه نمایندگان کمیته سازندگان عراق آلات توزیع در سه زیرگروه عراق آلات فلزی، عراق خودنگهدار و هادی‌های روکشدار جهت انجام فرایند ارزیابی و تشخیص صلاحیت انتخاب شدند.

گرفته شود که در این شرایط اولیه، عضویت متقاضیان ارزیابی و تشخیص صلاحیت در سندیکای صنعت برق الزامی نیست. همچنین

ارزیابی و تشخیص صلاحیت انتخاب شود. در ادامه با موافقت اعضا مقرر شد جهت ورود به فرایند ارزیابی شرایط عمومی اولیه‌ای در نظر

کمیته تخصصی مهندسی مشاور

تاکید شرکت‌های برق منطقه‌ای برای استفاده از شرکت‌های مشاور عضو سندیکا

جلسه هیات رئیسه کمیته تخصصی مهندسی مشاور سندیکای صنعت برق ایران، بیست و یکم خرداد سال جاری در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای جلسه نحوه انتخاب مهندسین مشاور برای پروژه‌ها بررسی و مقرر شد دکتر عباس‌زاده عضو هیات رئیسه کمیته با لحاظ کردن نقط نظرات مطرح شده، مباحث را تکمیل و جهت انجام اقدامات لازم، از طرف سندیکا به توانیر ارسال کند. طبق نظر کمیته این دستورالعمل که مشاوران کوچک تراسا یا با مشارکت مشاوران بزرگتر باید در پروژه‌ها شرکت کنند، فراگیر خواهد بود.

در ادامه جلسه طرح برقی کردن چاه‌های آب روستایی و بودجه مربوط به این طرح بررسی و مقرر شد با توجه به اینکه وزارت نفت مسئولیت این طرح را برعهده دارد، موضوع به مهندس فلاحیان، معاونت برنامه ریزی وزارت نفت منعکس و برگزاری جلسه‌ای مشترک با وی برنامه‌ریزی شود.

بررسی موضوع حق الزحمه خدمات مهندسی که دستورالعمل تکمیلی آن اخیراً توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی ابلاغ شده است، محور بعدی جلسه بود که مقرر شد نماینده کمیته

به اتاق بازرگانی ارائه شده است. براین اساس مقرر شد مجدداً طی نامه ای جداگانه به ایشان کلیه نامه های کمیته به اتاق بازرگانی پیگیری گردد.

در ادامه جلسه متن پیش نویس تهیه شده کمیته روابط بین الملل بمنظور ارائه جامع توانمندی‌های فنی و بازرگانی اعضای کمیته مهندسی بازرگانی به هیأت مدیره سندیکا بررسی و تبادل نظر کارشناسی بعمل آمد اما جمع بندی نهایی در این زمینه به جلسه آتی هیأت رئیسه موکول شد.

در بخش بعدی جلسه در مورد اعلام نیازمندی های ارزی سال ۹۸ مقرر شد هریک از اعضا به بررسی تعرفه های مورد نیاز شرکت خود بپردازد و طی بررسی کارشناسی در جلسات آتی و پس از جمع بندی نهایی به دبیرخانه سندیکا اعلام شود.

کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی

بررسی نیازمندی‌های ارزی اعضای کمیته مهندسی بازرگانی در سال ۹۸

جلسه هیات رئیسه کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی سندیکای صنعت برق ایران، چهارم تیرماه سال جاری در محل سندیکا تشکیل شد.

در ابتدای جلسه خانم مهندس عرفانیان عضو هیات رئیسه کمیته گزارشی از جلسه با رئیس اتاق بازرگانی ایران و ایتالیا و مشاور ارشد رئیس اتاق بازرگانی ایران در خصوص تعامل و همکاری نزدیکتر اعضای کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی سندیکا کرد. در این گزارش تاکید شد که مشکلات و راهکارهای پیشنهادی

ضرورت هموار ساختن مسیر همکاری‌های ایران و کشورهای همسایه در حوزه برق

جلسه هیأت رئیسه کمیته تخصصی مهندسی مشاور سندیکای صنعت برق ایران، بیست و پنجم تیر سال جاری در محل سندیکا تشکیل شد.

در ابتدای جلسه، درباره پیشنهاد مکتوب دکتر عباس‌زاده در خصوص انتخاب مهندسین مشاور بحث و تبادل نظر شد. با موافق اعضا مقرر شد در تصویب آیین‌نامه انتخاب مهندسین مشاور نقطه نظرات اعضا لحاظ شود. طبق تاکید اعضا آیین‌نامه مذکور باید جامع و شامل مجموعه مشاوران با هر رتبه و درجه باشد. همچنین در مورد حق الزحمه مشاور پیشنهادی مطرح شد.

اعضا پیشنهاد کردند که انتخاب مشاوران بر مبنای حجم و قیمت و تخصصی بودن کار برای رتبه‌های مختلف تعریف و متناسب با توان و پرسنل و تشکیلات پروژه به مشاوران واگذار شود. همچنین مقرر شد پس از وصول نظرات کلیه اعضا، مراتب به آقای دکتر عباس‌زاده اعلام، تا پس از تکمیل، پیش‌نویس به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی ارسال شود.

در ادامه جلسه موضوع افزایش هزینه مشاوران در سال ۹۸ بررسی و مقرر شد مجدداً بحث افزایش ۳۰ درصدی حقوق و مزایای پرسنل در سال ۹۸، طی نامه‌ای از سوی سندیکا به سازمان برنامه اعلام شود تا در هزینه خدمات مهندسی نیز مدنظر قرار بگیرد که مشاوران بیش از این تضعیف مالی نشوند.

بررسی موضوع برق‌رسانی به چاه‌های کشاورزی محور بعدی جلسه بود که مقرر شد

مهندسی مشاور مکاتبات جداگانه‌ای با دفتر دکتر قانع‌فر، رئیس امور نظام فنی اجرایی، مشاورین و پیمانکاران سازمان برنامه و بودجه کشور سازمان برنامه و مهندس اسماعیل‌نیا، معاون هماهنگی مالی و پشتیبانی و امور مجامع شرکت توانیر بعمل آورده و همچنین پیرو توافقات قبلی، بر حضور نماینده سندیکا در جلسات ابلاغ دستورالعمل‌های مربوطه تاکید کند.

با توجه به اعلام شرکت‌های برق منطقه‌ای تهران، خراسان و هرمزگان مبنی بر انتخاب مشاوران از بین شرکت‌های مهندسی مشاور سندیکا، مقرر شد این موضوع از طریق سندیکا پیگیری و در صورت توافق، کلیه شرکت‌های برق منطقه‌ای از مشاوران عضو سندیکا استفاده کنند.

در ادامه جلسه تاکید شد که حضور نماینده کمیته در جلسات «کمیته ارتقاء مشاوران و پیمانکاران» شرکت توانیر و تلاش برای متقاعد کردن برای تغییر نام کمیته مذکور به «کمیته ارتقاء کارفرمایان، مشاوران و پیمانکاران» ادامه داشته باشد. همچنین طی شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور در خصوص تشکیل کمیته مشاوران با حضور اکثر انجمن‌های فنی و مهندسی، بنا شد دکتر سعیدی بعنوان نماینده سندیکا جهت حضور در جلسات مربوطه معرفی شوند.

در پایان جلسه اعلام شد که گاهی پروژه‌های مهم صنعت برق مانند ۴۰۰ و ۲۳۰ کیلوولت به شرکت‌های پیمانکاری بصورت EPC واگذار می‌شود که این شرکت‌ها پیمانکار بوده و بعضاً رتبه E نیز دارند، لذا مقرر شد آقای دکتر عربانی نامه‌ای به شرکت توانیر ارسال تا شرکت‌های تابعه مانند شرکت نفت ارسال کرده و پروژه را سه عاملی یعنی پیمانکار، مشاور، کارفرما و حتی عامل چهارم MC اجرا کند.

سندیکا پس از رایزنی با شرکت توانیر موضوع را پیگیری و سپس با وزارت نفت وارد مذاکره شود. در ادامه جلسه موضوع پرداخت مطالبات مشاوران مطرح و اعلام شد که با پیگیری سندیکا و کمیته مهندسی مشاور، خوشبختانه پرداخت مطالبات با ابلاغ به کلیه شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع از سوی شرکت توانیر در شرف اقدام است.

همچنین مقرر شد با ارسال نامه‌ای به دفتر برنامه‌ریزی و امور اقتصادی شرکت توانیر در خصوص معرفی و استفاده از شرکت‌های عضو کمیته مهندسی مشاور جهت انجام خدمات مشاوره و پیمانکاری اقدام شود. همچنین اعلام شد که عضویت شرکت مهندسین مشاور دانشمند در سندیکا با پیگیری کمیته در حال انجام است.

در پایان جلسه تاکید شد که به دلیل عدم حضور نام ایران در فهرست پروژه‌هایی که توسط بانک توسعه آسیایی اجرا می‌شوند، شرایط برای سازندگان و پیمانکاران و مشاوران ایرانی به خصوص اعضای کمیته در پروژه‌های برون مرزی دشوارتر می‌شود لذا در این خصوص لازم است رایزنی‌هایی از طرف سندیکا، وزارت نیرو، وزارت امور خارجه انجام شود تا حداقل در پروژه‌های کشورهای همسایه ایران همکاری داشته باشیم. البته پیشنهاد شد با مسئولات ذیربط در سازمان سرمایه‌گذاری وزارت اقتصاد و دارایی نیز در این خصوص مذاکره شود.

فراخوان ارزیابی صلاحیت
تأسیس‌کنندگان انواع یراق آلات توزیع

شرکت توانیر

سندیکای صنعت برق ایران

کارگروه‌ها

کارگروه بیمه و تامین اجتماعی

ضرورت رفع ابهام بخشنامه بخشودگی جرائم کارفرمایان خوش حساب

در ابتدای جلسه کارگروه بیمه و تامین اجتماعی سندیکای صنعت برق ایران که یازدهم تیر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد، گزارشی از اقدامات صورت گرفته برای کمک به حل مشکلات بیمه و تامین اجتماعی اعضا ارائه گردید.

کارگروه مجلس

انعکاس معضل قراردادهای نیمه تمام به رئیس مجلس شورای اسلامی

نشست مشترک کارگروه مجلس سندیکا با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شانزدهم تیر سال جاری در محل مرکز پژوهش‌ها برگزار شد.

در ابتدای این جلسه، نمایندگان کارگروه مجلس گزارش جامعی از روند اقدامات انجام شده درخصوص حل معضل قراردادهای نیمه تمام طی سال‌های گذشته با دستگاه‌های ذی ربط ارائه کردند و با توجه به اینکه تاکنون پس از گذشت سالیان متمادی هیچ اقدام مؤثری برای حل این معضل از سوی دستگاه‌های مرتبط انجام نشده است، خواستار بررسی و حل این معضل از سوی مرکز پژوهش‌های مجلس شدند. همچنین با عنایت به سابقه خاتمه پیمان‌ها در دستگاه‌های اجرایی، نمایندگان سندیکای صنعت برق نیز خواستار بررسی این موضوع درخصوص قراردادهای صنعت برق شدند.

در بخش بعدی جلسه طرح استانداردسازی حق بیمه قراردادها و جلسات مشترک سندیکا، توانیر و اتاق بازرگانی مطرح و با تاکید بر اینکه در شرایط موجود قراردادی، استانداردسازی یکی از ارکان اصلی برای حل بخشی از مشکلات بیمه و تامین اجتماعی اعضاست، مقرر شد پیگیری موضوع اصلاح قانون تامین اجتماعی از نهادهای بالادست مورد طرح و بررسی قرار گیرد.

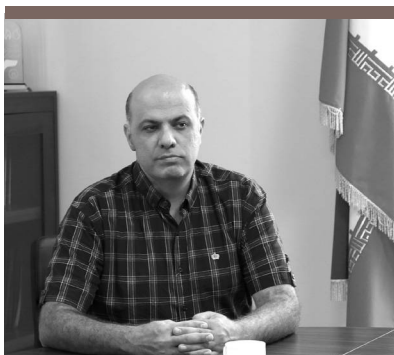
در ادامه بخشنامه بخشودگی جرائم کارفرمایان خوش حساب بررسی و مقرر شد ابهامات بخشنامه طی نامه‌ای برای اصلاح به سازمان تامین اجتماعی ارسال شود. بررسی بسته حمایتی سازمان تامین اجتماعی در رونق تولید، طرح اصلاحات پارامتریک قانون تامین اجتماعی و اعلام نظر در بازنگری ضوابط بیمه پیمانکاران از دیگر موضوعاتی بود که در این نشست مورد بحث و بررسی قرار گرفت و مقرر شد نکات و اصلاحات مربوط به هرآیتم بطور جداگانه به دستگاه‌های ذیربط ارسال شود.

شعب

راهکارهای نوزده گانه شعبه اصفهان سندیکا برای رونق تولید

نشست شورای گفتگوی صنعت برق اصفهان با حضور جمع کثیری از اعضای سندیکای صنعت برق شعبه اصفهان، مدیران دولتی استان، رؤسای دفاتر نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی و مسؤولان اتاق بازرگانی، به میزبانی شرکت برق منطقه ای اصفهان برگزار شد.

هدف گذاری برای ایجاد وحدت رویه در رتبه بندی پیمانکاران

جلسه نمایندگان سندیکای صنعت برق شعبه اصفهان با مهندس بالار، معاون امور تشخیص صلاحیت پیمانکاران سازمان برنامه بودجه کشور شانزدهم مرداد سال جاری در محل سازمان برنامه و بودجه اصفهان و به میزبانی دکتر قربانی، رئیس نظام فنی و اجرایی این سازمان برگزار شد.

مهندس مسائلی که به عنوان دبیر سندیکای اصفهان در این جلسه حضور داشت، با اشاره به موارد مطرح شده گفت: در این نشست در رابطه با رتبه بندی و اخذ و تمدید گواهی صلاحیت پیمانکاران بحث و تبادل نظر صورت گرفت و پرسش و پاسخ هایی مطرح گردید.

وی با بیان اینکه در این جلسه از فضای بازی که سازمان برنامه بودجه در دولت دوازدهم ایجاد کرده است، تقدیر شد، ادامه داد: سازمان برنامه بودجه هم در حوزه کشوری هم در استان اصفهان، فضای تعاملی خوبی ایجاد کرده است اما در هر حال نقدهایی وجود دارد.

مهندس مسائلی بر لزوم ویژه بر مثلث زمان، تعداد کار همزمان و سقف ریالی تعیین شده توسط سازمان برنامه تاکید نمود و عنوان کرد که تغییرات اعمالی در حوزه رتبه بندی توسط سازمان برنامه با واقعیت حاکم بر قراردادها و فضای اقتصادی موجود انطباق ندارد.

طی این نشست نحوه امتیاز آور بودن اعضای هیات مدیره شرکتها توسط سازمان برنامه تشریح و شفاف سازی شد.

مهندس رفسنجانی مدیر اجرایی شعبه اصفهان سندیکا برای تبیین بهتر و هماهنگی بیشتر با بخش خصوصی در خواست کرد که علاوه بر شورای هماهنگی تشکیل ها، اتاق بازرگانی را نیز سازمان برنامه از اتفاقات و تغییرات مطلع کنند تا تعداد بیشتری از پیمانکاران با رعایت ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار از مسائل و تغییرات مطلع شوند.

دبیر شعبه اصفهان در ادامه گزارش داد: در این

اعضای هیات مدیره و هیات ریسه شعبه اصفهان مشخص شدند

مجمع عمومی و انتخابات هیات مدیره سندیکای صنعت برق شعبه اصفهان، پنجم تیرماه در محل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان با حضور نمایندگان ۲۰ شرکت عضو شعبه و نماینده اتاق بازرگانی برگزار شد.

در این جلسه پس از ارائه گزارش عملکرد هیات مدیره، گزارش خزانه دار و صورت های مالی و نیز گزارش بازرس، روزنامه دنیای اقتصاد به عنوان روزنامه کثیرالانتشار شعبه اصفهان سندیکا برگزیده و ورودیه و حق عضویت هم مطابق با اساسنامه سندیکای صنعت برق ایران مصوب شد.

همچنین پس از برگزاری انتخابات آقایان مهدی مسائلی، احمدرضا صافی، علیرضا روغنی، فرج اصغری و فرزاد شرکت قناد به عنوان اعضای اصلی هیات مدیره و نوید وفایی و سیداحمد حسینی به عنوان اعضای علی البدل برگزیده شدند.

گفتنی است پس از انتخابات داخلی هم احمدرضا صافی، فرزاد شرکت قناد و علیرضا وفایی به ترتیب به عنوان رئیس، نایب رئیس و منشی هیات مدیره سندیکای صنعت برق شعبه اصفهان برگزیده شده و مهدی مسائلی در سمت دبیر این تشکل ابقا شد.

این دوره از هیات مدیره شعبه اصفهان سندیکا تاکید بر موضوع زنجیره تامین، افزایش تعداد اعضا، سازماندهی تشکل های برقی با کمک اتاق بازرگانی، پیگیری جدی مواد ۴ و ۵ قانون بهبود محیط کسب و کار، اخذ امتیاز بومی برای اعضا جهت عقد قراردادهای کاری و نیز گسترش حیطه عضویت شرکت های فعال صنعت برق در استان اصفهان را به عنوان اصلی ترین اولویت های خود معرفی کردند.

ایجاد شوراهای تخصصی برق، با تمرکز بر رونق تولید در این صنعت زیرساختی یکی از مهمترین محورهای مطروحه در این نشست بود. در همین راستا رییس هیات مدیره سندیکای برق شعبه اصفهان ضمن اشاره به فعالیت های این تشکل در طول سال های ۹۶ و ۹۷، بر لزوم بهره گیری از ظرفیت تشکل ها و تعامل فعال از طریق مکاتبه و مشارکت تاکید کرد. مهدی مسائلی، دبیر سندیکای برق شعبه اصفهان هم علاوه بر ارائه گزارشی اجمالی از فعالیت ها و اقدامات صورت گرفته در شعبه اصفهان سندیکا، راهکارهای پیشنهادی این تشکل به منظور تحقق رونق تولید در صنعت برق را عنوان کرده و خواستار بررسی و پیاده سازی آنها شد.

در ادامه این نشست مدیران شرکت های عضو سندیکای برق شعبه اصفهان نظرات و درخواست های خود را در خصوص چالش هایی مانند مطالبات، مباحث مالیاتی، قرارداد های یکطرفه و منعقد در شرکت های کارفرمایی، تغییر نرخ ارز و ریسک های موجود برای عقد قراردادها و همچنین موضوع بیمه و نگرش سازمان تأمین اجتماعی عنوان کرده و خواستار پیگیری این موضوعات از سوی شورای گفتگو شدند.

در همین راستا نمایندگان اتاق بازرگانی هم ضمن تاکید بر این نکته که این نهاد با حساسیت و مسئولیت بیشتر به سندیکای صنعت برق توجه کرده، خاطرنشان کردند که اتاق تلاش می کند فضای مناسب تری را برای هم افزایی فعالان کسب و کار در شهر اصفهان فراهم کند.

در این جلسه همچنین مقرر شد که عضویت فعالان سندیکای صنعت برق اصفهان در اتاق بازرگانی استان بازنگری شده و زمینه های لازم برای حمایت اثرگذارتر از تولیدکنندگان بومی فراهم شود. همچنین تاکید شد که عضویت سندیکای صنعت برق در شورای فنی استانداری جهت تعامل و همکاری بیشتر در خصوص تدوین تفاهم نامه و عقد قرارداد های برون مرزی بیش از پیش جدی گرفته شود.

کسب و کار اعضای تأثیرگذار هستند، شناسایی کرده و با ارتباط با سازمان آنها را مطرح کرده و به آینده کسب و کار اعضا امیدوار باشیم. مهندس مسائلی در پایان اظهار کرد: منشأ اثر و نقطه تماس سازمان برنامه و بخش خصوصی چیزی جز شورای هماهنگی تشکلات نیست و این مهم طی تفاهمنامه ای که در زمان دکتر ستاری فرتهیه و مبادله شده است تعیین شده است و ارتباط بین بخش خصوصی و سازمان برنامه از طریق نهاد تعامل و شورای هماهنگی تشکلات ها کانالیزه شده است که این امر باید مورد توجه اعضای سندیکا قرار بگیرد.

تشخیص صلاحیت پیمانکاران سازمان برنامه بودجه کشور درخواست شد فضای حاکم بر مناقصات دولتی، اخذ مفاصا از تامین اجتماعی و شرایط عدم ثبات اقتصادی را که باعث تطویل و قفل شدن قراردادها شده است، در درج سوابق و تجربه پیمانکاران مورد توجه قرار دهند. همچنین بنا شد شعبه اصفهان نیز مکاتباتی با سازمان برنامه بودجه اصفهان در این زمینه داشته باشد. دبیرسندیکای شعبه اصفهان با تأکید بر اینکه ما باید نمودار سازمانی سازمان برنامه بودجه را بررسی و همیشه مدنظر قرار داشته باشیم، تصریح کرد: ما باید گرفتاری ها و مشکلاتی را بر

جلسه همچنین درباره نامه ۹۹۷۱۵ به تاریخ ۳۱ اردیبهشت ۹۸ که مربوط به موضوع ایجاد وحدت رویه در رتبه بندی است، گفتگو و اعلام شد که سازمان برنامه، برنامه هایی برای لینک شدن با سامانه های دارایی، بیمه تامین اجتماعی و ستاد در دستور کار دارد و بعد از این موارد به صورت مکانیزه انجام خواهد شد. همچنین سازمان برنامه بررسی و بازنگری بخشنامه ۹۴/۱۳۰۴۳۹ به تاریخ ۲۴ شهریور ۱۳۹۴ را در دستور کار دارد و در این راستا لزوم توجه و تمرکز بخش خصوصی را در اینباره تأکید نمود. وی ادامه داد: در این جلسه از معاون امور

مجمع عمومی سالیانه سندیکای صنعت برق ایران - شعبه خراسان برگزار شد

متعددی گردیده که پس از جمع بندی اشکالات، موارد پیشنهادی و اصلاحی آن به سازمان برنامه و بودجه، سازمان صنعت معدن و تجارت خراسان رضوی، برق منطقه ای خراسان، شورای گفتگوی استان، سازمان بازرسی استان، دادستانی و سندیکای صنعت برق ایران منعکس شده است. در خاتمه محمدعلی محمدی، نماینده سندیکای صنعت برق ایران ضمن قدردانی از فعالیت های شعبه خراسان، گزارش مختصری از اقدامات و فعالیت های سندیکای صنعت برق ایران ارائه و یادآور شد مطالب مورد بحث در سندیکا مورد بررسی و پیگیری قرار خواهد گرفت.

طبق دستور جلسه مجمع، انتخابات بازرس شعبه برگزار که پس از رای گیری، آقایان سعید سالمی به عنوان بازرس اصلی و علی میرمیکائیل زادگان به عنوان بازرس علی البدل شعبه انتخاب شدند.

و نظرخواهی ها بیش از پیش هم فکری و هم اندیشی داشته باشند. وی از اعضا درخواست کرد با توجه به تشکیل کارگروه مشترک سندیکا و برق منطقه ای خراسان مشکلات مرتبط را جهت طرح در جلسات آتی، کتبا به شعبه اعلام کنند. در ادامه صورت های مالی و گزارش بازرس شعبه ارائه پس از بحث و بررسی مراتب مورد تصویب قرار گرفت. محسن شادمان رئیس هیات مدیره شعبه خراسان خاطر نشان کرد حضور و مشارکت حداکثری اعضا در مجمع، نشان دهنده نقش و جایگاه ویژه ای است که شعبه از آن برخوردار گردیده است.

وی همچنین در رابطه با دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمانهای ریالی فاقد تعدیل، ابلاغی از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور گفت در این خصوص جلسات ویژه متعددی برگزار و ضمن تبادل نظر با سایر تشکلات های مرتبط با صنعت برق، منتج به مکاتبات اختصاصی و کارشناسی

جلسه مجمع عمومی سالیانه سندیکای صنعت برق ایران - شعبه خراسان روز پنجشنبه سوم مرداد سال جاری با حضور نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی و سندیکای صنعت برق ایران و با مشارکت ۲۷ عضو از ۳۲ شرکت واجد شرایط برگزار شد.

در این جلسه رضا نمازی دبیر شعبه خراسان گزارشی از عملکرد شعبه در طول یکسال گذشته ارائه و تأکید کرد که با مشارکت و هم افزایی بیشتر اعضا می توان به رفع نسبی مشکلات فائق آمد، از این رو از کلیه اعضا تقاضا کرد جهت ارائه پیشنهادات، ضمن حضور در جلسات هیات مدیره، در مکاتبات

شرکت های عضو

شرکت الکترونیک افرازآرما واحد برتر صنایع برق و الکترونیک در سال ۹۷ شد

شرکت الکترونیک افرازآرما در بیست و سومین سال بزرگداشت روز ملی صنعت و معدن، به عنوان واحد برتر صنایع برق و الکترونیک سال ۱۳۹۷ شناخته شد و تندیس طلایی روز ملی صنعت و معدن را دریافت کرد.

افتتاح نیروگاه ۱۰۰ کیلوواتی خورشیدی در محل شرکت الکتروپژواک آراین

آیین افتتاح نیروگاه ۱۰۰ کیلووات خورشیدی (Top Roof) در محل شرکت الکتروپژواک آراین (رضا ترانس ورک) روز چهارشنبه ۳۰ مرداد ۹۸ با حضور جمعی از مدیران و معاونین استانی از جمله مهندس علی سعیدی، مدیریت محترم عامل شرکت توزیع برق شهرستان مشهد، اعضای هیأت مدیره شرکت و جمعی از کارشناسان و متخصصین این حوزه برگزار شد. این نیروگاه به همت بخش خصوصی و توسط شرکت الکتروپژواک آراین در مساحتی به وسعت ۱۰۵۰ مترمربع و همزمان با عید سعید غدیرخم به بهره برداری رسید. بنا بر اعلام سرمایه گذار این پروژه در مرحله ساخت نیروگاه برای ۴۵ نفر به طور مستقیم و غیرمستقیم ایجاد اشتغال شده است.

همکاری شرکت پرتو خازن با سازمان ملی استاندارد

شرکت پرتو خازن سالها با سازمان ملی استاندارد ایران، در تدوین استانداردهای

بین المللی همکاری داشته است. سرکارخانم مهندس ظریف آروین مدیر R&D و آزمایشگاه ها و جناب آقای مهندس تورج عبدی؛ مدیر کارخانه و مدیر امور مهندسی این شرکت به عنوان رئیس و دبیر کمیته فنی سازمان ملی استاندارد ایران انتخاب شدند.

شرکت پارس حفاظ واحد صنعتی نمونه استان کرمانشاه شد

در بزرگداشت روز ملی صنعت و معدن، از شرکت پارس حفاظ به عنوان واحد صنعتی نمونه استان کرمانشاه تقدیر شد و این شرکت تندیس طلایی خانه صنعت، معدن و تجارت استان را دریافت کرد.

شرکت سیم و کابل ابهر واحد نمونه صنعتی استان زنجان شد

شرکت سیم و کابل ابهر در سال رونق تولید و در بزرگداشت روز ملی صنعت و معدن، به عنوان واحد نمونه صنعتی استان زنجان انتخاب شد و تندیس طلایی دریافت کرد.

یکی از اعضای سندیکا در ترکیب هیات امنای کانون کارآفرینان تهران

ترکیب نهایی هیات امنای کانون کارآفرینان استان تهران مشخص و مطابق با قانون حکم انتصاب آنها از سوی استاندار تهران صادر شد. بر همین اساس محمدحسن حق گوئی، رئیس هیات مدیره شرکت پارس اخگر هم به عنوان یکی از اعضای هیات امنای این کانون کارآفرینان استان تهران حکم انتصاب خود را از استاندار دریافت کرد و در ترکیب شش نفره نمایندگان بخش خصوصی کانون کارفرمایان تهران قرار گرفت.

گفتنی است این کانون حفظ حقوق و دفاع از منافع مشروع و قانونی کلیه کارفرمایان و تشکل های کارفرمایی کشور و هماهنگ کردن کوشش ها و فعالیت های مرتبط با بخش های صنعت، حرفه و خدمات و همچنین ایجاد انگیزه و حمایت از سرمایه گذاری های مولد را به عنوان مهمترین هدف خود مد نظر قرار داده و دنبال می کند.

ساخت انواع رله ها در محورآرما فارس کلید خورد

با تلاش مهندسان و کارشناسان شرکت دانش بنیان محورآرما فارس طراحی و تولید رله های اضافه جریان، رله های ولتاژ و رله های کمکی ایستگاه های توزیع، فوق توزیع و انتقال در سالن تولید مرکز رشد کارخانجات مخابراتی ایران افتتاح شد.

ظرفیت تولید شرکت در حال حاضر ۵۰۰ دستگاه در سال است که این تعداد با توجه به نیاز کشور و امکان صادرات این محصولات، امکان افزایش دارد. در حال حاضر هم این خط تولید در حال توسعه و افزایش ظرفیت است. گفتنی است رله های حفاظتی از جمله محصولات حساس مورد استفاده در ایستگاه های برق فشارقوی جهت محافظت از تجهیزات و خطوط در برابر اتصالی ها است و با تولید این رله ها توسط این شرکت که از شرکت های موفق پارک علم و فناوری و مراکز رشد فارس محسوب می شود، علاوه بر اشتغال و تکمیل زنجیره تولید اجزاء رله در کشور، سالانه از خروج میلیون ها دلار ارز از کشور جلوگیری می شود.

تمدید یکساله گواهینامه تایید صلاحیت موسسه آموزشی قشم ولتاژ

واحد آموزش شرکت مهندسی برق و الکترونیک قشم ولتاژ از سال ۱۳۸۶ تاکنون مورد تایید موسسه استاندارد تحقیقات صنعتی ایران بوده و در سال ۱۳۹۶ موفق به کسب رتبه اول در حوزه ملی جهت آموزش دوره های فنی و مهندسی شده است. این واحد با سابقه ۱۶ ساله در خصوص برگزاری دوره های آموزشی تخصصی، مورد تایید فنی و حرفه ای کل کشور است.

شایان ذکر است این موسسه آموزشی دارای استانداردهای جهانی است و نماینده انحصاری موسسه SGIT دانشگاه توپینگن در حوزه های فنی و مهندسی در ایران است و امکان ارائه مدارک بین المللی با اعتبار جهانی دارد.

مرکز آموزش قشم ولتاژ اخیراً نیز توسط شرکت ملی نفت ایران ارزیابی و مجوز آن مجدداً به مدت یکسال دیگر مورد تایید این سازمان قرار گرفت. علاقمندان جهت کسب اطلاعات از نحوه و زمان برگزاری دوره های آموزشی به سایت شرکت www.qeshmvoltage.com بخش آموزش مراجعه فرمایند.

این کنفرانس پذیرفته شد و مورد تقدیر داوران و حضار قرار گرفت. این مقاله علمی-کاربردی حاصل فعالیت های مطالعاتی و تحقیقاتی واحد کیفی شرکت کابل ابهر در سال ۹۷ بود که نتایج عملی آن نقش ارزنده ای در ارتقاء کیفیت کابل های فشارقوی و فوق فشارقوی در صنعت کابلسازی ایفا کرده است.

در این دوره از مجموع ۲۰۰۰ مقاله ارسالی به دبیرخانه کنفرانس، حدود ۳۰۰ مقاله برگزیده از ۴۰ کشور ارائه شد. داوران ممیزی کننده مقالات از فعالان مجامع مطرح بین المللی همچون AEIT، CIGRE، IEC و CIRED بوده و از این رو مقالات برگزیده از دیدگاه علمی و فنی جزو مقالات تراز اول بین المللی محسوب می شوند. موضوعات اصلی این دوره، شامل سیستم های کابلی فشارقوی AC و DC، مسائل زیست-محیطی شبکه های کابلی، تکنیک های نوین عیب یابی، آزمون های تشخیصی الکتریکی و غیرالکتریکی، نگهداری و پایش سیستم های کابلی و مواد عایقی نوین در صنعت کابل سازی بود.

تقدیر از مقاله شرکت کابل ابهر در المپیک علمی و فنی صنعت کابل

مقاله شرکت کابل ابهر که در خصوص بررسی و تحلیل اثر دما بر کیفیت آزمون تخلیه جزئی تدوین شده بود، در دهمین دوره کنفرانس Jicable که از سال ۱۹۸۲ هر چهار سال یک بار در شهر ورسای با حضور پیشکسوتان مطرح بین المللی برگزار می شود، مورد تقدیر قرار گرفت.

این کنفرانس که امسال با عنوان ۱۹ Jicable برگزار شد، یکی از بزرگترین گردهمایی های علمی در زمینه تحقیق و توسعه، ساخت، نصب، بهره برداری و عیب یابی کابل های قدرت از گروه ولتاژی فشار ضعیف تا فوق فشارقوی و تکنولوژی های نوین وابسته به این صنعت محسوب می شود، مورد تقدیر قرار گرفت. در این کنفرانس که از دوم تا ششم تیرماه سال جاری در ورسای کشور فرانسه برگزار شد، مقاله شرکت کابل ابهر به عنوان تنها شرکت ایرانی در

شرکت فاران مفتخر به دریافت مجوز تأسیس اولین مرکز تخصصی فنی و حرفه ای خود شد

آکادمی فاران اکنون با توجه به قابلیت ها و تجربه ۳۰ ساله، در راستای مسئولیت اجتماعی خود و خدمتگزاری به جامعه، اقدام به تأسیس آموزشگاه تخصصی فنی و حرفه ای کرده است تا بتواند از این طریق حق خود را به جامعه با تربیت نیروی کار جوان و هدایت آن ها بجای آورد.

شرکت صنایع الکترونیک فاران در سال ۱۳۶۸ با هدف فعالیت در زمینه تولید تجهیزات الکترونیکی، مخابراتی و کامپیوتری تأسیس گردیده و عمده تمرکزش تولید و توزیع انواع یو پی اس و باتری و تجهیزات دیگری از جمله استابلایزر و اینورتر است.

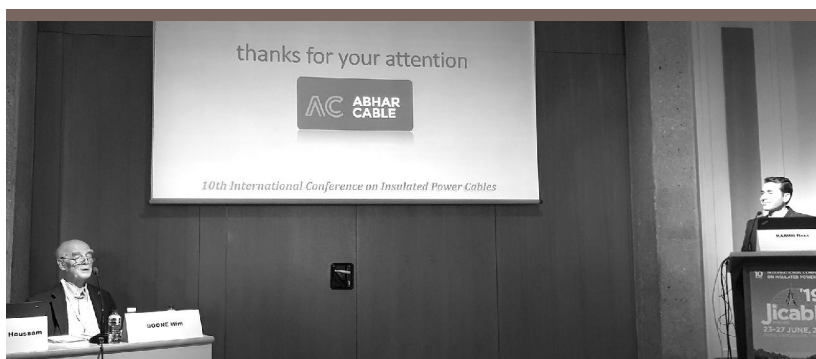
شرکت سامانه های نوین افرا واحد نمونه صنعتی استان فارس شد

شرکت سامانه های نوین افرا در سال رونق تولید و در بزرگداشت روز ملی صنعت و معدن، به عنوان واحد نمونه صنعتی استان فارس انتخاب شد و تندیس طلایی دریافت کرد.

شرکت قوی ساز نیرو واحد صنعتی نمونه استان اردبیل شد

شرکت قوی ساز نیرو در سال رونق تولید و در بزرگداشت روز ملی صنعت و معدن، به عنوان واحد صنعتی نمونه استان اردبیل انتخاب و تندیس طلایی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان را دریافت کرد.

نیان الکترونیک برترین برند استان خراسان شد

در آیین اختتامیه ی هفتمین جشنواره ی برندینگ که با حضور استاندار استان خراسان رضوی و دیگر مقامات ارشد استانی، ۱۶ مردادماه ۹۸ در مشهد برگزار شد از برندهای برتر این استان تقدیر شد.

در این جشنواره که به همت انجمن مدیران صنایع خراسان و با حمایت اتاق بازرگانی، استانداری و سازمان صمت استان خراسان رضوی برگزار شد، برندهای برتر این استان معرفی شدند.

شرکت نیان الکترونیک امسال توانست با کسب بالاترین امتیاز ارزیابی از هیات داوران جشنواره، تندیس برترین برند استان را دریافت کند. مدل ارزیابی این جشنواره بر اساس مدل

BAV و استاندارد ۱۰۶۶۸ مدیریت برند بود که معیارهای ۵۵ گانه آن بر شاخص های بعد حقوقی، بعد رفتاری و بعد اقتصادی برند تأکید داشت.

لازم به ذکر است؛ شرکت نیان الکترونیک امسال برای هفتمین بار متوالی با دریافت تندیس برند برتر استان، جایگاه خود را در بین برترین برند ها تثبیت کرده است.

سندیکا+

طرح چالش‌های واحدهای تولیدی صنعت برق در کمیسیون انرژی اتاق تهران

جلسه کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی تهران صبح روز دوشنبه، ۱۴ مرداد با موضوع بررسی چالش‌های ساخت داخل تجهیزات صنعت نفت و صنعت برق برگزار شد. در این جلسه که با حضور اعضای کمیسیون انرژی اتاق و نمایندگان وزارت صمت و وزارت نفت و تشکلهای مرتبط برگزار شد، نمایندگان سندیکا اهم چالش‌های واحدهای تولیدی صنعت برق و راهکارهای پیشنهادی را که با کمک کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا تهیه شده بود، ارائه کردند.

چالش‌های تامین مواد اولیه، ثبت سفارش و تخصیص ارز، نقل و انتقال ارز، مشکلات اعتبار اسنادی ریفاینانس و یوزانس، اجرایی نشدن اعتبارات اسنادی ریالی، متناسب نبودن تعرفه‌های گمرکی، واردات کالای دارای مشابه ساخت داخل، ممنوعیت واردات برخی مواد اولیه واحدهای تولیدی، غیرواقعی بودن قیمت پایه صادراتی برخی تجهیزات صنعت برق، عدم امکان دریافت گواهی‌نامه‌های تست تجهیزات به علت تحریم، عدم همکاری صندوق‌ها با تهاثر مطالبات شرکت‌ها، توجیه‌ناپذیر بودن سقف تسهیلات سرمایه در گردش، مطالبات معوق از کارفرمایان دولتی و موضوع بیمه و مالیات، اصلی‌ترین چالش‌هایی بودند که توسط نایب رئیس و دبیر سندیکا مطرح شد.

ایجاد یک کارگروه مشترک با وزارتخانه‌های صمت و نیرو و برگزاری جلسات مستمر به منظور چاره‌اندیشی برای مشکلات بنگاه‌های تولیدی صنعت برق در شرایط کنونی اقتصاد کشور، توجه حداکثری تمامی نهادهای مرتبط برای تحقق قانون حداکثر استفاده از توان تولید و خدماتی کشور، حمایت هدفمند از

محصولات ساخت داخل صنعت برق با تعریف دقیق ساخت داخل، ایجاد وحدت رویه در دولت و دستگاه‌های اجرایی، اصلاح تعرفه‌های گمرکی با رویکرد حمایت واقعی از ساخت داخل و ایجاد مشوق‌های هوشمند در ارتقاء سطح کیفی محصولات داخلی بخشی از راهکارهایی بود که توسط نمایندگان سندیکا ارائه شد.

از اینرو مقرر شد که این موضوعات از سوی اتاق بازرگانی تهران به دولت منعکس شود و به همت اتاق تهران و با محوریت سندیکای صنعت برق، همایشی تحت عنوان ساخت داخل تجهیزات صنعت برق برگزار شود. همچنین مقرر شد سندیکا طی جلسه‌ای میزبان رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی تهران باشد تا با بررسی چالش‌های موجود، راهکارهای حل چالش‌های این صنعت شناسایی و برای پیگیری آنها برنامه‌ریزی شود. در پایان این جلسه از رویکرد سندیکا برای پیگیری جدی و مستمر مشکلات اعضا و همچنین ارائه تحلیل‌ها و گزارش‌های حرفه‌ای از چالش‌های فعالان صنعت برق به همراه راهکارهای پیشنهادی تقدیر شد.

تشکیل کارگروه‌های مشترک بین سندیکا و توانیر برای روان‌سازی قراردادها

نشست مشترک نمایندگان سندیکای صنعت برق ایران و شرکت توانیر در خصوص معضل قراردادهای متوقف بیست و چهارم تیر سال جاری، در دفتر معاونت مالی و پشتیبانی توانیر برگزار شد.

در ابتدای جلسه دکتر اسماعیل‌نیا، معاون مالی و پشتیبانی شرکت توانیر به ایجاد دفتر بررسی بازرگانی و قراردادهای ذیل معاونت مالی و پشتیبانی توانیر اشاره و عنوان کرد: این دفتر مسئولیت پیگیری موضوعات قراردادی کارفرمایان با سازندگان، پیمانکاران و مشاوران را برعهده خواهد داشت.

وی همچنین اذعان داشت: سندیکا بازوی کارشناسی و تصمیم‌سازی توانیر به ویژه دفتر بررسی بازرگانی و قراردادهاست و معاونت پشتیبانی روی ظرفیت‌های سندیکا حساب ویژه‌ای باز کرده است. نمایندگان سندیکا به معضل قراردادهای متوقف و سابقه پیگیری‌ها و توافقات حاصل شده با شرکت توانیر برای اولویت‌بندی قراردادهای اشاره و از عدم تعیین تکلیف موضوع گلایه کردند. به این مهم نیز

تاکید شد که عدم حل این موضوع تبعات سنگینی هم برای بخش دولتی و هم برای بخش خصوصی در پی خواهد داشت.

در ادامه ضمن اشاره به سطح مطلوب همکاری فیما بین سندیکا و توانیر، گزارشی از اقدامات مشترک این دواگان که از سال ۹۷ آغاز شده و نتایج مطلوبی نیز داشته است، ارائه شد. یکی از مهمترین محورهای این گزارش به تلاش‌های صورت پذیرفته برای تغییر نگاه سازمان برنامه به مفهوم ساخت داخل و ابلاغ بخشنامه جبرانی ارز با هماهنگی صنعت برق اشاره داشت.

ارائه گزارش درباره همکاری مشترک سندیکا و توانیر در حوزه فهارس بها محور بعدی جلسه بود. در این گزارش عنوان شد که پس از پیگیری‌های مکرر از سازمان برنامه، موافقت شده تهیه فهارس بهای تجهیزات صنعت برق به توانیر تفویض شود و براین اساس جلسات راهبری این موضوع با حضور فعال نمایندگان سندیکا و توانیر در حال برگزاری است. همچنین به رویکرد موثر و کارشناسی شکل گرفته در این کارگروه‌ها اشاره و ابراز امیدواری شد فهارس بها تا پایان سال ۹۸ نهایی شود.

بخشی از دستور کار جلسه نیز به بررسی همکاری‌های مشترک توانیر و سندیکا در موضوع شاخص‌ها اختصاص داشت. با توجه به تجربه موفق فهارس بها، توانیر به سازمان برنامه پیشنهاد کرده که مسئولیت تعیین قیمت طبق استانداردهای سازمان و با نظارت توانیر به سندیکا واگذار شود. از اینرو به لزوم تغییر رویکرد سازمان در تدوین شاخص اشاره و تاکید شد اگر سندیکا و توانیر بتوانند تفویض‌های لازم در این خصوص را بگیرند، یکی دیگر از چالش‌های اساسی برطرف می‌شود.

موضوع بازنگری ضوابط بیمه پیمانکاری صنعت برق دستور کار بعدی این جلسه بود. با توجه به اینکه مشکلات ایجاد شده برای پیمانکاران و مشاوران در حوزه تامین اجتماعی بر کارفرمایان نیز تاثیر می‌گذارد، همکاری‌هایی مابین سندیکا و توانیر با جلب مشارکت اتاق بازرگانی تهران برای بازنگری در ضوابط مربوطه انجام شده و نگاه مثبتی در سازمان تامین اجتماعی نسبت به این موضوع ایجاد شده است.

در ادامه بخشنامه فلزات بررسی و عنوان شد که طبق بررسی‌های شرکت توانیر مشخص شده که برق‌های منطقه‌ای به نحوهای مختلفی از بخشنامه مابه‌التفاوت فلزات استفاده می‌کنند. در این راستا با همکاری سندیکا و توانیر و نمایندگان برق‌های منطقه‌ای در نظر است یک روش واحد برای تعدیل کلیه فلزات مورد استفاده در صنعت برق تعریف شود. در ادامه جلسه بر لزوم طبقه‌بندی موضوعات

طریق بورس کالا خبر داد.

وی با اشاره به اینکه سندیکا بعد از دریافت مشکلات شرکت‌های سازنده سیم و کابل در زمینه خرید بورسی شمش آلومینیوم پیگیری‌های خود را آغاز کرد، گفت: با تحولات اخیر در بازار آلومینیوم کشور، بسیاری از مصرف‌کنندگان شمش آلومینیوم از فهرست دریافت‌کنندگان آلومینیوم وزارت صنایع حذف شده‌اند و ملاک تشخیص نیز خرید از بورس در سال‌های گذشته بوده است، لذا این موضوع منجر به خرید آلومینیوم با قیمتی به مراتب بالاتر از قیمت فروش در بورس فلزات برای تولیدکنندگان یراق‌آلات خطوط انتقال نیرو و سازندگان سیم و کابل آلومینیومی شد که افزایش قیمت تمام شده و عدم تعدیل نرخ فلزات در قراردادهای جاری را به دنبال داشته است.

تبیانان ادامه داد: آخرین بخشنامه و دستورالعمل ابلاغی وزارت صمت امکان تامین شمش آلومینیوم از بورس فلزات را از بسیاری از شرکت‌های کابل‌ساز سلب کرده بود چرا که طبق دستورالعمل مذکور شمش آلومینیوم فقط به دارندگان کوره ذوب آلومینیوم تعلق می‌گرفت و این امر تا کنون تضرر مالی و مشکلات عدیده قراردادی برای کابلسازان فاقد کوره ذوب ایجاد کرده است.

دیبر کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا تصریح کرد: طبق دستورالعمل نحوه محاسبه تفاوت بهای آلومینیوم، مس و فولاد در قراردادهای شرکت‌های تابعه توانیر، ملاک کارفرمایان دولتی در محاسبه مابه‌التفاوت قیمت آلومینیوم در صورت حساب‌ها و فاکتور اقامت تحویلی، قیمت آخرین معامله انجام شده در بورس فلزات است، حال آنکه به دلیل عدم امکان خرید شمش از بورس و تفاوت چشمگیر قیمت بازار و بورس توجیه مالی قراردادهای مذکور به شدت تحت تأثیر قرار گرفته است. وی تأکید کرد: عدم امکان تامین شمش آلومینیوم از بورس فلزات یا مفتول آلومینیومی به قیمت مبتنی بر بورس از شرکت‌های دارای کوره ذوب، هم توان رقابتی واحدهای تولیدی را در بازار سیم و کابل آلومینیومی بسیار محدود ساخته و هم قراردادهای شرکت‌های خصوصی با شرکت‌های تابعه وزارت نیرو را بیش از پیش زیان‌ده کرده است.

تبیانان با احصا مشکلات مذکور که ناشی از عدم صدور مجوز خرید شمش آلومینیوم برای واحدهای تولیدی فاقد کوره بود، ادامه داد: سندیکای صنعت برق ایران و کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا در جلسات متعدد با وزارت صمت مشکلات شرکت‌های عضو خود در این حوزه را انعکاس داده و خواستار حل آن شدند.

برگزاری جلسات دوره‌های آموزشی درخصوص موضوعات دستورالعمل‌ها، بخشنامه ارز و سایر موضوعات مرتبط فعالان در بخش خصوصی و دولتی در دستور کار قرار گرفته و با هماهنگی طرفین حسب مورد نسبت به برگزاری دوره‌های مرتبط اقدامات لازم صورت پذیرد.

با توجه به یک طرفه بودن قراردادهای تیپ، مقرر شد کارگروه مشترک قرارداد تیپ مابین سندیکا و شرکت توانیر ایجاد و این قراردادها مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد. همچنین مقرر شد پیش‌نویس‌های مورد نظر درخصوص قراردادهای تیپ توسط سندیکا در اختیار کارگروه مورد نظر قرار گرفته و پس از آن بدون فوت وقت نسبت به تشکیل جلسات کارگروه اقدامات لازم صورت پذیرفته و در یک زمانبندی مشخص و محدود، جمع‌بندی و به شرکت‌های تابعه و زیرمجموعه ابلاغ شود. با توجه به اینکه برخی شرکت‌های تابعه توانیر به نحوهای مختلفی از بخشنامه‌های فلز و ارز و ... استفاده می‌کنند، مقرر شد با ایجاد وحدت رویه در اجرای بخشنامه‌های موصوف از رفتارهای سلیقه‌ای شرکت‌های تابعه جلوگیری بعمل آید.

با تصمیم اعضا مقرر شد یک نامه مشترک با همکاری سندیکا و معاون هماهنگی مالی و پشتیبانی شرکت توانیر برای حل معضل قراردادهای متوقف تنظیم و برای مراجع ذیصلاح ارسال شود. همچنین بنا شد در خصوص شاخص‌های سال ۹۸ جلسه‌ای مشترک با حضور نمایندگان توانیر و سندیکا با سازمان برنامه هماهنگ شود.

در ادامه مقرر شد هماهنگی‌های لازم برای تفویض اختیارات شورای عالی فنی به وزارت نیرو با همکاری مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی صورت پذیرد. درباره مطالبات شرکت‌های عضو نیز بنا شد سندیکا با برق‌های منطقه‌ای و شرکت‌های توزیع، مکاتبه و گزارش پرداختی به اعضا را مطالبه و نتیجه آن را به معاونت مالی و پشتیبانی ارائه کند.

صدور مجوز خرید شمش آلومینیوم برای سازندگان سیم و کابل فاقد کوره ذوب

علی تبیانان، دیبر کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکای صنعت برق ایران از نامه معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت به مدیرعامل شرکت بورس ایران مبنی بر اعطای مجوز خرید شمش آلومینیوم به واحدهای فاقد کوره ذوب صنعت آلومینیوم از

بر اساس اهمیت تأکید و مقرر شد موضوعات دسته‌بندی و برای پیگیری آنها برنامه‌ریزی شود. از اینرو مصوب شد یک کارگروه برای موضوعات جاری مانند قراردادهای متوقف و یک کارگروه برای مسائل آینده مثل قرارداد تیپ و فهارس بها با نمایندگان طرفین در اسرع وقت تشکیل شود. همچنین تأکید شد موضوعات مابین سندیکا و توانیر در معاونت پشتیبانی توانیر متمرکز شود.

با توجه به رویکرد مطلوبی که از زمان ایجاد دفتر بررسی بازگانی و قراردادهای ایجاد شده، مقرر شد هر بخشنامه و ابلاغیه‌ای که از توانیر به شرکت‌های تابعه ابلاغ می‌شود قبل‌تر از سندیکا کسب نظر شود.

مقرر شد برای حل معضل قراردادهای متوقف جلسات مشترک در کوتاه‌ترین زمان برگزار شود و با حضور طرفین قرارداد، شرکت توانیر و سندیکا نسبت به بررسی و حل معضل قراردادی شرکت‌ها اقدامات لازم صورت پذیرد. همچنین مقرر شد قراردادهای دسته‌بندی و به ترتیب اهمیت در کارگروه مورد طرح و بررسی قرار گیرد. در خصوص اولویت‌بندی قراردادهای مقرر شد آخرین اقدامات انجام شده توسط توانیر اخذ و پس از بررسی در کارگروه مشترک بر اساس شاخص‌های توافقی، پروژه‌هایی که دارای اولویت نیستند خاتمه یابد و برای ادامه پروژه‌های اولویت‌دار تصمیم‌گیری شود. بنا شد به سازندگان و پیمانکاران ابلاغ شود که موضوعاتشان را از مسیر سندیکا پیگیری کنند. با موافقت اعضا مقرر شد موضوع تغییر برند در کمیته بررسی دعای بررسی و به جای تغییر برند از تغییر مشخصات فنی استفاده شود. همچنین با توجه به اینکه از سازمان برنامه مجوزهای لازم اخذ شده، مقرر شد در قراردادهای آتی و مناقصات پیش‌رو، وندور پیش‌بینی و امکان تغییر برند در محدوده وندور لیست قرارداد لحاظ شود.

با توجه به اینکه هیأت سه نفره برای فسخ قراردادهای صنعت برق با حضور معاون محترم مالی و پشتیبانی توانیر، ذی‌حساب و نماینده کارفرما در حال تشکیل است، مقرر شد یک کارگروه بررسی دعای با حضور نماینده سندیکا و توانیر جهت کارشناسی، اعلام نظر و تصمیم‌سازی قبل از تصمیم‌گیری هیأت فسخ ایجاد شود. این کارگروه از دو عضو متغیر (پیمانکار و کارفرما)، یک نماینده از سندیکا، یک نماینده حقوقی از توانیر، یک نماینده از دفتر بررسی بازگانی و یک نماینده از حوزه تخصصی مربوطه تشکیل خواهد شد.

در ادامه جلسه مقرر شد برای اعلام آمادگی راهبری، اخذ و تعیین قیمت‌ها تحت نظارت توانیر با سازمان برنامه مکاتبه و رونوشت آن به توانیر ارسال شود. همچنین بنا شد

دبیر کمیته حمایت از ساخت داخل در پایان خاطرنشان کرد: خوشبختانه با پیگیری‌های مستمر از سوی کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا، معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت مجوز خرید شمش آلومینیوم از طریق بورس کالا را تا اطلاع ثانوی برای واحدهای فاقد کوره ذوب صنعت آلومینیوم صادر کرده است و شرکت‌های سازنده سیم و کابل مجازند با توجه به سهمیه درج شده در سامانه بهین‌یاب نسبت به خرید شمش مورد نیاز خود اقدام کنند.

تعیین تکلیف قراردادهای نیمه تمام در هیأت سه نفره

شرکت توانیر پس از پیگیری‌های مستمر سندیکای صنعت برق ایران با ایجاد هیأت سه نفره، بررسی قراردادهای نیمه تمام و متوقف پیش از فسخ از سوی کارفرما موافقت کرد و از سندیکا به عنوان یکی از پایه‌های این هیأت تصمیم‌گیر نام برد.

در نامه ای که به امضای علی اصغر اسماعیل‌نیا، معاون هماهنگی مالی و پشتیبانی و امور مجامع شرکت توانیر رسیده شرایط فسخ قراردادهای مختلف اعلام شده است. بر اساس این نامه که خطاب به رئیس هیأت مدیره سندیکای صنعت برق ایران نگاشته شده، در کلیه قراردادهای منعقد براساس شرایط عمومی پیمان مرتبط با پروژه‌های ملی، مستندات لازم براساس ضوابط بند الف ماده ۴۷ بخشنامه مذکور قبل از جاری شدن ضوابط فسخ توسط شرکت توانیر مورد بررسی قرار گرفته و در صورت اطمینان از رعایت ضوابط قانونی مربوطه، مجوز فسخ از هیأت سه نفره، اخذ و به کارفرما ارسال می‌شود.

در نامه ای که از سوی توانیر برای سندیکای صنعت برق ایران ارسال شده، آمده است: در سایر قراردادهای پیمانکاری و خرید که فسخ یا برکناری با اختیار و تشخیص کارفرما انجام می‌شود، توصیه‌های لازم در رعایت ضوابط قانونی و اخذ نظر مشورتی از شرکت توانیر به شرکت‌های زیرمجموعه اعلام شده است. در این موارد در صورت اعتراض پیمانکار به عدم رعایت ضوابط قانونی توسط کارفرما، بدو موارد از سوی پیمانکار به کارفرما اعلام گردیده و در صورت عدم حصول نتیجه، پیمانکار می‌تواند موارد را به سندیکا منعکس کند.

معاون هماهنگی مالی و پشتیبانی و امور مجامع شرکت توانیر در این نامه تصریح کرده است: پس از بررسی‌های سندیکا و در صورت اطمینان از صحت موارد مطروحه، امکان ارجاع

موضوع از طرف سندیکا به این شرکت و بررسی دعاوی مذکور در کمیته‌ای متشکل از نمایندگان طرفین، سندیکا و دفتر بررسی‌های بازرگانی، قراردادهای پشتیبانی و معاونت‌های تخصصی این شرکت میسر است.

گفتنی است سندیکای صنعت برق ایران بر اساس همین نامه، از اعضای خود خواسته تا با توجه به تاکید نامه مذکور به لزوم رعایت شرایط عمومی پیمان و ضوابط قانونی از سوی کارفرمایان برای فسخ قراردادهای پیمانکاری و خرید و همچنین تاکید بر لزوم بررسی دعاوی بین کارفرما، پیمانکار و سازنده در کمیته ای متشکل از نمایندگان طرفین، سندیکا و شرکت توانیر، در صورت اعتراض به عدم رعایت ضوابط قانونی توسط شرکت‌های زیرمجموعه توانیر، بدو موارد را به کارفرما اعلام کرده و در صورت عدم حصول نتیجه مراتب را به سندیکا منعکس کنند.

گزارش چالش و راهکارهای رونق تولید در سال ۱۳۹۸

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با همکاری سندیکای صنعت برق ایران گزارشی درباره چالش و راهکارهای رونق تولید در سال ۱۳۹۸ ارائه کرده است. در این گزارش وضعیت صنعت برق، چالش‌های فرابخشی رونق تولید، چالش‌های بخشی و راهکارهای رونق تولید در بخش برق به تفصیل بررسی شده است.

در بخش مربوط به وضعیت صنعت برق، جایگاه صنعت برق در اقتصاد ملی، روند احداث نیروگاه‌ها در کشور، تعمیق ساخت داخل در صنعت برق کشور، قدرت پیمانکاری و مدیریت پروژه، وضعیت اقتصادی صنعت برق، صادرات کالا، تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی صنعت برق مورد بررسی قرار گرفته است.

این گزارش در بخش مربوط به چالش‌های فرابخشی رونق تولید در صنعت برق، به بررسی تحریم و مشکلات ناشی از آن، توقف پروژه‌ها، نبود ثبات در مقررات صادرات و واردات و مدیریت تامین نهاده‌های تولید پرداخته است. مکانیسم نامناسب قیمت‌گذاری، رکود در

بازار، عدم تمایل و به کارگیری تجهیزات ساخت داخل صنعت برق، نبود امکانات آزمون استاندارد برای برخی کالاهای تولیدی در صنعت برق، قراردادهای یک جانبه وزارت نیرو، پایین بودن حقوق ورودی تجهیزات دارای مشابه تولید داخل، مشکلات پیش روی صادرات خدمات فنی و مهندسی از عمده چالش‌های صنعت برق هستند که در این گزارش به آنها اشاره شده است.

در پایان نیز اصلاح عوامل کلان اقتصادی و محیطی، تحریک تقاضا و خرید تجهیزات صنعت برق، تقویت عوامل تولید (سرمایه و مواد اولیه) به عنوان راهکارهای رونق تولید در بخش برق مطرح شدند.

همکاری سندیکا و ساتکاب برای توسعه صادرات تجهیزات و خدمات فنی مهندسی صنعت برق

جلسه مشترک سندیکای صنعت برق ایران و شرکت مادر تخصصی ساخت و تهیه کالای آب و برق (ساتکاب) دوم تیر سال جاری با حضور آقایان مهندسین علاالدینی و جلیلیان مدیرعامل و معاون توسعه صادرات شرکت ساتکاب، آقایان مهندسین بخشی، باقری و برزی مهر رئیس، نایب رئیس و دبیر سندیکا در محل ساتکاب برگزار شد. آقایان مهندسین مسگرپور و فیاضی رئیس و دبیر فدراسیون صنعت آب نیز در این جلسه حضور داشتند. در ابتدای جلسه درباره اساسنامه ساتکاب مباحثی مطرح و تاکید شد که اساسنامه این شرکت حکم قانون دارد چرا که مصوب مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان است. شرکت ساتکاب سهامدار ۱۷۰ شرکت است که شرکت‌های توزیع، مپنا و ... جزو این سهامداران به شمار می‌روند.

ادامه جلسه به بررسی موضوع استارت‌آپ‌ها اختصاص داشت که بنا شد تا پایان سال برای این حوزه برنامه‌ریزی و اقدامات لازم انجام شود. هوشمندسازی کنتورهای آب و برق، هیدروتوریسم، فیبرهای نوری و ... از ظرفیت‌هایی هستند که ساتکاب می‌تواند نقش تسهیل کننده‌ای درباره ایجاد استارت‌آپ‌ها در این حوزه ایفا کند اما به سطح رقابت شرکت‌ها ورود نخواهد کرد.

صنعت آب و برق به عنوان کالاهای اساسی، پیش نیاز هرگونه فعالیت اقتصادی و تولیدی است و پشتیبانی از آن می‌تواند در رونق تولید مؤثر باشد.

صنعت آب و برق در سال ۹۷ چهل هزار میلیارد تومان وارد بازار کرده است که از این مقدار ۳۳

رویدادها

تقدیر از شرکت‌های منتخب، حامی و نیکوکار در اختتامیه کنفرانس توزیع

بیست و چهارمین دوره کنفرانس شبکه‌های توزیع نیروی برق، پنجشنبه سیم خرداد ماه، در خرم آباد به کار خود پایان داد.

پرونده این کنفرانس که برخلاف روال معمول سال‌های گذشته و به دلیل وقوع سیل در برخی از استان‌های کشور با تاخیری دو ماهه برگزار شد، با تجلیل از شرکت‌های حامی، شرکت‌های برتر نمایشگاه و نیز شرکت‌هایی که به سیل‌زدگان یاری رسانده بودند، بسته شد.

به این ترتیب در مراسم اختتامیه کنفرانس بیست و چهارم از شرکت‌های گلنور، آریا ترانسفوشورق، نوآوران برق آریا، الکترونیک افزار آزما، ایران ترانسفو، بهین تجربه و کارا هیدرولیک دماوند به عنوان حامیان این گردهمایی دوازده تقدیر شد.

همچنین ستاد برگزاری نمایشگاه با اهدای لوحی از شرکت‌های بهین تجربه، الکترونیک افزار آزما، رهشاد الکتریک، صفدر ساسانی، پادرد، حاصل اوج پردازش (حاپکو)، صنایع برق و الکترونیک بال صبا، مازیار صنعت بابل و مهندسی قدس نیرو بابت کمک به سیل‌زدگان تجلیل کرد.

گفتنی است شرکت‌های نوآوران برق آریا، الکترونیک افزار آزما، گلنور، همیان فن، سامانه‌های نوین افرا و آریا ترانسفوشورق هم به عنوان شرکت‌های منتخب نمایشگاه جانبی کنفرانس شناخته شده و از آنها تقدیر به عمل آمد.

بالاترین ارزش افزوده را در میان صنایع مختلف دارد، گفت: شاید ساتکاب بتواند ظرفیت‌های ماده ۱۲ را محقق کند.

مدیرعامل شرکت ساتکاب با اشاره به اینکه ساتکاب در تلاش است مصوبه هیات دولت را برای تبدیل به سازمان توسعه‌ای اخذ کند، تصریح کرد: ایجاد یک یا دو شرکت صادراتی با مشارکت ساتکاب باید پیگیری شود، این دو شرکت یکی در حوزه آب و دیگری باید در حوزه برق باشد. ایجاد دفتر در کشورهای هدف در اساسنامه ساتکاب لحاظ شده است لذا باید این هدف را جدی گرفت و دنبال کرد.

در ادامه جلسه آقای فیاضی استقبال فدراسیون آب را از وندور لیست و همچنین تبدیل ساتکاب به یک سازمان توسعه‌ای اعلام و درخواست کرد وندور لیست با مشارکت تشکیل‌های مرتبط تهیه شود.

وی با بیان اینکه در حال حاضر ادبیات مشترک بین ساتکاب و تشکیل‌های معین حوزه آب و برق وجود دارد، ادامه داد: بهتر است هر چه سریع‌تر اقدامات اجرایی در حوزه همکاری‌های ساتکاب و تشکیل‌ها کلید بخورد.

در ادامه مدیرعامل شرکت ساتکاب به ضرورت ارتباط سازندگان، پیمانکاران و مشاوران با مدیران ارشد صنعت برق اشاره کرد و گفت: برای همکاری‌های مشترک نشست‌های غیررسمی با حضور بخش خصوصی و مدیران ارشد صنعت آب و برق در نظر گرفته شده است. در پایان نیز آقای جلیلیان علاوه بر پیشنهاد ایجاد کارگروه‌های تخصصی مشترک درخواست کردند که یک نسخه از استراتژی‌های توسعه صادرات صنعت برق (که توسط سندیکا و به دستور وزیر تهیه شده است)، و سند راهبردی توسعه کسب و کار در اختیار شرکت ساتکاب قرار بگیرد. همچنین بنا شد که جلسات هماهنگی‌های فیما بین در رسانه‌های سندیکا منعکس و سندیکا پیشنهادات خود در خصوص همکاری‌های فیما بین را به ساتکاب اعلام کند.

هزار میلیارد تومان به صورت نقد و اوراق بوده و هفت هزار میلیارد تومان نیز توسط بخش خصوصی پول بوده است.

درآمد وزارت نیرو در سال ۹۷، ۲۵ هزار میلیارد تومان بوده است که از این مبلغ ۲۱ هزار میلیارد تومان از طریق صنعت برق و ۴ هزار میلیارد تومان از حوزه آب و فاضلاب بوده است. در ادامه جلسه درباره تعرفه‌ها و امکان واقعی شدن آنها بحث و تبادل نظر شد و این بحث مطرح شد که اگر تعرفه‌ها واقعی نشوند چه راهکارهایی باید برای آن در نظر گرفت. تبدیل پست‌ها به پست‌های دفنی و بهره‌مندی از زمین‌های در اختیار وزارت نیرو و تبدیل آنها به نقدینگی همچنین ایجاد صندوق پروژه برای اجرای طرح‌های زیربنایی از راهکارهای ارائه شده بود.

در ادامه جلسه به ضرورت همکاری‌های ساتکاب با بخش خصوصی اشاره و تاکید شد ماموریت این شرکت همکاری با بخش خصوصی است.

موضوع تهیه وندور لیست وزارت نیرو با همکاری سندیکا و فدراسیون آب و همکاری در برگزاری نمایشگاه‌ها و رویدادهای داخلی و خارجی مورد توافق و تاکید طرفین قرار گرفت. رئیس هیئت مدیره سندیکا احیای ساتکاب را گامی مثبت تلقی کرده و گفت: احیای این شرکت فضای امید را در بخش دولتی و خصوصی ایجاد کرده است. ساتکاب باید تلاش کند بر موضوعات ذیربط متمرکز شده و ارتباط خود را با بخش خصوصی از کانال سندیکا و تشکیل‌های مرتبط پیگیری کند. وی ادامه داد: برای همکاری‌های فیما بین باید یک روش سیستماتیک و عملی تعریف شود، روال ارتباطی بین ساتکاب و سندیکا نیز باید به صورت مشخص و شفاف باشد.

نایب رئیس هیئت مدیره سندیکا نیز با تاکید بر ظرفیت‌های موجود در تشکیل‌ها اظهار کرد: ظرفیت‌های موجود در تشکیل‌ها ایجاب می‌کند که برخی موازی‌کاری‌ها توسط ساتکاب صورت نگیرد. وی با اشاره به اینکه صنعت برق

تشریح مسائل کلیدی فعالان بخش خصوصی صنعت برق

نشست خبری سندیکای صنعت برق ایران با خبرنگاران و اصحاب رسانه امروز (دوشنبه، ۱۷ تیر) با حضور علی بخشی و پیام باقری رئیس و نایب رئیس هیات مدیره و سپهربرزی مهر دبیر سندیکا در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای نشست علی بخشی؛ رئیس هیات مدیره ضمن اشاره به پتانسیل های صنعت برق اظهار کرد: براساس آمار منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران صنعت برق با ارزش افزوده ۱۲۰ هزار میلیارد ریال حدود یک درصد تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۱۳۹۴ را به خود اختصاص داده و سهمی ۱۱ درصدی از ارزش افزوده صنایع کشور دارد.

وی با تاکید بر اینکه در حال حاضر بیش از ۹۰ درصد از تجهیزات مورد نیاز صنعت برق متکی به توان داخلی است، گفت: در سال ۱۳۹۶، ۹۰ درصد صادرات خدمات فنی و مهندسی توسط وزارت نیرو صورت گرفت که ۸۰ درصد این مقدار به بخش برق اختصاص داشته است. ****باید از ظرفیت صنعت برق در صادرات استفاده کنیم**

رئیس هیات مدیره ادامه داد: در شرایط سخت امروز اقتصاد کشور و مشکلات مربوط به صادرات نفت، صنعت برق با ظرفیت های موجود می تواند به کمک صادرات بیابد. خدمات فنی و مهندسی صنعت برق ۲۰ میلیارد دلار ظرفیت صادرات دارد که باید در استفاده از این ظرفیت تمام تلاش به کار گرفته شود.

بخشی تصریح کرد: متأسفانه شرایط شبکه های برق کشور در مرز هشدار است و سرمایه گذاری متناسب با میزان مصرف که در حال افزایش است، صورت نگرفته که اگر به همین منوال ادامه پیدا کند به زودی شبکه ها دچار مشکلات حاد و جدی تر خواهد شد.

****توقف ۴۰۰ قرارداد صنعت برق**

وی به وضعیت نامناسب قراردادهای صنعت برق اشاره کرد و گفت: تعداد قراردادهای متوقف حوزه توزیع و انتقال به نقل از شرکت توانیر حدود ۴۰۰ قرارداد است که از این تعداد در حال حاضر ۱۶۲ قرارداد برای تعیین تکلیف از سوی شرکت های فعال این صنعت به سندیکا ارجاع شده است.

بخشی اظهار کرد: بلا تکلیف ماندن پروژه های توسعه ای صنعت برق، ضبط ضمانت نامه های شرکت های سازنده و پیمانکار، ورشکستگی شرکت ها به دلیل ضبط ضمانت نامه ها و معوق ماندن پروژه های اجرایی، تحمیل زیان ناشی از افزایش قیمت نهاده های تولیدی و ارز به سازندگان و پیمانکاران، توقف روند رشد زیرساخت های صنعت برق، کاهش ظرفیت های تولید، انتقال و توزیع برق و ایجاد زمینه گسترده برای خاموشی ها در میان مدت از پیامدهای قراردادهای متوقف هستند.

رئیس هیات مدیره ادامه داد: برای حل این چالش باید امکان اصلاح قرارداد و یا خاتمه قرارداد بدون تحمیل هزینه های یک جانبه بر پیمانکاران فراهم شود. در میان مدت هم با اصلاح قرارداد تیپ، شرایط تعدیل و پوشش ریسک متناسب با تغییرات قیمت فلزات اساسی و تجهیزات وابسته به ارز، در قراردادها پیش بینی شده و به نسبت منصفانه ای این

ریسک ها بین طرفین تسهیم شود. بخشی با بیان اینکه تعدد و تکثر بخشنامه ها و دستورالعمل های ابلاغ شده از سوی سازمان تامین اجتماعی یکی از چالش های فعالان صنعت برق با این سازمان است، ادامه داد: تبدیل شدن سازمان تامین اجتماعی به یک مجموعه پرچالش به دلیل ابعاد گسترده بحران مالی صندوق های بازنشستگی، نبود یک تعامل فعال و سازنده بین سازمان و نمایندگان بخش خصوصی، نامشخص بودن حق بیمه قراردادهای پیمانی و بلا تکلیفی پیمانکاران و سازندگان برای پیش بینی مبلغ حق بیمه قراردادهای در قیمت تمام شده کالا یا خدمت خود، باز بودن دست کارگزاران بیمه تامین اجتماعی برای اعمال سلیقه در نحوه پیاده سازی و اجرای دستورالعمل ها، از چالش های موجود در این حوزه است.

نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای پیمانی؛ چالش فعالان اقتصادی با تامین اجتماعی

رئیس هیات مدیره سندیکا افزود: پاسخگو نبودن سازمان و کارکنان آن در قبال نوع تصمیم گیری ها و یا نحوه محاسبه حق بیمه قراردادهای پیمانی، اختیارات کامل سازمان تامین اجتماعی برای دسترسی و مسدود کردن حساب کارفرمایان و عدم تمکین به قوانین موجود به ویژه قانون حمایت از تولید رقابت پذیر را می توان از دیگر چالش های این حوزه برشمرد.

وی برقراری تعامل سازنده بین تامین اجتماعی، اتاق بازرگانی و تشکل های اقتصادی مرتبط را یکی از راهکارهای حل چالش با تامین اجتماعی عنوان کرد و گفت: سندیکای صنعت برق ایران لایحه ای را به منظور استانداردسازی

است. رانت‌های موجود در کشور رمقی برای صنایع و واحدهای تولیدی نگذاشته است و بسیاری از شرکت‌ها علیرغم ظرفیت خوب، کارایی خوبی ندارند و یا تعطیل شده‌اند.

وی با اشاره به اینکه در زمینه ارز با بخشنامه‌های متناقضی روبرو هستیم که فعالیت فعالان اقتصادی را با مشکل مواجه کرده است، ادامه داد: سازمان برنامه بایستی در تدوین آیین‌نامه و بخشنامه‌ها حتماً نظر بخش خصوصی را بگیرد که متأسفانه چنین اتفاقی نیفتاده است.

نایب رئیس هیات مدیره افزود: برخوردهای سلیقه‌ای سازمان برنامه بعد از بحران ارزی و نقص بخشنامه‌ها مشکلات را تشدید کرده و باعث شده فعالان از حضور در مناقصات خودداری کنند چرا که از پوشش بخشنامه اطمینان ندارند. ما بارها از مسئولان سازمان برنامه درخواست کردیم که حداقل برای تعیین تکلیف قراردادهای تأمین تجهیزات و قراردادهای پیمانکاری، خاتمه آنها را اعلام کنند.

نامتوازن بودن اقتصاد برق؛ ریشه مشکلات فعالان این صنعت

باقری با تأکید بر اینکه ریشه بسیاری از مشکلات ما بحث نامتوازن بودن اقتصاد برق است، تصریح کرد: عدم پرداخت مابه‌التفاوت نرخ تکلیفی فروش و خرید تضمینی برق به وسیله دولت موجب افزایش بدهی‌های وزارت نیرو، عدم بازپرداخت به موقع اقساط وام توسط سرمایه‌گذاران به سیستم بانکی کشور، افزایش بدهی‌های وزارت نیرو به سیستم بانکی کشور و کاهش حجم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در مشارکت و توسعه شده است.

رئیس هیات مدیره سندیکا تأکید کرد: لازم است که وزارت نیرو و توانیر از ابزارهای بازاریابی مانند اسناد خزانه اسلامی صرفاً برای طرح‌های کلان استفاده کنند.

استفاده از اوراق خزانه فشار مضاعفی بر شرکت‌های خصوصی وارد کرده است وی ادامه داد: شرکت توانیر به دلیل معضلات تأمین نقدینگی، نیاز سه برابری به نقدینگی و شرایط حاکم بر معاملات بازار موجب کاهش بنیه فعالان صنعت برق را فراهم آورده است که این مورد به نوعی با وظیفه حاکمیتی وزارت نیرو برای حمایت و تقویت ظرفیت‌های موجود هماهنگی ندارد.

بخشی افزود: تادیه و تسویه حداقل ۵۰ درصد مبلغ یک قرارداد از طریق اوراق اسناد خزانه اسلامی با زمان بازپرداخت چند ماه تا چند ساله با شرایط حاکم بر بازار هماهنگی و انطباق ندارد، به علاوه قانون هیچ الزامی بر پرداخت ۵۰ درصد مبلغ به وسیله اسناد خزانه ندارد.

رئیس هیات مدیره سندیکا خاطرنشان کرد: استفاده از اوراق خزانه برای تادیه بدهی‌های توانیر در پروژه‌های مختلف عملاً فشار مضاعفی را به شرکت‌های بخش خصوصی به ویژه شرکت‌های کوچک و متوسط تحمیل می‌کند که منجر به ناتوانی آنها برای انجام تعهدات قراردادی شان می‌شود.

عمده مشکلات کشور ناشی از سوءمدیریت است نه تحریم

در ادامه نشست، پیام باقری، نایب رئیس هیات مدیره سندیکا با اشاره به بحث تأثیر تحریم‌ها بر اقتصاد کشور گفت: عمده مشکلات اقتصادی کشور متأثر از تحریم‌ها نبوده بلکه ناشی از سوءمدیریت و تصمیمات نامتناسب

آیین‌نامه‌های این سازمان تدوین و به این سازمان، مجلس شورای اسلامی و اتاق‌های بازرگانی ایران و تهران ارائه داده و پیگیری پیاده سازی و اجرای آن است.

بخشی همچنین تصریح کرد: تلخیص و کاهش تعداد بخشنامه‌های مرتبط با یک حوزه و صدور یک بخشنامه واحد، تعیین ضرایب مشخص و ثابت براساس قراردادهای تیپ صنعت برق از دیگر راهکارهایی که می‌توان برای حل چالش به کار گرفت.

رئیس هیات مدیره سندیکا در ادامه ضمن اشاره به وصول برخی مطالبات شرکت‌ها از طریق اوراق خزانه گفت: استفاده از اوراق خزانه برای تادیه بدهی‌های توانیر در پروژه‌های مختلف عملاً فشار مضاعفی را به شرکت‌های بخش خصوصی به ویژه شرکت‌های کوچک و متوسط تحمیل می‌کند که منجر به ناتوانی آنها برای انجام تعهدات قراردادی شان شده است.

وی در ادامه با اشاره به نقش اوراق خزانه در تسویه بدهی دولت گفت: اوراق خزانه به عنوان یکی از ابزارهای اصلی تسویه بدهی عظیم دولت به بستانکاران (که رقم آن حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان در مجموع تخمین زده می‌شود) به کار گرفته می‌شود. این اوراق فاقد کوپن یا پرداخت سود ادواری بوده اما طبیعتاً به دلیل فاصله زمانی تا سررسید پرداخت با تخفیف نسبت به قیمت اسمی معامله می‌شوند.

بخشی تصریح کرد: جهش نرخ ارز و مواد اولیه و عدم جبران خسارات ناشی از رشد قیمت‌ها، شرکت‌های فعال صنعت برق را که قبلاً به دلیل فشارهای ناشی از کمبود منابع مالی، مطالبات معوق از وزارت نیرو، چارچوب یکسویه قراردادهای فاقد تعدیل، دچار چالش‌های جدی شده بودند، زمینگیر کرده است.

وی افزود: مطالبات بخش خصوصی از وزارت نیرو مطالبات عدیده‌ای است که بسیاری از شرکت‌ها دیگر تاب و توان تحمل آن را ندارند. این مطالبات در اواخر سال گذشته به ۴۰ هزار میلیارد تومان هم رسید که در سال جدید با توجه به پرداختی‌ها، بخشی از آنها پرداخت شده و بخشی هم با اوراق خزانه تهاثر شده است که البته ما آن را جزو وصول مطالبات به حساب نمی‌آوریم. امروز نیز بدهی وزارت نیرو به بخش‌های مختلف رقمی بالغ بر ۲۰ هزار میلیارد تومان بوده و در حال افزایش است.

نگرانی صنعت برق از شاخص‌های منفی سازمان برنامه بودجه باقری ضمن گلیه از عملکرد سازمان برنامه بودجه در اعلام شاخص‌ها ادامه داد: سازمان برنامه به جای اینکه در سال موسوم به رونق تولید، سازمان حمایتی باشد، مانع فعالیت‌های فعالان اقتصادی نیز شده است. اخیراً شاخص‌هایی از سوی این سازمان اعلام شده که بسیار نگران‌کننده است به طوری که شاخص‌های دوره پاییز و زمستان سال ۹۷ نسبت به دوره قبل خود کاهشی و منفی شده است.

وی ادامه داد: در شرایطی که نهاده‌های تولید با افزایش دو و نیم الی سه برابری مواجه است و تجهیزات و کالاهای تولیدی افزایش قیمت ۲۵۰ تا ۳۰۰ درصدی داشتند، شاخص‌های بخش برق متناسب با این افزایش، با رشد همراه نبوده و حتی منفی بوده است. این امر جای سوال دارد که مسئولان سازمان برنامه که شرایط را رصد و بخشنامه‌ها را تدوین می‌کنند چرا نباید به این موضوع توجه داشته باشند که با استناد به قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار در تدوین بخشنامه‌ها حتماً باید نظریه‌بخش خصوصی گرفته شود که این اتفاق نمی‌افتد.

نایب رئیس هیات مدیره سندیکا تصریح کرد: متخصصان سازمان برنامه چطور به این جمع‌بندی رسیده‌اند که باید شاخص‌ها را منفی اعلام کنند؟! نمی‌دانیم چه اتفاقی در مملکت افتاده که دوستان به این نتیجه رسیدند که شاخص‌ها باید منفی باشند. پیامد منفی شدن شاخص‌ها برای پروژه‌های جاری که به استناد همین شاخص‌ها ارزیابی می‌شود، این است که به کارفرمای خود بدهکار می‌شوند. سازمان برنامه به جای اینکه با ابزارهای حمایتی به جنگ تحریم‌ها برود به نوعی رفتار کرده است که در بخش خصوصی نیز تولیدکنندگان باید مدام مراقب پشت سر خود باشند.

کاهش تولید و صادرات تجهیزات صنعت برق در سال ۹۷

در ادامه سپهر برزی مهر دبیر سندیکا اظهار کرد: در سال‌های اخیر به طور متوسط ۱۵ درصد

کاهش در حوزه اشتغال بخش خصوصی صنعت برق و در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶، ۳۰ درصد کاهش تولید تجهیزات، ۱۴ درصد کاهش صادرات تجهیزات و ۷۵ درصد کاهش صادرات خدمات فنی مهندسی داشتیم.

وی ادامه داد: امروز صنعت برق با چالش‌های فرابخشی رونق تولید از قبیل تحریم، توقف پروژه‌ها، نبود ثبات در مقررات صادرات و واردات و مدیریت تامین نهاده‌های تولید روبرو است. در چالش‌های بخشی صنعت برق نیز با مسائلی از قبیل مکانیسم نامناسب قیمت‌گذاری، رکود در بازار، عدم تمایل و به کارگیری تجهیزات ساخت داخل صنعت برق، قراردادهای یکجانبه وزارت نیرو و... مواجه هستیم.

دبیر سندیکا با اشاره به راهکارهای اساسی برای حل چالش‌های صنعت برق گفت: اصلاح عوامل کلان اقتصادی، تقویت عوامل تولید از طریق اصلاح رژیم حقوقی و قراردادی، توسعه صادرات تجهیزات صنعت برق و... از راهکارهای رونق تولید در صنعت برق هستند. برزی مهر با بیان اینکه تولید هر بیت کوین حدود ۷۲ هزار کیلووات ساعت برق مصرف می‌کند، تصریح کرد: یارانه هر کیلووات برق ۵۰۰ تومان است یعنی تولید یک واحد بیت کوین حدود ۳۵ تا ۳۶ میلیون تومان برای صنعت برق هزینه دارد.

وی ادامه داد: با توجه به پیک مصرف حدود ۵۰ هزار مگاواتی در کشور که به صورت رسمی اعلام شده است، مصرف کل برق استخراج بیت کوین جهان با تمام دستگاه‌ها، حدود ۱۵ درصد از کل پیک مصرف برق ایران خواهد بود. آمار دقیقی نمی‌توان اعلام کرد ولی برآوردها حاکی از آن است که چیزی حداکثر حدود هزار مگاوات مصرف کل برق ماینینگ در ایران است. ■

عضو هیات مدیره سندیکا، رییس کمیسیون انرژی اتاق شد

انتخابات هیات ریسه کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، بیست و ششم مرداد ماه برگزار شد.

بر این اساس مهندس حمیدرضا صالحی، عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران، به عنوان رییس و مهندس نجفی و مهندس حضرتی به عنوان نواب رییس این کمیسیون برگزیده شدند.

به این ترتیب نماینده صنعت برق ایران در راس کمیسیون انرژی پارلمان بخش خصوصی کشور قرار گرفت.

قرارداد تیپ، اولین دستور کار کارگروه ساخت داخل

اولین جلسه کارگروه مشترک سندیکا و ساتکاب با موضوع حمایت از ساخت داخل، بیست و دوم مرداد ماه سال جاری در محل شرکت ساتکاب برگزار شد.

اولین نشست این کارگروه که به منظور حفظ و توسعه ساخت داخل تجهیزات صنعت برق ایجاد شده، با حضور محمد ولی علاء الدینی، مدیرعامل شرکت ساتکاب و سایر نمایندگان این شرکت و همچنین جمشید بردبار عضو هیات مدیره، ولی اله بیات و علی تیبانیان، عضو دبیر کمیته حمایت از ساخت داخل و همچنین سپهر برزی مهر، دبیر سندیکای صنعت برق ایران، برگزار شد.

علی تیبانیان در خصوص این جلسه ضمن اشاره به تعاملات گسترده سندیکا و ساتکاب ظرف چند ماه اخیر، تصریح کرد: این تعاملات به ایجاد چهار کارگروه مشترک شامل توسعه صادرات، حمایت از ساخت داخل، شرکت‌های کوچک و متوسط (SME) ها) و تامین مالی و سرمایه‌گذاری منجر شده و جلسات آنها در سطوح مختلف در حال برگزاری است.»

وی با اشاره به مشخص شدن اهداف و برنامه‌های این کارگروه‌ها افزود: «در کارگروه ساخت داخل، هفت محور اساسی جهت طرح در کارگروه تبیین شده تا کار بر مبنای این محورها دنبال شود. قرارداد تیپ یکی از این محورهاست که علیرغم پیگیری‌های گسترده سندیکا و تدوین متن نهایی، این موضوع در مرحله ابلاغ به بن‌بست رسیده است.»

دبیر کمیته حمایت از ساخت داخل سندیکا به تامین مواد اولیه، اصلاح شرایط برگزاری مناقصات، گمرک، تبادلات مالی، جلوگیری از واردات تجهیزات دارای مشابه داخلی و شناسایی زنجیره تامین به عنوان سایر محورهای اصلی که سندیکا تلاش می‌کند طی جلسات کارگروه آنها را طرح و دنبال کند، اشاره کرد و گفت: «مسئولیت دبیرخانه این کارگروه‌ها به سندیکا سپرده شده و البته هماهنگی‌ها در سطح مدیران ارشد از سوی ساتکاب انجام می‌شود.»

تیبانیان به تلاش سندیکا برای طرح مسائل عمده شرکت‌های سازنده تجهیزات صنعت برق در کارگروه اشاره و تأکید کرد: «فشارها و هزینه‌های تحمیل شده به سازندگان بخش خصوصی به دلیل تحریم‌ها و لزوم مشارکت دولت با فعالان صنعتی به منظور کاهش این هزینه‌ها، حمایت از دانش فنی، پرداخت به موقع مطالبات، محاسبه خسارات دیرکرد،

پس از کسب نظرات واحدهای حقوقی وزارت نیرو، توانیر، ساتکاب و سندیکا تهیه و به نحوی تدوین خواهد شد که وزیر نیرو بدون ارجاع به معاونت‌ها، مستقیماً برای انجام اقدامات لازم دستور صادر کند.»

وی تمرکز کارگروه بر روی دو یا سه مساله اساسی به جای طرح موضوعات کلی را یک رویکرد اثرگذار دانست و اذعان کرد: «بر همین اساس قرار است به زودی جلسه کارگروه با موضوع قرارداد تیپ در سندیکا برگزار شود. به علاوه در خصوص پرداخت مطالبات هم مقرر شد سندیکا تمامی اطلاعات مربوط به مطالبات شرکت‌های عضو را جمع‌آوری کرده و در اختیار ساتکاب قرار دهد. از آنجا که سندیکا به صورت مستمر در حال استعمال و جمع‌بندی مطالبات شرکت‌های عضو است گزارش مذکور در کوتاه‌ترین زمان ممکن به ساتکاب ارائه خواهد شد.»

علی تیبانیان به حمایت از سازندگان و توسعه صادرات به عنوان اصلی‌ترین شعار شرکت ساتکاب اشاره و خاطرنشان کرد: «در حقیقت رسالت اصلی این شرکت، زمینه‌سازی برای صدور تجهیزات ایرانی و افزایش ظرفیت تولیدکنندگان داخلی با اتکا به بازارهای صادراتی است. بر اساس همین سیاست، تعامل و همکاری بین ساتکاب و سندیکا شکل گرفته و امید می‌رود این مشارکت به حل چالش‌های شرکت‌های سازنده تجهیزات صنعت برق و بهبود شرایط صنعت منجر شود.»

نتیجه برسانند.»

وی در ادامه یادآور شد: «به دلیل نوسانات نرخ ارز و پس از ابلاغ دستورالعمل جبران خسارات ناشی از افزایش نرخ ارز در قراردادهای فاقد تعدیل شرکت‌های توزیع، ضریب k محل مناقشات بسیاری بین دولت و بخش خصوصی بود. در گام اول سندیکا تلاش کرد با اتکا به نظرات کارشناسی کمیته‌های تخصصی و همچنین استعمال از شرکت‌های عضو این ضریب را در خصوص تجهیزات مختلف تعیین کند.»

تیبانیان ضمن اشاره به این نکته که علیرغم تلاش‌های سندیکا اما توانیر ضرایب تعیین شده را نپذیرفت و تصمیم‌گیری در این خصوص را به توزیع برق یزد سپرد، عنوان کرد: «سندیکا با این شرکت هم تعاملات و مذاکرات گسترده‌ای تا تعیین ضریب k برای تجهیزات مختلف داشت. برای تعیین دقیق ضرایب ما مشخص کردیم که هر تجهیز با چه ترکیبی از مواد اولیه و چه میزان مواد اولیه وارداتی تولید شده است. توزیع یزد با اتکا به اطلاعات ارسالی از سوی سندیکا، ضرایب را استخراج و به توانیر اعلام کرد، با این وجود اما هنوز هم ضرایب مربوط به دستورالعمل جبرانی که با عنوان ضریب K می‌شناسیم، به شرکت‌های توزیع ابلاغ نشده است.»

دبیر کمیته حمایت از ساخت داخل افزود: «قرار بر این گذاشته شد که ظرف ده روز تا یک ماه آینده نامه‌ای از سوی شرکت ساتکاب برای وزیر نیرو در این خصوص ارسال شود. این نامه

لزم حاکم کردن شرایط عادلانه در مناقصات، بیمه و مالیات به عنوان بخشی از چالش‌های شرکت‌های سازنده عضو سندیکا مطرح و مورد بحث و بررسی قرار گرفت.»

وی خاطرنشان کرد: «پیش از این سندیکای صنعت برق ایران بانک اطلاعاتی از چالش‌های پیش روی شرکت‌های سازنده تهیه و تدوین کرده بود که این اطلاعات هم در اختیار نمایندگان شرکت ساتکاب قرار گرفت. نکته دیگری که در این نشست به تصویب رسید تهیه تحلیل ریسک قراردادهای توسط سندیکا بود. به این ترتیب مقرر شد سندیکا ضمن پیش‌بینی سناریوهای مربوط به قیمت ارز، مواد اولیه و سایر شاخصه‌های اقتصادی، میزان ریسک حاکم بر قراردادهای صنعت برق را در قالب سناریوهای مختلف محاسبه کرده و در اختیار ساتکاب قرار دهد.»

دبیر کمیته ساخت داخل سندیکا با تاکید بر این نکته که این تحلیل‌ها عمدتاً می‌توانند به پایه تصمیم‌گیری‌های کلان بدل شوند، اذعان کرد: «تدوین چنین تحلیلی می‌تواند نقش سندیکا در سیاستگذاری‌های صنعت برق را بیش از پیش پررنگ کرده و جایگاه آن را همسوبا منافع ملی و منافع شرکت‌های عضو قوام ببخشد.»

علی تیبانیان از تعیین سه موضوع در کارگروه به عنوان اولویت‌های اصلی خبر داد و گفت: «تعدیل قراردادهای توزیع، قرارداد تیپ خرید و مطالبات اعضا موضوعاتی هستند که قرار است کارگروه در گام اول آنها را دنبال کرده و به

موفقیت تیم ایران در سومین دوره نمایشگاه و کنفرانس بین‌المللی نوآوران جوان

اعضای تیم ایران در سومین دوره نمایشگاه و کنفرانس بین‌المللی نوآوران جوان، ۲۰۱۹ IYSIE، مالزی، موفق به کسب سه مدال طلا در فیزیک و یک برنز در علوم زیستی شدند.

در سومین دوره نمایشگاه و کنفرانس بین‌المللی نوآوران جوان، «مارال مهدی نیا»، «مهلا سوختانلو» و «آرین میرزایی» هریک برنده مدال طلا در بخش مهندسی فیزیک شده و «مانلی ایرانمنش» نیز برنده مدال برنز در بخش علوم زیستی شد. مارال مهدی نیا و آرین میرزایی برنده دیپلم افتخار نیز شدند.

شایان ذکر است تولید برق از حرکت وسایل پارک موضوع پروژه مارال مهدی نیا بوده که در کنفرانس مذکور موفق به کسب طلا شده است.

به گزارش کمیته عضویت سندیکای صنعت برق ایران، در دوره گذشته ۹ شرکت جدید به عضویت این سندیکا پیوسته اند.

ارتباطات تلفن آسیا

حوزه فعالیت: مخابراتی-ماهواره ای
گروه: خدمات مهندسی بازرگانی
مدیرعامل: کسری محقق زاده چهار سوئی
تلفن: ۶۳-۸۸۷۳۷۷۶۰
فکس: ۸۸۷۶۲۱۷۵
آدرس: تهران، خیابان سه‌رودی شمالی، خیابان خرمشهر، خیابان عربعلی، کوچه دوم، پلاک ۲۱، واحد ۱
ایمیل: kasra@asiatelecomm.com

مهندسی برق آوران

حوزه فعالیت: پیمانکار تاسیسات، تجهیزات و نیرو- تولیدکننده تابلو برق
گروه: پیمانکاران عمومی
مدیرعامل: احمد قناتلو قاجار
تلفن: ۲۲۸۴۹۵۶۵
فکس: ۲۲۸۴۷۷۵۰
آدرس: تهران، پاسداران، نگارستان ۷، پلاک ۱/۱
ایمیل: info@barghavar.com - barghavar.com@gmail.com
وب سایت: www.barghavar.com

بازرگانی تجارت گستر ماندگار یکتا

حوزه فعالیت: بازرگانی قطعات الکترونیکی
گروه: خدمات مهندسی بازرگانی
مدیرعامل: حسین نصیری
تلفن: ۵۵۱۳۴۷۹۹
فکس: ۵۵۱۳۴۷۹۹
آدرس: تهران، میدان ابوذر، خیابان قربانی، ساختمان ابوذر، واحد ۵۹
ایمیل: vahid.abdollahi@outlook.com

مهندسی دانشمند

حوزه فعالیت: مشاوره و ارائه خدمات مهندسی، مدیریت پروژه و نظارت بر پروژه‌های ایستگاه‌ها و ...
گروه: مهندسی مشاور
مدیرعامل: عبدالرحیم ایزدی
تلفن: ۳۶۶۴۳۴۲۴-۰۳۱-۰۳۱-۳۶۶۴۳۱۸۰
فکس: ۳۶۶۴۳۱۸۱-۰۳۱-۰۳۱-۳۶۶۴۳۱۸۰
آدرس: اصفهان، خیابان میر، حدفاصل میدان فیض و چهارراه جهانگیرخان قشقایی، ضلع شمالی، پلاک ۷۳
ایمیل: info@daneshmandco.com - e.ashkan.hojjati@gmail.com
وب سایت: www.daneshmandco.com

پاژ قطعات خودرو آمیتیس

حوزه فعالیت: ریخته گری آلومینیوم و آلیاژهای آن
گروه: سازندگان یراق آلات توزیع
مدیرعامل: رضا اخوت عراقی
تلفن: ۵-۴۶۱۸۸۵۵۰-۵۱-۴۶۱۸۸۵۵۵
فکس: ۴۶۱۸۸۵۵۵-۵۱-۴۶۱۸۸۵۵۵
آدرس: خراسان رضوی، شهرک صنعتی چناران، فاز ۲، بلوار تلاش، خیابان نوآوری ۲، قطعه سوم
ایمیل: info@amitisap.com
وب سایت: www.amitisap.com

نور صرام پویا

حوزه فعالیت: تولید کننده انواع لامپ گازی و کم مصرف
گروه: سازندگان لوازم و تجهیزات جانبی سیستمهای برق
مدیرعامل: محمود کجوری هرج
تلفن: ۵-۸۸۱۰۷۱۴
فکس: ۸۸۷۰۸۱۳۱
آدرس: تهران، خیابان مطهری، خیابان میرزای شیرازی، کوچه عرفان، پلاک ۱۶، واحد ۴
ایمیل: info@noorseram.com
وب سایت: www.noorseram.com

تامین تجهیزات برق و فولاد تکاب

حوزه فعالیت: تامین تجهیزات برق و فولاد
گروه: خدمات مهندسی بازرگانی
مدیرعامل: محسن دلال اصفهانی
تلفن: ۸۸۹۹۸۸۰۵
فکس: ۸۸۹۹۲۷۰۸
آدرس: تهران، خیابان فاطمی، میدان جهاد، خیابان چهلستون، پلاک ۳۰، طبقه ۲، واحد ۶
ایمیل: info@takab-co.com - alitehrani.ir@gmail.com
وب سایت: www.takab-co.com

هانا انرژی ایرانیان

حوزه فعالیت: نیرو- تاسیسات
گروه: پیمانکاران و سازندگان پستهای فشار قوی
مدیرعامل: پیمان صفاران
تلفن: ۳۸۴۳۲۴۱۵-۰۵۱-۳۸۴۶۰۱۸۲-۰۵۱-۳۸۴۶۰۱۸۲
فکس: ۳۸۴۰۷۱۳۶-۰۵۱-۳۸۴۶۰۱۸۲
آدرس: مشهد، بلوار فلسطین، فلسطین ۱۷، پلاک ۸۳
ایمیل: info@hanaenergy.ir - javid.fateme@live.com
وب سایت: www.hanaenergy.ir

مهام گستر دنا

حوزه فعالیت: انجام طرح های تولید، انتقال و توزیع انرژی
گروه: تولید پراکنده برق
مدیرعامل: یزدان تقی زاده
تلفن: ۸۸۷۲۴۸۰۵
فکس: ۸۸۷۲۴۸۰۵
آدرس: تهران، میدان آرژانتین، ابتدای خیابان احمدقصر، کوچه ۱۹، پلاک ۲۴، طبقه ۳
ایمیل: info@niroosazeh.com
وب سایت: www.niroosazeh.com

پیام تقدیر و تبریک

جناب آقای مهندس صالحی

عضو محترم هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شایسته جنابعالی را به عنوان رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی آرزوی توفیق روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس جبال بارزی

مدیرعامل محترم شرکت جبال الکتریک کویر

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شایسته جنابعالی را به عنوان نایب رئیس کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی ایران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی آرزوی توفیق روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس چمنیان

مدیرعامل محترم شرکت نیان الکترونیک

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شایسته جنابعالی را به عنوان نایب رئیس کمیسیون کسب و کارهای دانش بنیان اتاق بازرگانی ایران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی آرزوی توفیق روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس مصطفی اوجی

مدیرعامل محترم شرکت محورآزمای فارس

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران موفقیت شرکت محورآزمای فارس در طراحی و تولید رله‌های اضافه جریان، رله‌های ولتاژ و رله‌های کمکی ایستگاه‌های توزیع، فوق توزیع و انتقال را تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس بردبار

مدیرعامل محترم شرکت الکترونیک افزارآرما

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت الکترونیک افزارآرما را به عنوان واحد برتر صنایع برق و الکترونیک سال ۹۷ تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس مباحثات

مدیرعامل محترم شرکت پرتو خازن

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب دو نفر از همکاران شرکت پرتو خازن را به عنوان رئیس و دبیر کمیته فنی سازمان ملی استاندارد ایران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس خونساری

مدیرعامل محترم شرکت پارس حفاظ

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت پارس حفاظ را به عنوان واحد صنعتی نمونه استان کرمانشاه تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس کلاهی

مدیرعامل محترم شرکت سیم و کابل ابهر

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت سیم و کابل ابهر را به عنوان واحد صنعتی نمونه استان زنجان تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس محمدی قاسم قشلاقی

مدیرعامل محترم شرکت قوی ساز نیرو

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت قوی ساز نیرو را به عنوان واحد صنعتی نمونه استان اردبیل تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس فیروزثانی

مدیرعامل محترم شرکت سامانه‌های نوین افرا

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت سامانه‌های نوین افرا را به عنوان واحد نمونه صنعتی استان فارس تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس چمنیان

مدیرعامل محترم شرکت نیان الکترونیک

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شرکت نیان الکترونیک را به عنوان برترین برند استان خراسان در هفتمین جشنواره برندی‌نگ، تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس حق‌گویی

رئیس محترم هیات مدیره شرکت پارس اخگر

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب و انتصاب شایسته حضرتعالی را به عنوان یکی از شش نماینده بخش خصوصی در هیات امنای کانون کارفرمایان استان تهران تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس اکبر فرج نیا

مدیرعامل محترم شرکت توزیع نیروی برق آذربایجان شرقی

جناب آقای مهندس نباتی

مدیرعامل محترم شرکت مدار اندیشه

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت مادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

با کمال تأثر و تأسف، مصیبت وارده و درگذشت مادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس عباس زاده

مدیرعامل محترم شرکت مهساب نیرو

جناب آقای مهندس غلامی

مدیرعامل محترم شرکت نوین رای کنترل

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت مادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

با کمال تأثر و تأسف، مصیبت وارده و درگذشت مادر همسر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای مهندس مسانلی

عضو محترم هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران

جناب آقای مهندس مختارزاده

مدیرعامل محترم شرکت بین المللی پیمان نیوساد انرژی

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت مادر بزرگ گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت دایی گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای دکتر میرصدری

بازرس محترم سندیکای صنعت برق ایران

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت عموی گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

ستبران

فراخوان مقاله

به اطلاع مدیران، متخصصان، صنعتگران و پژوهشگران عزیز می‌رساند، روابط عمومی سندیکای صنعت برق ایران برای حمایت از توان و تولید داخل و به منظور معرفی آخرین دستاوردها و فعالیت‌های علمی و پژوهشی در نظر دارد، در هر شماره از ماهنامه خبری و اطلاع رسانی ستبران مقالات علمی و پژوهشی شرکت‌های عضو و همچنین دانشجویان و پژوهشگران صنعت برق را به چاپ برساند. بدینوسیله از همه دست اندرکاران و فعالان صنعت برق دعوت می‌شود تا در صورت تمایل، مقالات خود را به واحد روابط عمومی سندیکا، نشریه ستبران، ارسال کنند.